

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM
TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIFLARLA İLGİLİ YAŞANILAN ÖĞRENME-
ÖĞRETME SÜRECİNE İLİŞKİN ORTAYA ÇIKAN SORUNLAR VE
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**
AĞRI İLİ ÖRNEĞİ

Mehmet FİDAN
Yüksek Lisans Tezi
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir KURT

AĞRI- 2024
(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM

Mehmet FİDAN

**BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIFLARLA İLGİLİ YAŞANILAN ÖĞRENME-
ÖĞRETME SÜRECİNE İLİŞKİN ORTAYA ÇIKAN SORUNLAR VE
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**
AĞRI İLİ ÖRNEĞİ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir KURT

AĞRI-2024

30.12.2024

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum “Birleştirilmiş sınıflarla ilgili yaşanan öğrenme-öğretme sürecine ilişkin ortaya çıkan sorunlar ve çözüm önerileri-Ağrı ili örneği” adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

- ☐ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim sadece Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- ☐ Tezimin 1 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

30/12/2024

Mehmet FİDAN

TEZ KABUL TUTANAĞI

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir KURT danışmanlığında, Mehmet FİDAN tarafından hazırlanan bu çalışma, 30.12.2024 tarihinde aşağıda isimleri belirtilen jüri tarafından değerlendirilmiş olup Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları Ve Öğretim Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak **oybirliği (30.12.2024)** ile kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. İsmail ÇELİK

İmza :

(Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

Eğitim Bilimleri, Eğitim Programları ve Öğretim)

Üye : Doç. Dr. Mustafa DOĞRU

İmza :

(Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Matematik Ve Fen Bilimleri Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi

Üye (Danışman):Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir KURT

İmza :

(Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri, Eğitim Programları ve Öğretim)

Yukarıdaki sonuç;

Enstitü Yönetim Kurulu .../.../... tarih ve / numaralı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. İbrahim HAN
Enstitü Müdürü

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
**BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIFLARLA İLGİLİ YAŞANILAN ÖĞRENME-
ÖĞRETME SÜRECİNE İLİŞKİN ORTAYA ÇIKAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİ**

AĞRI İLİ ÖRNEĞİ

Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir KURT

2024

Jüri: Prof.Dr İsmail ÇELİK

Doç. Dr. Mustafa DOĞRU

Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir KURT

Eğitim sistemi, toplumsal gelişimin en önemli yapı taşlarından biridir. Ancak, özellikle kırsal bölgelerdeki okullarda karşılaşılan zorluklar, eğitimde eşitlik ve kalite sorunlarını beraberinde getirmektedir. Birleştirilmiş sınıflar, öğrenci sayısının yetersiz olduğu ve öğretmen ihtiyacının tam olarak karşılanamadığı durumlarda başvurulan bir eğitim modeli olarak öne çıkmaktadır. Bu sınıflarda farklı yaş ve sınıf seviyelerindeki öğrenciler, aynı derslikte eğitim görmektedir. Bu durum, öğretmenler için karmaşık ve zorlu bir öğrenme-öğretme sürecini beraberinde getirmektedir. Bu çalışmada, Ağrı ilindeki birleştirilmiş sınıflarda yaşanan öğrenme-öğretme sürecine ilişkin sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri ele alınmıştır. Araştırma, birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin ve bu sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin yaşadıkları deneyimleri ve karşılaştıkları zorlukları kapsamlı bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda, bu sınıflarda eğitimin kalitesini artırmak ve daha verimli bir öğrenme ortamı sağlamak adına çeşitli çözüm önerileri sunulmaktadır.

Tez çalışmamızda, öncelikle birleştirilmiş sınıfların tanımı ve Türkiye’deki durumu hakkında genel bir bilgi verilmiştir. Daha sonra, Ağrı ilinde yapılan saha çalışması ve bu çalışmadan elde edilen bulgular analiz edilmiştir. Son olarak, elde edilen veriler doğrultusunda birleştirilmiş sınıfların etkinliğini artırmaya yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Birleştirilmiş Sınıf, Köy Okulları, Müdür Yetkili Öğretmen

ABSTRACT
MASTER'S THESIS
PROBLEMS AND SOLUTION SUGGESTIONS RELATED TO THE
LEARNING-TEACHING PROCESS WITH MERGE CLASSES
AĞRI PROVINCE EXAMPLE

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Abdulkadir KURT

2024

Jury: Prof. Dr. İsmail ÇELİK
Assist. Prof. Dr. Mustafa DOĞRU
Assist. Prof. Dr. Abdulkadir KURT

The education system is one of the most important building blocks of social development. However, the difficulties encountered especially in schools in rural areas bring about problems of equality and quality in education. Merge classes stand out as an educational model used in cases where the number of students is insufficient and the need for teachers cannot be fully met. In these classes, students of different ages and grade levels receive education in the same classroom. This situation brings about a complex and challenging learning-teaching process for teachers. In this study, the problems related to the learning-teaching process experienced in multigrade classes in Ağrı province and the solution suggestions for these problems are discussed. The research aims to comprehensively examine the experiences and difficulties experienced by teachers working in multigrade classes and students studying in these classes. At the same time, various solution suggestions are presented in order to increase the quality of education in these classes and to provide a more efficient learning environment.

In our thesis study, first of all, a general information is given about the definition of multigrade classes and their situation in Turkey. Then, the field study conducted in Ağrı province and the findings obtained from this study are analyzed. Finally, suggestions are developed to increase the effectiveness of multigrade classes in line with the obtained data.

Keywords: Multigrade Class, Village Schools, Principal Authorized Teacher

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın hazırlanması sürecinde destek ve rehberliklerini esirgemeyen değerli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir KURT'a en içten teşekkürü borç biliyorum

Yüksek lisans eğitimim boyunca her alanlarında beni şekillendiren, bilgi ve deneyimleriyle ufkumu genişleten tüm hocalarıma şükranlarımı sunuyorum. Çalışmamın geliştirilmesi ve daha iyi bir seviyeye ulaşması için göstermiş oldukları ilgi ve katkılarından dolayı değerli jüri üyelerim Prof. Dr. İsmail ÇELİK ve Doç. Dr. Mustafa DOĞRU'ya teşekkür ediyorum

Ayrıca, varlıları bana güç veren canım çocuklarım Taha FİDAN ve Emir FİDAN'a, tüm süreç boyunca sabır ve sevgisiyle en büyük destekçim olan hayat arkadaşım Özge FİDAN'a minnettarlığımı sunuyorum.

Bu tezin, birleştirilmiş sınıflarda eğitim-öğretim süreçlerine yönelik farkındalık yaratmasını ve bu alanda yapılacak olan gelecekteki çalışmalara katkı sağlamasını umut ediyorum.

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL TUTANAĞI	III
ÖZET	IV
ÖNSÖZ	VI
İÇİNDEKİLER.....	VII
TABLolar VE ŞEKİLLER LİSTESİ	IX
BİRİNCİ BÖLÜM	1
1.GİRİŞ.....	1
1.1.Araştırma Problemi.....	3
1.2.Tezin Amacı.....	3
1.3.Araştırmanın Alt Problemleri	4
1.4.Araştırmanın Önemi.....	4
1.5.Tezin Araştırma Sorusu	6
1.6.Sayıtlar	6
1.7.Araştırmanın Sınırlılıkları.....	6
1.8.Tanımlar	6
İKİNCİ BÖLÜM	7
2.KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1.Birleştirilmiş Sınıf	7
2.1.1 Birleştirilmiş Sınıfları Ortaya Çıkaran Nedenler.....	7
2.1.2 Türkiye’deki Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasının Tarihsel Süreci.....	9
2.1.3 Diğer Ülkelerde Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması	11
2.1.4 Birleştirilmiş Sınıf Oluşturma Biçimleri.....	12
2.1.5 Birleştirilmiş Sınıflarda Eğitim	14
2.1.6 Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenler	15
2.1.7 Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretimin Avantajları.....	15
2.1.8 Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretimin Dezavantajları	17
2.2. Konuyla İlgili Ulusal Araştırmalar	18
2.3. Konuyla İlgili Uluslararası Araştırmalar	22
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	26
3.YÖNTEM.....	26
3.1.Araştırmanın Yöntemi	26
3.2.Araştırma Grubu	28

3.3.Verilerin Toplama Araçları	31
3.3.1.Gözlem Formu	31
3.3.2.Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	32
3.4.Verilerin Toplama Süreci	34
3.5.Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları.....	35
3.6. Veri Analizi	36
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	38
4.BULGULAR.....	38
1.Okuldaki yönetsel faaliyetler ile alakalı karşılaşılan sorunlar hakkındaki bulgular	38
2. Okulda fiziki alt yapıya ilişkin yaşanan zorluklar ile alakalı bulgular.	41
3.Velilerle iletişimde yaşanan sorunlar hakkındaki bulgular.	43
4. Bölgesel şartlar açısından yaşanan zorluklar hakkındaki bulgular.	46
5. Okulda aile birliği noktasında yaşanan zorluklar ile alakalı bulgular.	48
6.Birleştirilmiş sınıflarda eğitsel açıdan yaşanan zorluklar ile alakalı bulgular.	49
7.Birleştirilmiş sınıfta eğitim gören öğrencilerin dezavantajı ile alakalı bulgular.	50
8.Sınıf içinde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerin zorluğu ile alakalı bulgular.....	52
9. Sınıf yönetimi bağlamında karşılaşılan zorluklar hakkındaki bulgular.	53
10.Ölçme ve değerlendirmeye ilişkin yaşanan zorluklar ile alakalı bulgular.....	54
11.Sınıf içi zaman yönetimindeki zorluklar ile ilgili bulgular.	56
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	58
5.TARTIŞMA,SONUÇ VE ÖNERİLER.....	58
5.1.Tartışma Ve Sonuç	58
5.2.Öneriler	67
5.2.1. Karar Vericiler İçin Öneriler.....	67
5.2.2. Öğretmenler İçin Öneriler.....	68
5.2.3.İleriki Çalışmalar İçin Öneriler	69
KAYNAKÇA.....	90
EK-1:Etik Kurulu Kararı	97
EK-2:Araştırma İzni.....	98
EK-3:Görüşme Formu(Müdür yetkili öğretmenlerle yapılacak görüşme soruları).....	99
EK-4:Görüşme Formu(Sınıf Öğretmenleriyle yapılacak görüşme soruları)	100
EK-5:Gözlem Formu	102

TABLolar VE ŞEKİLLER LİSTESİ

Tablo 1.Ağrı il genelinde birleştirilmiş sınıf sayıları ve öğrenci sayıları.	3
Tablo 2. Birleştirilmiş sınıf oluşturma Şekilleri	12
Tablo 3. Araştırma Gurubu.....	30
Tablo 4 Nitel veri analiz işlem adımları.	37
Tablo 5.Okulda yönetmel faaliyetler ačíısından karşılaşılan zorluklar ile alakalı bulgular.	38
Tablo 6. Okulda fiziki alt yapıya ilişkin yaşanan zorluklar.....	41
Tablo 7.Velilerle iletişimde yaşanan sorunlar.	43
Tablo 8. Bölgeleř Őartlar ačíısından yařanılan zorluklar.	46
Tablo 9.Okulda aile birliği noktasında yaşanılan zorluklar.	48
Tablo 10.Birleřtirilmiř sınıflarda eđitmel ačídan yařanan zorluklar.....	49
Tablo 11 Birleştirilmiş sınıfta eğitim gören öğrencilerin dezavantajları.....	50
Tablo 12.Sınıf ičíinde kullanılan öđretim yöntem ve tekniklerin zorlukları	52
Tablo 13 Sınıf yönetimi bağlamında karşılaşılan zorluklar.	53
Tablo 14.Ölčíme ve deđerlendirmeye iliřkin yařanılan zorluklar.	54
Tablo 15. Sınıf ičí zaman yönetimindeki zorluklar.....	56
Şekil 2 Birleştirilmiş sınıflı okulun dıştan görünümü.	71
Şekil 3 Birleştirilmiş sınıflı okuldaki bir sınıf.....	72
Şekil 4 Birleştirilmiş sınıflı okuldaki bir kütüphane.....	73
Őekil 5 Birleřtirilmiř sınıflı okulun bahčíesi.....	74
Şekil 6 Birleştirilmiş sınıflı okullun dıştan görünümü.	75
Şekil 7 Birleştirilmiş sınıflı okulda oyun alanı.	76
Şekil 8 Birleştirilmiş sınıflı okuldan bir etkinlik.	77
Őekil 9 Birleřtirilmiř sınıflı okulun ičí bahčíesinin görseli.....	78
Şekil 10 Birleştirilmiş sınıflı okulda bir sınıf.	79
Őekil 11 Birleřtirilmiř sınıflı okulda etkinlik ičíin kurulan cihazlar.	80
Şekil 12 Birleştirilmiş sınıflı okullun dıştan görünümü.	81
Şekil 13 Birleştirilmiş sınıflı okulun dıştan görünümü.	82
Şekil 14 Birleştirilmiş sınıflı okulun gidiş yolu.....	83
Şekil 15 birleştirilmiş sınıflı okulun veli ziyareti.....	84
Şekil 16 birleştirilmiş sınıflarda öğretmenlerin alışmaları.	85
Şekil 17 Birleştirilmiş sınıflı bir okulun bulunduğu köyün görünümü.....	86
Şekil 18 Birleştirilmiş sınıflarda alışan öğretmenlerin okul binasını boyama etkinliği.....	87
Őekil 19 Birleřtirilmiř sınıflı bir okulun kiř aylarındaki bahčíesi.....	88
Şekil 20 Birleştirilmiş sınıflı bir okulun etkinliği.	89

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GİRİŞ

Eğitim, kişilerin bilgi, yetenekleri, tutumları, inançlar ve davranışlarını geliştirmek amacıyla planlı bir öğrenme şeklidir. Bu süreç, insanların potansiyellerini gerçekleştirerek kişisel ve toplumsal gelişimlerine katkıda bulunmayı hedefler. Tüm vatandaşlarının eğitimlerini hukuki düzenlemeler ile çeşitli süreler dâhilinde zorunlu tutan devletler, beşeri sermayeye katkıyı ülkelerinin en ücra yerlerine kadar götürmeye gayret göstermişlerdir (Kılıç ve Abay, 2009). Eğitim sistemleri, toplumdaki her bireyin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak ve toplumun ve devletin politikaları doğrultusunda şekillenmesini sağlamak için eğitim kurumları aracılığıyla tasarlanmıştır (Cemaoloğlu ve Gülcan, 2018).

Ülkemizdeki millileştirilen eğitim sisteminde, zorunlu eğitim süresi kesintisiz olarak 12 yıldan oluşmaktadır. Bu süre, farklı eğitim kademelerine ayrılmıştır. 2012-2013 eğitim-öğretim yılından itibaren 12 yıllık kesintisiz eğitim modeliyle uygulanmaya başlanmıştır. İlk 4 yıl ilkokul, ikinci 4 yıl ortaokul ve üçüncü 4 yıl ise ortaöğretim (lise) kademesini kapsar. Zorunlu eğitime katılma yaşı 6 iken ayrılma yaşı 18'dir. Bu düzenlemeyle birlikte öğrenciler 6 yaşında eğitim hayatına başlar ve 18 yaşına kadar zorunlu eğitimi tamamlarlar Memişoğlu ve İsmetoğlu (2013) farklı kademelerde görev yapan dokuz okul yöneticisinin 12 yıllık kesintisiz eğitim sistemiyle ilgili görüşlerini araştırmıştır. Araştırmada, bazı yöneticiler olumlu veya olumsuz görüşlerini dile getirirken, bazı yöneticiler ise yeni sistemin sekiz yıllık sisteminden farklı bir yönü olmadığını belirtmiştir. Bu fikirler sunulmuş olsa da geçmişten günümüze farklı bir çözüm yöntemi bulunamayan ve bu şekilde düzenlenen eğitim sistemi içerisinde önceki eğitim sisteminde olduğu gibi birleştirilmiş sınıf kavramı devam etmektedir. Uygulanan eğitim programı müstakil ilkokullarda nasıl devam ediyorsa aynı şekilde birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okullarda da uygulanmaktadır. Birleştirilmiş sınıflı okullarda eğitim müfredatı dışında hemen hemen her konuda farklı bir okul ortamı ve farklı bir sınıf ortamında eğitim öğretim devam etmekte olup bu konu hakkında çeşitli sorunlarla karşılaşılmaktadır.

Veli ilgisizliği ile karşılaşma gibi nedenler birleştirilmiş sınıflı okulların sınırlılıkları arasında yer almaktadır (Erdem, 2019; Samancı, 2016, Summak, Summak ve Gelebek, 2011; şahin, 2015, Taşdemir, 2012).

Birleştirilmiş sınıflarda, ailelerin olumsuz bakış aısı, yetersiz araç gereçler ve fiziki koşulların yanı sıra bireysel farklılıkların göz ardı edilmesi gibi sorunlar bulunmaktadır. Bunlar öğretmenlerin karşılaştığı zorluklar arasında yer almaktadır. Öte yandan, köylerde sağlık, ulaşım ve iletişim konularında sorunlar yaşanmaya devam etmektedir. Bu koşullar, öğretmenler için köyde yaşamı zorlaştırmaktadır. Sağlık hizmetlerine erişimde zorluklar, ulaşımın sınırlı olması ve iletişim eksikliği gibi faktörler, öğretmenlerin köylerde çalışırken karşılaştıkları güçlüklerin bir parçasıdır. Birleştirilmiş sınıflarda eğitimle ilgili sorunların yanı sıra köylerdeki özel zorlukları vurgulamaktadır. Bu durum, öğretmenlerin eğitim kalitesini etkileyebilir ve öğrencilerin eşit bir eğitim fırsatına erişimini sınırlayabilir. Kırsal bölgelerde görev yapan birleştirilmiş sınıf öğretmenleri, uyum sağlama ve alışma konusunda zorluklar yaşamaktadır. Bu zorluklar nedeniyle, köyden ayrılmanın yollarını aramaktadırlar. Sonuç olarak, birleştirilmiş sınıflarda sık sık öğretmen değişikliği yaşanmaktadır (Doğan, 2000).

Bir başka sorun olarak da ders araç gereçlerinin eksikliği, temin zorluğu veya var olanın kullanışsızlığı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum da öğretimde aksamalara ve zorluklara sebep olabilmektedir. Gemiciye (Akt Özben, 1997) göre birleştirilmiş sınıf açıdan dersler kitaplarında birtakım eksiklikler bulunmaktadır. Bunlar:

- Ders kitapları genellikle şehirlere göre yazılmıştır ve köy çocuklarının gerçek olanaklarıyla uyuşmamaktadır. Bu durum, köy çocuklarının ihtiyaçlarına uygun olmayan içeriklerin kullanılmasına neden olur.
- Ders kitapları genellikle öğrencilerin kendi başlarına çalışabilecekleri ve yönlendirebilecekleri şekilde tasarlanmamıştır. Bu, köy çocuklarının ders kitaplarını anlamakta ve kullanmakta güçlük çekmelerine yol açabilir.
- Ders kitaplarında kullanılan kelimeler ve ifadeler, köy çocuklarının anlamakta zorluk çektiği dil ve içeriklere sahip olabilir. Bu da öğrenme sürecini ve kendi kendine yetme becerisini daha da zorlaştırabilir.

- Birleştirilmiş sınıflı öğrenciler açısından da birçok sorunla karşılaşilmektedir.
- Köylerin dağınık bir şekilde yerleşmesi: Köyler genellikle şehir merkezlerinden uzak ve dağınık bir yapıya sahiptir. Bu durum, öğrencilerin okula ulaşımını zorlaştırabilir ve uzak mesafeler nedeniyle devamsızlık sorunları ortaya çıkabilir.
- Ulaşım sorunları: Bazı köylerde ulaşım imkanları sınırlı olabilir. Yolların kötü durumu veya ulaşım araçlarının yetersizliği, öğrencilerin okula erişimini engelleyebilir ve devamsızlık oranlarını artırabilir.
- Doğa koşulları: Bazı köylerde iklim ve doğa koşulları zorlu olabilir. Özellikle kış aylarında kar yağışı veya yoğun yağmur, öğrencilerin okula gitmesini güçleştirebilir ve devamsızlık problemlerine yol açabilir.
- Tarım çalışmaları ve aile yardımı: Köylerde tarım faaliyetleri yaygın olabilir ve çocuklar ailelerine tarımsal işlerde yardım etmek zorunda kalabilir. Bu durum, öğrencilerin okula gitmelerini engelleyebilir ve devamsızlık oranlarını artırabilir.

1.1.Araştırma Problemi

Ağrı ili özelinde birleştirilmiş sınıflarda yaşanan sorunlar ve yaşanan bu sorunlara yönelik çözüm önerileri neler olabilir? Bu ana problem çerçevesinde alt problemlere yanıt aranmıştır.

Ağrı ilinde 2023-2024 eğitim öğretim yılında birleştirilmiş sınıflarda eğitim gören öğrenci sayıları ve birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okul sayıları aşağıdaki tabloda ayrıca verilmiştir.

Tablo 1.2023-2024 Eğitim yılında Ağrı il genelinde birleştirilmiş sınıf sayıları ve öğrenci sayıları.

Ağrı il genelinde birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okul sayısı	273
Ağrı il genelinde birleştirilmiş sınıflı okulda eğitim gören öğrenci sayısı	4689

1.2.Tezin Amacı

Bu tezin temel amacı, Ağrı İli sınırları içerisindeki birleştirilmiş sınıflarda yaşanan öğrenme-öğretme sürecine ilişkin ortaya çıkan sorunları incelemek ve bu sorunların

üstesinden gelmek için etkili çözüm önerileri sunmaktır. Bu bağlamda, birleştirilmiş sınıflarda eğitim gören öğrencilerin eğitimindeki rolü ve etkisi incelenecek, özellikle Ağrı ili örneği üzerinden belirlenen sorunlar ve zorluklar analiz edilecektir. Bu tez kapsamında, Ağrı ilinde bulunan birleştirilmiş sınıflarda öğrencilerin karşılaştığı öğrenme engelleri ve akademik başarılarını olumsuz etkileyen faktörler belirlenecek ve bunların nedenleri üzerinde bir analiz yapılacaktır. Bununla birlikte, öğretmenlerin bu süreçte karşılaştığı zorluklar ve öğretim yöntemlerini uygulama pratikleri de incelenecektir.

Bu çalışma belirlenen sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu çözüm önerileri, öğrencilerin eğitim kalitesini artırmak, öğretmenlerin etkili öğretim stratejilerini uygulamalarını sağlamak ve birleştirilmiş sınıflardaki öğrenme-öğretme sürecini iyileştirmek için önerilerde bulunacaktır. Genel anlamda bu tez Ağrı ili örneği üzerinden birleştirilmiş sınıfların eğitim sürecindeki rolünü, sorunlarını ve çözüm önerilerini ortaya koymayı ve bu alandaki literatüre katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Ayrıca, elde edilen bulguların yerel düzeyde eğitim politikalarının geliştirilmesine ve eğitim kalitesinin artırılmasına yönelik stratejilerin oluşturulmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

1.3.Araştırmanın Alt Problemleri

1. Okulda yönetsel faaliyetler açısından karşılaşılan zorluklar nelerdir?
2. Okulda fiziki alt yapıya ilişkin yaşanan zorluklar nelerdir?
3. Veliler ile yaşanan zorluklar nelerdir?
4. Bölgesel şartlar açısından yaşanan zorluklar nelerdir?
5. Okulda aile birliği noktasında yaşanan zorluklar nelerdir?
6. Birleştirilmiş sınıflarda eğitsel açıdan yaşanan zorluklar nelerdir?
7. Sınıf içi zaman yönetimindeki zorluklar nelerdir?
8. Sınıf içinde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerin zorluklar nelerdir?
9. Sınıf yönetimi bağlamında karşılaşılan zorluklar nelerdir?
10. Ölçme ve değerlendirmeye ilişkin yaşanan zorluklar nelerdir?
11. Birleştirilmiş sınıfta eğitim gören öğrencilerin dezavantajı nelerdir?

1.4.Araştırmanın Önemi

Ülkemizde temel eğitim alanında önemli bir yere sahip olan birleştirilmiş sınıflar, geçmişten günümüze çeşitli olumsuz durumlarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu

sınıflar, farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin aynı ortamda eğitim aldığı bir yapı olduğundan, birlikte gelen birçok sorunla mücadele etmektedir. Bu durum, eğitim sürecinin kalitesini etkileyen çeşitli zorlukları da beraberinde getirmektedir (Erdem, 2015)

Ülkemizde temel eğitimde kırsal bölgelerde zorunlu bir şekilde uygulanan bu yüzden kritik bir rol üstlenen birleştirilmiş sınıflar, tarihsel süreçte çeşitli sorunlarla yüzleşmiştir. Bu sınıflar, farklı yaş ve seviyelerdeki öğrencilerin aynı derslikte eğitim aldığı bir yapı sunduğundan, öğretim sürecinde karşılaşılan zorluklar, öğrenci ihtiyaçlarını karşılama, öğretim yöntemleri ve sınıf yönetimi gibi alanlarda belirginleşmektedir. Bu sorunlar, eğitim kalitesini ve öğrenci başarısını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Dolayısıyla, birleştirilmiş sınıfların etkinliğini artırmak için bu zorlukların ele alınması ve çözümler geliştirilmesi gerekmektedir(Karayel, 2017).

Birleştirilmiş sınıf uygulaması, Türkiye'de birçok araştırmaya göre bir sorun olarak değil, tercih edilen önemli bir çözüm yolu olarak değerlendirilmiştir. Bu uygulama, özellikle kırsal ve az nüfuslu bölgelerde eğitim imkânlarını artırmak için bir alternatif sunmaktadır. Alternatif çözümler aramak yerine, mevcut birleştirilmiş sınıflarda eğitim ve öğretim süreçlerini daha etkili ve verimli hale getirmek için yolların araştırılması daha anlamlı bir yaklaşım olacaktır. Bu, hem öğrencilerin öğrenme deneyimlerini iyileştirecek hem de öğretmenlerin karşılaştığı zorlukları azaltacaktır. Böylece, birleştirilmiş sınıfların potansiyeli daha iyi kullanılabilir ve eğitim kalitesi artırılabilir(Köksal, 2006).

Araştırma sürecinde çok sayıda bulgu detaylı bir şekilde incelendiğinden, elde edilen sonuçlar daha kapsamlı, etkili ve veri açısından zengin bir kaynak oluşturmayı hedeflemektedir. Bu çalışma, özellikle birleştirilmiş sınıflarda öğretim sürecinde karşılaşılan sorunları ele almak amacıyla, çeşitli okullarda ve birçok öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmaların derinlemesine incelenip sentezlenmesi sayesinde, ulaşılan bulgular daha anlamlı ve faydalı hale gelmiştir. Konuyla ilgili yapılan araştırmaların sistematik bir biçimde bir araya getirilmesi, gelecekte benzer konularda çalışmak isteyen araştırmacılara önemli veriler sunarak onların işlerini kolaylaştıracak bir rehber niteliği taşımaktadır.

1.5.Tezin Araştırma Sorusu

Ağrı ili özelinde birleştirilmiş sınıflarda yaşanan sorunlar nelerdir ve buna yönelik çözüm önerileri neler olabilir?

1.6.Sayıtlar

- Katılımcıların görüşme sorularına yanıt verirken gerçek düşüncelerini ifade ettikleri,
- Katılımcıların süreç boyunca doldurdıkları veri toplama araçlarında gerçek görüşlerini paylaştıkları,
- Uygulama sürecinde yapılan gözlemlerde katılımcıların doğal davranışlar sergiledikleri kabul edilmektedir.

1.7.Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın sınırlılıkları;

1-2023-2024 Eğitim Öğretim Yılı

2-6 birleştirilmiş sınıf

3-Üç müdür yetkili öğretmen ve üç sınıf öğretmeni

4-Ağrı ile merkez ilçesine bağlı 3 okul ile sınırlıdır.

1.8.Tanımlar

Birleştirilmiş sınıflar uygulaması ilköğretimde birden fazla sınıfın birleştirilerek aynı sınıfta bir öğretmen tarafından ders yapılmasıdır, bu uygulama yalnızca ülkemize özgü değil dünyanın birçok ülkesinde başvurulan bir öğretim şeklidir (Fidan ve Baykul, 1993).Birleştirilmiş Sınıf: İki veyahut daha fazla sınıfın bir sınıf şeklinde aynı anda bir öğretmen tarafından idare edilmesidir. (Gözler ve Çelik, 2013).

Müdür Yetkili Öğretmen: Birleştirilmiş sınıflı okullarda eğitim-öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirirken aynı zamanda yanında okulun yönetim işlerini yerine getiren öğretmendir. (Bozdoğan ve Polat, 2022).

İKİNCİ BÖLÜM

2.KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmının bu kısmında birleştirilmiş sınıf ile ilişkili kuramsal çerçeveye ve ilgili alanda yapılan ulusal ve uluslararası araştırmalara yer verilmiştir.

2.1.Birleştirilmiş Sınıf

Birleştirilmiş sınıflar, iki veya daha fazla sınıfın bir grup halinde bir öğretmen yönetiminde çalıştığı bir sistemdir. Bu sistemde, farklı yaş veya sınıf düzeyindeki öğrenciler aynı sınıfta eğitim alır ve birlikte öğrenme deneyimi yaşarlar (Binbaşıoğlu,1983).Birleştirilmiş sınıflar sisteminde, farklı yaş ve ihtiyaçlara sahip öğrenciler bir veya iki öğretmen tarafından eğitilir (Köksal,2009). Bu sistemde, öğretmenler öğrencilerin farklı düzeydeki ihtiyaçlarını karşılamak için çeşitli öğretim stratejileri ve yöntemleri kullanır. Böylece, sınıftaki öğrencilerin bireysel farklılıkları dikkate alınarak öğrenme süreci desteklenir. Türkiye'de birleştirilmiş sınıf uygulamasının temelleri Osmanlı Devleti'nin son yıllarında ve Kurtuluş Savaşı'nın başlarında atılmıştır. Bu dönemde yapılan Maarif kongreleri gibi etkinliklerde eğitim ve öğretim ilkelerinin belirlenmesi için çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Kongrelerde, köy ve şehirlerde ayrı ayrı ilköğretim programlarının oluşturulması gerektiği vurgulanmıştır. Ancak, bu kararlar uygulamaya geçirilememiş ve sadece tartışma düzeyinde kalmıştır (Gönül, 2019).

2.1.1 Birleştirilmiş Sınıfları Ortaya Çıkaran Nedenler

Birleştirilmiş sınıf uygulamalarının temel sebepleri arasında, göçlerin artması sonucunda kırsal kesimlerde nüfus yoğunluğunun azalması, taşınmalı eğitimin tercih edilmemesi nedeniyle kapanmış köy okullarının yeniden açılması ve öğretmen atanması ile öğretim kaynakları gibi ekonomik nedenler yer almaktadır(Özdemir 2020)

Birleştirilmiş sınıflar, öğrenci ya da öğretmen azlığı, okul yetersizliği veya öğrenci sayısının azlığı gibi nedenlerle uygulanabilir. Geçmişte, özellikle öğretmen ve derslik eksikliği durumlarında birleştirilmiş sınıflar oluşturulabilirdi. Günümüzde ise sanayileşme ve köyden şehre göç gibi faktörler, bazı bölgelerde öğrenci sayısının azalmasına yol açarak birleştirilmiş sınıfların oluşmasına sebep olabilir. Bu durumlar, eğitimde kaynakların etkin kullanılmasını sağlamak adına birleştirilmiş sınıfların tercih edilmesine yol açabilir (Dursun, 2006).

Cumhuriyetin ilk yıllarında derslik ve öğretmen sayısının yetersizliği nedeniyle kırsalda birleştirilmiş sınıf uygulamaları başlamıştır. Ancak sonraki yıllarda köylerden şehirlere göçlerle birlikte köy nüfusu azalmış, bu da öğrenci sayılarını etkilemiştir. Millî Eğitim Bakanlığı çeşitli projeler ve çalışmalarla öğretmen ve derslik ihtiyacını gidermeye çalışmıştır. Günümüzde birleştirilmiş sınıflı okullarda birden fazla derslik bulunmasına rağmen öğrenci sayısının azlığı nedeniyle bu derslikler kullanılamamaktadır. Birleştirilmiş sınıf uygulamasındaki sorunlar, öğrenci sayısındaki azlık nedeniyle derslik sayısından kaynaklanan sorunlardan daha fazladır. Bu durum özellikle öğrenci sayısındaki azlığı etkilemektedir (Köksal, 2005).

Nüfusu az olan yerlerde, fazla derslikli okullar açıp her derslik için ayrı öğretmenin görevlendirmek yerine, az derslikli okulların açılması ve birkaç öğretmenin birden görevlendirilmesi daha ekonomik görülmektedir. Çünkü az öğrencili yerlerde çok derslikli binaların yapılması ve her dersliğe bir öğretmen atanması ekonomik olmamaktadır. Bu nedenle, birleştirilmiş sınıf uygulaması tercih edilmiş ve az öğrencili yerlerde maliyeti daha düşük olan bir veya iki derslikli okul binalarının yapılması öngörülmüştür. Bu yaklaşım, kaynakların daha verimli kullanılmasına ve maliyetlerin düşürülmesine yardımcı olmaktadır (Taşdemir, 2000).

Türkiye'de nüfusu az olan yerlerde öğrenci azlığından kaynaklı olarak bağımsız sınıflar oluşturulmaktadır. Coğrafi özelliklerden kaynaklanan küçük ve dağınık yerleşim yerlerinde yaşayan bireylerin eğitim alma hakları bulunmaktadır. Bu bölgelerde, birleştirilmiş sınıf uygulamasının yanı sıra taşınmalı, pansiyonlu veya yatılı eğitim gibi alternatif yöntemler de uygulanabilir. Bu, eğitim hizmetlerinin bu bölgelere etkin bir şekilde ulaştırılmasını sağlamak için çeşitli seçeneklerin değerlendirildiğini göstermektedir (Abay, 2007).

Taşınmalı okullarının yaygınlaşmasıyla birlikte, birleştirilmiş sınıflı okulların sayısında az da olsa bir düşüş yaşanmıştır. Bazı köylerdeki okulların kapanmasıyla birlikte, öğrencilerin merkeze taşınarak müstakil sınıflarda eğitim almaları sağlanmıştır. Bu durum, özellikle küçük ve dağınık yerleşim yerlerindeki eğitim hizmetlerinin daha etkili bir şekilde düzenlenmesine ve öğrencilerin eğitim olanaklarından daha iyi şekilde yararlanmasına yönelik bir adım olarak görülebilir (Yıldız, 2009).

Little (2004), UNESCO'nun 2005 Herkes İçin Eğitim (EFA) raporunda on başlık altında birleştirilmiş sınıflarda öğretimin nedenlerini izleyen şekilde açıklamıştır:

- Nüfusun az olduğu bölgelerde, tüm sınıf seviyelerindeki öğrencilerden bir veya iki öğretmenin sorumlu olması yaygındır.
- Müstakil sınıf ve birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin aynı okulda bulunması sıkça görülen bir durumdur.
- Geçmişte normal öğretim yapılan bölgelerdeki okullarda öğrenci ve öğretmen sayısının azalması bu uygulamaya neden olabilir.
- Nüfusun yoğun olduğu bölgelerde yeterli sayıda öğretmen bulunamaması birleştirilmiş sınıfların oluşumunu teşvik edebilir.
- Velilerin çocuklarını tercih ettikleri popüler okullara yönlendirmesi, diğer okullardaki öğrenci ve öğretmen sayısını azaltabilir.
- Bir sınıftaki öğrenci sayısının resmi sınıf mevcudunu aşması durumunda, farklı sınıf kademesindeki öğrencilerin birleştirilmesi gerekebilir.
- Gezici okul uygulamasıyla, geniş yaş ve sınıf aralığındaki öğrencilerin bulunduğu bölgelere öğretmenlerin taşınması bu uygulamayı gerektirebilir.
- Yapılan çalışmaların öğretmen ihtiyacını karşılamada yetersiz kalması ve göreve gitmeyen öğretmenlerin fazlalığı birleştirilmiş sınıfları teşvik edebilir.
- Okullardaki resmi öğretmen sayısının yeterli olmasına rağmen, farklı nedenlerden dolayı mevcut öğretmen sayısının azalması birleştirilmiş sınıfların oluşumunu etkileyebilir.
- Pedagojik reform ve müfredat değişiklikleri kapsamında sınıfların birleştirilmesi bir seçenek olarak değerlendirilebilir

2.1.2 Türkiye'deki Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasının Tarihsel Süreci

Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde, özellikle Tanzimat Dönemiyle birlikte eğitim alanına verilen önem artmıştı. Bu dönemde modernleşme ve reformlar çerçevesinde eğitim sistemi yenilenmiş, yeni okullar açılmış ve eğitimde Batılı standartlara daha fazla önem verilmeye başlanmıştı. Türkiye'nin modern tarihinde de

eğitim alanında önemli gelişmeler yaşandı. 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılmasıyla birlikte, eğitime verilen önem daha da arttı. Cumhuriyet Dönemiyle birlikte eğitim, modern Türkiye'nin temellerinden biri haline geldi. 1 Kasım 1928'de Türk harflerinin kabul edilmesiyle birlikte, dilde ve eğitimde bir dönüşüm yaşandı. Yeni Türk harfleriyle eğitim, daha erişilebilir hale geldi ve Millet Mektepleri gibi eğitim kurumlarının yaygınlaşması sağlandı. Bu adımlar, eğitimin yaygınlaşması ve modernleşme sürecinde önemli rol oynadı. Türkiye'deki eğitim tarihindeki bu kilometre taşları, ülkenin modernleşme ve gelişme sürecinde eğitimin ne kadar kritik bir role sahip olduğunu gösteriyor (Bilir, 2008).

Türkiye’de birleştirilmiş sınıflar için hazırlanan öğretim programı şu şekilde özetlenebilir (Fidan, 1987).

- 1930 - Köy Mektepleri Müfredat Programı: Bu program, köy okullarındaki eğitimi düzenlemek için oluşturulmuş bir müfredat programıydı. Köylerdeki okullarda bir, iki veya üç öğretmenin olduğu durumları göz önünde bulundurarak ders içeriklerini belirlemekteydi.
- 1939-1948 - Köy Okulları Programı Projesi: Bu dönemde, köy okullarıyla ilgili birleştirme ve düzenleme projeleri uygulandı. İlkokulların nasıl işleyeceği, içerikler ve organizasyon konularında bir düzenleme yapıldı.
- 1950-1960 - Yurtdışındaki Uygulamaların İncelenmesi: Bu zaman diliminde, yurtdışındaki eğitim uygulamaları incelendi ve bu modellere göre alanında uzmanlaşmış kişiler yetiştirilmeye çalışıldı.
- 1962-1968 - İlkokul Programının Geliştirilmesi: Bu yıllar arasında deneme yanılma yoluyla geliştirilen ilkokul programı, bu sürecin sonunda tüm ilkokullarda uygulanmaya başlandı. Bu süreçte programların içeriği, işleyişi ve öğrencilere sunulan eğitim yöntemleri üzerine çalışıldı ve bu çalışmaların sonucunda yeni bir ilkokul programı oluşturuldu ve uygulamaya geçirildi.
- 1968 yılından 2000–2001 öğretim yılına kadar “Birleştirilmiş Sınıflar Programı” 1968-2001 yılları arasında bağımsız olarak yürütülmüştür. Talim ve Terbiye Kurulu’nun 18 Mayıs 2000 tarihli 122 sayılı oluruyla 2000-2001 eğitim öğretim yılında yürürlükten kaldırılarak müstakil sınıflarda kullanılan “Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Hayat Bilgisi” ders planlamasının birleştirilmiş sınıflı okullarda da uygulanmasına karar verilmiştir. Amaç ilkokullarda

eğitim ve öğretimin bir bütün içinde tüm sınıflarda denge kuracak şekilde okul ayırt etmeden programın uygulanmasıdır.

- 2012-2013 eğitim öğretim yılından itibaren 4+4+4 yapısal değişikliğine gidilmiş ve beşinci sınıf öğrencileri ilkokullardan dolayısıyla birleştirilmiş sınıflardan ayrılmıştır. Birleştirilmiş sınıflı okullarda beş ayrı sınıf seviyesi bulunmaktayken dörde düşmüştür

Bu dönemlerdeki değişiklikler, Türkiye'nin eğitim sistemini geliştirmek ve daha etkili bir eğitim sağlamak amacıyla yapılmış önemli adımlardır. Uygulamaya konulan programlar, eğitimde standartları yükseltmeyi ve öğrencilere daha iyi bir eğitim sağlamayı hedeflemiştir.

2.1.3 Diğer Ülkelerde Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması

Birleştirilmiş sınıflar, dünyanın birçok bölgesinde yaygın olarak kullanılan bir eğitim modelidir. Bu modelde, farklı yaş grupları veya sınıf seviyelerinden öğrenciler aynı sınıfta bir araya gelerek eğitimlerine devam ederler. Bu yaklaşım, öğrencilerin farklı öğrenme seviyelerine göre daha esnek bir ortamda öğrenmelerini sağlamayı amaçlar. Dünya genelinde birleştirilmiş sınıflardaki öğretimin yararları ve sınırlılıkları hakkında araştırmalar yapılmış, bazı bölgelerde tercih edilen bir uygulama olarak değerlendirilirken, bazı bölgelerde de bu uygulamada farklı seçenekler aranmıştır (Bayar, 2009).

Birleştirilmiş sınıflar, Avrupa ve Kuzey Amerika'da 19. yüzyılın sonlarında yaygın bir model olarak ortaya çıkmıştır. Bu model, benzer yaş ve seviyedeki öğrencileri aynı sınıfta bir araya getirerek eğitim verirken, sanayi devrimi ve kentleşme sürecinde geleneksel modele geçiş yapılmış olsa da kırsal bölgelerde hâlen devam etmiştir. 1960'ların başlarında İsveç'te birleştirilmiş sınıfları azaltmak için öğrencilerin okul servisleriyle taşınmasıyla yeni bir yaklaşım başlamış ve bu uygulama diğer ülkelere de yayılmıştır. Ancak 1960'ların sonlarına doğru, birleştirilmiş sınıfların kaldırılması yönünde "etkili sınıf ve sınıf yönetimi" konusunda çalışmalar yapılmıştır. 1980'lerde, Kuzey Avrupa ülkelerindeki coğrafi, ekonomik, eğitimsel ve sosyal nedenlerle birleştirilmiş sınıflar tekrar önem kazanmıştır. Avustralya'da coğrafi nedenlerden dolayı bir ve iki öğretmenli birleştirilmiş sınıflar ortaya çıkarken, Amerika, Kanada ve birçok Avrupa ülkesinde

nüfus yoğunluğundan dolayı faydalı görülen bu yöntem iyileştirilerek uygulanabilir hale getirilmiştir (Brunswic & Valerien, 2004).

Birleştirilmiş sınıflardaki eğitim şartlarının sağlanması durumunda, bu modelin dünya genelindeki olumsuz algısını değiştirebileceği düşünülmektedir. Yani, gerekli eğitsel koşulların sağlanmasıyla birleştirilmiş sınıfların dünya çapındaki olumsuz bakış açısını etkileyebileceği öngörülebileceği anlaşılmaktadır (Bayar, 2009).

Birleştirilmiş sınıflar, birçok ülkede yaygındır ve oranları ülkeden ülkeye değişmektedir. Çin'deki çocukların %23'ü bu sınıflarda eğitim görürken (Jun, 2009), Endonezya'da 20.000, Çin'de ise 420.000 birleştirilmiş sınıf bulunmaktadır (Girls' Education Monitoring System, 2003). Meksika'da ilkokulların yaklaşık %35'i, Belize'de %50'si, Honduras'ta %88'i birleştirilmiş sınıf uygulamasına sahiptir (Girls' Education Monitoring System, 2003; Lisa Piper, 2021). İngiltere'de 2000 yılında bu oran %25,4, Avustralya'da 1988'de %40, Hindistan'da 1999'da %84, Peru'da 1998'de %78'dir. Fransa, Amerika ve Kanada'da kırsal bölgelerde 11.000 tek öğretmenli okul bulunmaktadır. Malezya'da ise birleştirilmiş sınıf oranı %34'tür (Pooniah, Thannimalai ve Nawastheen, 2020).

2.1.4 Birleştirilmiş Sınıf Oluşturma Biçimleri

Tablo 2. Birleştirilmiş sınıf oluşturma şekilleri

Öğretmen sayısı	1.Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf
1	(1 + 2 + 3 + 4)			
2	(1 + 2)		(3+4)	
3	(1)	(2 + 3)		(4)

Birleştirilmiş sınıfların oluşturulma şekli, okulun mevcut kaynakları, öğrenci sayısı, sınıf düzeyleri ve diğer yerel faktörler tarafından belirlendiği göze çarpmaktadır. Okul yönetimi ve öğretmenler, bu faktörleri dikkate alarak en uygun birleştirilmiş sınıf modelini seçer ve uyguladığı bu modelin temel amacı, mevcut kaynakları etkin

bir şekilde kullanarak öğrencilere en üst düzeyde eğitim deneyimi sunmak olduğundan bahsedilmektedir. Bu süreçte, öğretmenler farklı öğrenme ihtiyaçlarına sahip öğrencileri desteklemek için uygun öğretim stratejilerini uygular ve bireysel öğrenci ilerlemesini gözetir böylece, her öğrencinin potansiyelini maksimize etmek ve en iyi akademik gelişimi sağlamak hedeflendiği görülüyor (TTKB, 2014).

Tek öğretmenli birleştirilmiş sınıflarda 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin tek bir grup halinde bir öğretmen tarafından eğitim alması, birleştirilmiş sınıf uygulamasının en zor olan biçimidir (TTKB, 2014). Bu durumda, farklı yaşlardaki ve gelişim düzeylerindeki öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak ve eğitimlerini etkili bir şekilde yönetmek zorlu bir görev olabilir. Öğretmenler, bu durumda daha fazla öğrenciye ve farklı ders müfredatına dikkat etmek zorundadırlar. Bu zorlukları aşmak için öğretmenlerin esneklik, farklılaştırılmış öğretim yöntemleri ve bireysel öğrenci takibi gibi stratejiler kullanmaları gerekebilir. Bu tür bir birleştirme uygulamasında, sınıf öğretmeni aynı zamanda Müdür Yetkili Öğretmen rolünü de üstlenir. Bu durumda, sınıf öğretmeni hem öğretim görevlerini yerine getirirken hem de okulun yönetsel işlerini yönetmekle sorumludur. Bu, öğretmenin aynı anda hem eğitimsel hem de yönetsel rolleri dengelemesi gerektiren bir zorluktur. Sınıf öğretmeni, öğrencilere uygun öğretim sağlamak, müfredatı takip etmek, öğrenci ilerlemesini izlemek ve aynı zamanda okul yönetimiyle ilgili kararları almak, okul kaynaklarını yönetmek ve personel işlerini düzenlemek gibi yönetsel görevleri yerine getirmek zorunda olduğu, bu dengeyi sağlamak için zaman yönetimi, örgütlenme becerileri ve etkili iletişim önemli olduğu anlaşıyor. İki öğretmenli birleştirilmiş sınıflarda Öğretmenler ve okul yönetimi, derslik, öğrenci sayıları ve diğer faktörleri dikkate alarak en uygun birleştirilmiş sınıf düzenlemesini belirler ve uygular. Bu düzenleme, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını karşılamak, dengeli bir öğrenme ortamı sağlamak ve eğitim programının gereksinimlerini karşılamak amacıyla yapılmakta olduğu anlaşıyor. Örneğin, 1. ve 2. sınıflar bir grup oluşturabilirken, 3. ve 4. sınıflar başka bir grup oluşturabilir. Ayrıca, 1. sınıf öğrenci sayısı çoğunlukta ise, 1. sınıf ayrı bir grup oluşturulurken diğer sınıflar birleştirilebilir (örneğin, 2+3+4 şeklinde). Benzer şekilde, 4. sınıf öğrencileri çoğunlukta ise, 1+2+3 gruplaşmasıyla 4. sınıf ayrı bir grup oluşturulabilir. Bu planlama sürecinde dikkatli bir planlama ve destek

önemlidir, böylece öğrencilerin öğrenme ihtiyaçları ve program gereksinimleri karşılanabilir olduğu üzerinde durulmaktadır (Gözbaba 2020).

Üç öğretmenli birleştirilmiş sınıflarda ise öğrenci sayılarına göre yapılan birleştirilmiş sınıf düzenlemelerinde, 1. ve 4. sınıflar ayrı gruplar oluşturarak 2+3 şeklinde birleştirilebilir. Alternatif olarak, 3. ve 4. sınıf bağımsız bir grup oluştururken, 1. ve 2. sınıflar birleştirilmiş bir grup oluşturabilir. Bu şekilde, öğrenci sayılarına ve sınıf düzeylerine bağlı olarak farklı birleştirilmiş sınıf düzenlemeleri yapılabilir (TTKB, 2014).

2.1.5 Birleştirilmiş Sınıflarda Eğitim

Birleştirilmiş sınıflarda farklı yaş gruplarından ve sınıflardan öğrencilerin aynı ortamda bulunduğu durumlarda, öğretmenin birden fazla sınıfa aynı anda farklı konuları anlatma imkanı sınırlıdır. Bu durumda, öğretmen bir sınıftaki öğrencilere ders işlerken diğer sınıf genellikle kendi başlarına çalışır ve daha pasif bir şekilde ilerler. Bu, öğretmenin kaynaklarını ve zamanını dengeli bir şekilde kullanma ihtiyacından kaynaklanır ve öğrencilerin kendi kendilerine çalışma ve öğrenme becerilerini geliştirmeleri önem kazanır. Summak ve Summak (2011), birleştirilmiş sınıfların dinamiklerini ve öğretmenin yöntemlerini etkileyen önemli bir faktör olduğu belirtiliyor. Bu yüzden birleştirilmiş sınıfta dersler öğretmenli ve öğretmensiz/ödevli şeklinde iki türlü yapılır (Gönül, 2019).

2.1.5.1 Öğretmenli Dersler

Birleştirilmiş sınıflarda öğretmenin doğrudan derse katılıp öğrencilerle etkileşim halinde olduğu derslere "öğretmenli dersler" denir. Bu derslerde öğretmen, sınıftaki öğrencilere aktif bir şekilde ders içeriğini sunar, açıklamalar yapar, sorular sorar ve öğrencilerin anlamalarını ve katılımlarını sağlamaya çalışır (Gönül, 2019). Öğretmenli dersler, birleştirilmiş sınıflarda öğretmenin sınıfın genel öğrenme hedeflerine odaklanmasını ve tüm öğrencilerin aynı ders içeriğine erişimini sağlamasını sağlar. Bu derslerde öğretmen, dersin akışını yönetir, konuları açıklar, örnekler verir ve öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılmalarını sağlar.

2.1.5.2 Ödevli Dersler

Birleştirilmiş sınıflarda öğretmenler genellikle bir sınıfla aktif ders işlerken, diğer sınıfa önceden öğrendikleri konuları pekiştiren veya bireysel olarak öğrenebilecekleri kazanımlarla ilgili ödevler verir. Bu şekilde öğretmen, sınıflar arasında denge

sağlamaya çalışır ve öğrencilerin kendi başlarına çalışmalarını teşvik eder (Samancı, 2015). Bu yöntem, öğretmenin birleştirilmiş sınıflarda aynı anda iki veya daha fazla sınıflı idare etmesine yardımcı olur. Öğrencilerden beklenen, ödevli derslerde kendilerine verilen görevleri tamamlamaları ve öğrenme süreçlerinde bağımsızlık kazanmalarıdır.

2.1.6 Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenler

Kırsal yerleşim yerlerindeki birleştirilmiş sınıf uygulaması, öğretmenin desteğine dayalı olarak verim sağlayabilen bir uygulamadır (Şahin 2012).

21. yüzyılda, Türkiye ve dünyada yaygın bir gerçek olan birleştirilmiş sınıflarda görev yapacak sınıf öğretmenlerinin lisans eğitimi sürecinde bu görevi etkili bir şekilde yerine getirebilmeleri için yetiştirilmeleri büyük önem taşımaktadır. Köy yerleşimlerinde bulunan birleştirilmiş sınıflı okullarda göreve başlayan sınıf öğretmenleri, öncelikle bulundukları köyü tanımaya yönelik bir yaklaşım benimsemelidir. Köyün tarihçesi, coğrafi durumu, ekonomik yapısı ve kültürel yapısı gibi konuları ele alarak köy hakkında derinlemesine bilgi edinmelidirler. (Erdem, 2015).

Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenleri ile bağımsız sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenleri arasında temel olarak farklılık bulunmamaktadır. Yüksek Öğretim Kurulu Öğretmen Yetiştirme Komisyonu tarafından belirlenen özellikler; konu alanı ve alan eğitimine ilişkin yeterlilikler, öğrenme-öğretme sürecine ilişkin yeterlilikler ve tamamlayıcı mesleki yeterlilikler olmak üzere üç ana kategoride sıralanmıştır. Bu yeterliliklerin birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerde de bulunması gerektiği vurgulanmıştır (Samancı, 2016).

Birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan sınıf öğretmenleri, eğitim-öğretim sürecinde belirlenen hedeflere ulaşılabilmesi için genel yeterliliklere ek olarak, velilerin katılımını sağlamak ve köy halkıyla sürekli iletişim halinde olmak gibi ek roller üstlenmelidirler. Bu, çeşitli toplantılar ve etkinlikler düzenleyerek velilerin okula aktif katılımını teşvik etmek ve köy halkıyla yakın ilişkiler kurarak köyün gelişimine liderlik etmek anlamına gelir (Genç, 2012).

2.1.7 Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretimin Avantajları

Birleştirilmiş sınıf uygulamasının avantajlarından biri, öğretmen kaynağını daha etkili bir şekilde kullanarak ülke genelindeki öğretmen ihtiyacını karşılamının daha

kolay olmasıdır. Bu uygulama ile birden çok sınıfa bir öğretmen görevlendirilir ve böylece daha az öğretmenle daha fazla öğrenciye eğitim verilir. Bu durum, daha az öğretmenle daha fazla öğrencinin eğitilmesini sağlayarak ülke ekonomisine büyük bir avantaj sağlar. Eğer birleştirilmiş sınıf uygulaması olmasaydı, zorunlu olarak 10 veya 20 öğrencinin bulunduğu bir yerleşim birimine en az beş öğretmen atanacak ve beş derslikli bir okul inşa edilmesi gerekecekti. Bu durumda, daha fazla öğretmen ve derslik ihtiyacı olduğu için maliyetler artar ve kaynaklar daha fazla harcanırdı (Abay, 2006).

Bağımsız çalışma, akran eğitimi ve grup çalışması gibi yöntemler, öğrencilerin farklı seviyelerdeki ihtiyaçlarına uygun şekilde uygulanabilir. Birleştirilmiş sınıflarda öğrencilerin birlikte çalışması, öğretmenin sınıf farkı gözetmeksizin seviye grupları oluşturarak her öğrenciye uygun etkinlikleri kolaylıkla yapmasını sağlar. Ayrıca, öğrencilerin farklı seviyelerdeki akranlarıyla bir arada olmaları, daha ileri seviyede olanların daha üst sınıf çalışmalarına dahil edilmesine olanak tanır. Bu şekilde, birleştirilmiş sınıflar, farklı öğrenci ihtiyaçlarını karşılamak için esnek bir ortam sunar.

Birleştirilmiş sınıflarda öğretimin öğrenci gelişimi açısından bakıldığında diğer yararları şunlardır (Akbaşı ve Pilten, 2005; Erdem, 2004; Köklü, 2000; Köksal, 2005):

- 1. Planlama ve işbirliği becerileri kazandırmak: Grup çalışmaları, öğrencilere işlerini organize etmeyi ve diğerleriyle birlikte çalışmayı öğretir, bu da onların gelecekteki iş hayatında ve sosyal ilişkilerinde başarılı olmalarını sağlar.
- 2. İlgi ve ihtiyaçlara uygun öğrenme: Öğrenciler, kendi ilgi alanlarına ve ihtiyaçlarına uygun konuları seçerek daha motive olurlar ve bu da öğrenme sürecini daha verimli hale getirir.
- 3. Ömür boyu öğrenme becerileri: Grup çalışmaları, öğrencilere çeşitli öğrenme yollarını keşfetme ve kullanma fırsatı sunar, bu da onların yaşamları boyunca sürekli olarak öğrenmeyi sürdürmelerine yardımcı olur.

- 4.Sorumluluk ve güven: Grup içinde aktif olarak yer almak, öğrencilere sorumluluk alma ve diğerlerine yardım etme fırsatı verir, bu da özgüvenlerini artırır ve kendilerine olan güvenlerini geliştirir.
- 5.Yaratıcılığı ve yapıcılığı teşvik etme: Grup çalışmaları, öğrencilerin farklı bakış açılarını bir araya getirerek yeni ve yaratıcı çözümler bulmalarına yardımcı olur.
- 6.Bireysel farklılıkları kabul etme ve geliştirme: Grup çalışmaları, her öğrencinin benzersiz beceri ve yeteneklerini ortaya çıkarmasına ve geliştirmesine olanak tanır, bu da öğrencilerin kendi potansiyellerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine yardımcı olur.

2.1.8 Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretimin Dezavantajları

Birleştirilmiş sınıflı ilkokullar; programların uygulanması, idari yapı ve işleyiş gibi kendine has bazı özelliklere sahiptir. Bu özellikler bazı olumsuzlukların yaşanmasına neden olabilir .Bu olumsuzluklar şu şekilde sıralanabilir (Abay, 2006; Erdem, 2004; Köklü, 2000; Köksal, 2005):

- Hazırlık süresinin artması: Birleştirilmiş sınıfların karmaşıklığı, öğretmenlerin eğitim etkinlikleri için daha fazla hazırlık süresi harcamalarını gerektirebilir. Farklı öğrenme seviyeleri ve ihtiyaçları göz önüne alındığında, derslerin her öğrenciye uygun hale getirilmesi için ek çaba gerekebilir.
- Ders süresinde azalma: Öğrencilerin ödevli ve öğretmenli gruplara ayrılması, öğretmenlerin ders sürelerini etkileyebilir. Öğretmenler, ödevli gruplarla ilgilenirken öğretmenli gruplara daha az zaman ayırabilir, bu da öğretim kalitesini düşürebilir.
- Sorumlulukların artması: Birleştirilmiş sınıfların yönetimi ve eğitim-öğretim işlerinin yanı sıra idari görevlerle de uğraşmak, öğretmenlerin iş yükünü artırabilir. Birden fazla sınıfı aynı anda yönetmek, özellikle deneyimsiz öğretmenler için zorlayıcı olabilir.
- Program hedeflerine ulaşmada zorluk: Sınırlı zaman ve kaynaklar, birleştirilmiş sınıflarda program hedeflerine ulaşmayı güçleştirebilir. Farklı seviyelerdeki öğrencilere uygun şekilde ders planlamak ve uygulamak zaman alıcı olabilir.

- Eğitim konusunda yetersiz bilgi: Bazı öğretmenler, birleştirilmiş sınıflarda etkili bir şekilde öğretim yapmak için gerekli bilgiye sahip olmayabilirler. Bu durum, öğrencilerin eğitim kalitesini olumsuz etkileyebilir ve öğretmenlerin meslekten soğumasına neden olabilir.
- Yetersiz rehberlik hizmeti: Öğretmenlere yeterli rehberlik ve destek sağlanmaması, öğretmenlerin öğrencilerle ilgili sorunları çözme ve onlara rehberlik etme konusunda zorluklar yaşamasına neden olabilir.
- Yönetimle ilgili sorunlar: Okulların yönetimi, tecrübesiz veya köy okulu şartlarından habersiz öğretmenler tarafından yapılıyorsa, yönetimle ilgili sorunlar ortaya çıkabilir. Bu durum, okulun düzenli işleyişini ve öğrenci başarısını olumsuz etkileyebilir.

2.2. Konuyla İlgili Ulusal Araştırmalar

Gönül (2019), “Birleştirilmiş sınıfta görev yapan öğretmenlerin uygulamada karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşler. Amasya. (Yüksek Lisans Tezi).” Adlı çalışmasında birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları incelemiştir. Öğretmenler, eğitim programının yıl sonunda kazanımları yeterince yetiştiremediğini ve uygulamanın zor olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, sınıf yönetiminin zorluğu, ders sürelerinin yetersizliği ve idarecilik ile öğretmenlik görevlerinin birlikte yürütülmesinin yük getirdiği vurgulanmıştır. Velilerin ilgisizliği ve müfettişlerin sorun odaklı yaklaşımı da diğer sorunlar arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, öğretmenler, birleştirilmiş sınıf öğrencilerinin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun, sade ve anlaşılır bir program geliştirilmesi gerektiğini önermiştir. Bu öneri, eğitim kalitesinin artırılması açısından önem taşımaktadır.

Karayel (2017), ‘ Birleştirilmiş sınıf uygulaması olan ilkokullarda görevli öğretmenlerin yaşadığı sorunlar. Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi’ adlı çalışmasında tarafından yapılan çalışma, ilkokullardaki birleştirilmiş sınıf uygulamalarında görevli öğretmenlerin karşılaştığı sorunları detaylı bir şekilde incelemiştir. Elde edilen bulgular, sorunları sosyokültürel, ekonomik ve çevresel başlıklar altında gruplandırmıştır. Sosyokültürel alanda, öğretmenler aynı sınıfın paylaşımı, veli ilgisizliği, kültürel çatışmalar ve velilerin eğitim seviyesindeki

düşüklük gibi zorluklarla karşılaşmaktadır. Ekonomik alanda ise göç, işsizlik ve maddi sıkıntılar gibi faktörler ön plandadır. Çevresel sorunlar arasında trafik, güvenlik, hijyen ve materyal eksikliği gibi meseleler yer almaktadır. Ayrıca, kültür çatışması, internet erişimi ve ulaşım gibi konular da başka zorluklar olarak belirtilmiştir. Bu durum, birleştirilmiş sınıflarda eğitim kalitesinin artırılması için bu sorunların ele alınmasının ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Çıkrık (2017)' Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Sorunları. (Denizli ve Erzurum Örneği).(Yüksek lisans tez)i' adlı çalışmasında Erzurum ve Denizli'deki birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin yaşadığı sorunları incelemiştir. Anket yöntemiyle yapılan araştırmada, öğretmenlerin cinsiyet, kıdem yılı ve okutulan sınıfa bağlı olarak sorunları, okul yönetimi, program okuryazarlığı ve öğretimin değerlendirilmesi konusundaki sorun yaşama düzeyleri karşılaştırılmıştır. Sonuçlar, her iki ildeki öğretmenlerin orta düzeyde sorunlar yaşadığını ve ihtiyaçlarını belirttiklerini ortaya koymuştur. Özellikle Erzurum'daki öğretmenlerin, okul yönetimi, program okuryazarlığı ve öğretimde değerlendirme konularında Denizli'deki öğretmenlerden biraz daha fazla sorun yaşadığı tespit edilmiştir. Bu bulgular, farklı bölgelerdeki birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin ihtiyaç ve sorunlarının değişkenlik gösterdiğini göstermektedir.

Batmaz'ın (2017) "Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencilerine yönelik yaptıkları öğretimsel düzenlemeler(Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi)" başlıklı çalışması, Denizli il merkezi ile Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıflarda görev yapan 20 öğretmenle yapılan bir araştırmadır. Araştırma, kaynaştırma öğrencilerine yönelik öğretmenlerin uyguladığı öğretimsel düzenlemeleri incelemektedir. Çalışmanın sonuçlarına göre, katılımcı öğretmenler, kaynaştırma öğrencilerine yönelik öğretimlerinde farklı materyalleri kullanma konusunda belirli bir sıralama yapmışlardır. Öğrenme materyallerinin önem sırasına göre sıralandığı bu liste, öğretmenlerin hangi tür materyalleri daha fazla kullandığını ve hangi materyallerin öğrenciler için daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Buna göre, öğretmenler materyallerini öncelikle yazılı materyaller olarak değerlendirmiş, ardından online kaynaklar, görsel materyaller, dokunsal materyaller ve destekleyici teknolojik materyaller gibi diğer kaynakları

sıralamışlardır. Son olarak, işitsel materyaller öğretmenler tarafından en az tercih edilen materyal olarak belirtilmiştir. Bu sıralama, kaynaştırma öğrencilerinin farklı öğrenme ihtiyaçlarına hitap etme amacı güden öğretmenlerin, öğretimsel düzenlemelerinde çeşitliliği ve farklı duyuşsal deneyimleri dikkate aldığını göstermektedir. Yazılı materyaller ve online kaynakların öncelikli kullanımı, öğretmenlerin bu materyalleri öğrencilere daha kolay erişilebilir ve anlaşılır hale getirmek için tercih ettiklerini gösteriyor. Görsel ve dokunsal materyallerin sıralamada üst sıralarda yer alması ise, özellikle kaynaştırma öğrencilerinin öğrenme süreçlerinde somut ve görsel desteklerin önemli bir yer tuttuğunu ortaya koymaktadır. Bu düzenlemeler, kaynaştırma eğitiminde öğrenci merkezli bir yaklaşımın, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını daha etkili bir şekilde karşılamak için kullanıldığını göstermektedir.

Külekçi'nin (2013) "4+4+4 eğitim sistemi kapsamında birleştirilmiş sınıf uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi(Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi)" adlı çalışması, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Kilis ve Gaziantep illerindeki birleştirilmiş sınıflarda görev yapan 12 öğretmenle yapılmış bir araştırmadır. Çalışmada, 4+4+4 eğitim sisteminin birleştirilmiş sınıf uygulamaları üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, 4+4+4 eğitim sistemindeki bazı değişiklikler, özellikle ilköğretim birinci kademe (1.-4. sınıflar) için yapılan düzenlemeler, birleştirilmiş sınıflarda hem olumlu hem de olumsuz etkiler yaratmıştır. İlköğretimde dört sınıfın bir araya getirilmesi, birleştirilmiş sınıf uygulamalarını doğrudan etkilemiş ve bu durum öğretmenler tarafından hem avantajlı hem de zorlayıcı olarak değerlendirilmiştir. Özellikle, 60 aylık öğrencilerin (5 yaş) ilköğretime başlama yaşının düşürülmesi, birleştirilmiş sınıflarda önemli zorluklara yol açmıştır. Bu öğrencilerin okula uyum sağlama süreci, diğer sınıflardaki öğrencilerin adaptasyonunu olumsuz etkilemiştir. Yani, küçük yaş grubundaki öğrencilerin okula alışma sürecinin daha uzun ve zorlayıcı olması, sınıflardaki genel düzeni ve öğretmenlerin eğitim süreçlerini karmaşılaştırmıştır. Bu durum, öğretmenlerin zorlu görevlerinin daha da zorlaşmasına neden olmuştur. Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenler, bağımsız sınıflar için tasarlanan eğitim sisteminin, herhangi bir uyarılama yapılmadan birleştirilmiş sınıflara uygulanmaya çalışılmasının da büyük bir sorun oluşturduğunu belirtmişlerdir. Bu,

öğretmenlerin sınıf yönetimini daha da zorlaştırmış ve öğretim stratejilerinin verimli bir şekilde uygulanmasını engellemiştir.

Sezer (2010)' Birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin mesleki eğitim ihtiyaçları(Araştırma Dergisi) adlı çalışmasında tarafından yapılan çalışma, hizmet içi eğitime katılan birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin mesleki ihtiyaçlarını belirlemeyi hedeflemiştir. Araştırma sonuçları, bu öğretmenlerin okul yönetimi, öğretim, değerlendirme ve program okur-yazarlığı gibi alanlarda çeşitli mesleki ihtiyaçlar taşıdığını göstermektedir. İlginç bir şekilde, bu ihtiyaçların cinsiyet, yaş, mesleki konum, atanma durumu, isteklilik ve deneyim gibi değişkenlerle farklılaşmadığı ortaya konmuştur. Bu bulgular, birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin ortak mesleki gelişim gereksinimlerine odaklanmanın önemini vurgulamaktadır.

Bilir (2008), "Birleştirilmiş Sınıflı Köy İlköğretim Okullarında Öğretmen ve Öğretim Gerçeği Ankara Üniversitesi (Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi)" adlı çalışmasında, birleştirilmiş sınıflı köy okullarındaki eğitim ve öğretim koşullarını incelemiştir. Araştırma, bu okulların Türkiye'nin eğitim gerçeği olduğunu vurgulamakta ve kapatmak yerine öğretmenlere verilecek eğitim ve rehberlikle okulların niteliğinin artırılabilceğini önermektedir. Bu yaklaşım, birleştirilmiş sınıfların mevcut yapısını geliştirmenin daha etkili bir yol olduğunu göstermektedir.

Dursun (2006), "Birleştirilmiş Sınıflarda Eğitim Sorunları ve Çözüm Önerileri(Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi)"başlıklı çalışmasında, birleştirilmiş sınıflarda görev yapmanın müstakil sınıflara göre daha fazla deneyim, çaba ve bilgi gerektirdiğini ortaya koymuştur. Çözüm önerileri arasında, üniversitelerde birleştirilmiş sınıflara yönelik eğitimlerin artırılması, öğretmen adaylarının uygulama eğitimlerinin bir kısmının köylerde yapılması ve Bakanlık tarafından bu sınıflarda görev yapan öğretmenlerin motivasyonunu artırmak amacıyla ek ödenek veya ders ücreti verilmesi yer almaktadır. Bu öneriler, birleştirilmiş sınıflarda eğitim kalitesinin yükseltilmesine yönelik önemli adımlar olarak değerlendirilmektedir.

Özben'in (2000) Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasında Karşılaşılan Sorunlar adlı çalışmasında, birleştirilmiş sınıf uygulamasının temel nedenleri olarak altyapı ve insan kaynakları eksiklikleri vurgulanmıştır. Bu bağlamda, öğrenci sayısının azlığı,

öğretmen ihtiyacı ve derslik yetersizliği gibi sorunların, birden fazla sınıfın aynı ortamda birleştirilmesini zorunlu kıldığı belirtilmiştir. Bu durum, eğitimde kaynakların verimli kullanılmasını sağlarken, aynı zamanda öğretmenlerin farklı sınıf düzeylerine aynı anda hitap etmesini gerektirerek çeşitli zorluklar da ortaya çıkarabilir. Bu tür uygulamalar, özellikle kırsal bölgelerde eğitimin sürekliliğini sağlamak için önemli olsa da, eğitim kalitesinin korunması için ek destek ve planlama gerektiğini belirtmiştir.

2.3. Konuyla İlgili Uluslararası Araştırmalar

Taole (2020)' Güney Afrika kırsalındaki birleştirilmiş sınıflarda çeşitlilik ve katılım, adlı çalışmada, birleştirilmiş öğretim uygulamalarını inceleyerek, bu uygulamaların kapsayıcı bir eğitim yaklaşımı sunduğunu ancak bazı zorluklarla karşılaştığını ortaya koymuştur. Araştırma sonucunda, birleştirilmiş öğretim uygulamalarının kapsayıcı olmasına rağmen, sınıf yapısının ve öğretmen merkezli yöntemlerin hâkim olmasının, kapsayıcı eğitimin etkinliğini sınırladığı vurgulanmıştır. Bu, öğretmenin genellikle öğrencilere odaklandığı ve öğrenci katılımını sınırlayan bir yapı anlamına gelmektedir. Taole, kapsayıcı pedagojik eğitimin verimliliğini artırmak için, öğretmenlerin yetkinliklerini geliştirecek programlara, öğretmen yetiştiren kurumlarda daha fazla önem verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca, eşitlikçi bir eğitim anlayışının teşvik edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu, tüm öğrencilere eşit fırsatlar sunulmasını amaçlayan bir yaklaşımı işaret eder. Özetle, kapsayıcı eğitimin daha etkili olabilmesi için öğretmenlerin pedagojik becerilerinin güçlendirilmesi ve eğitimde eşitlikçi bir kültürün yaygınlaştırılması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Mortazavizadeh, Nili, Isfahani ve Hassani (2017) tarafından yazılan 'Öğretmenlerin Yaşadığı Deneyimler: Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretme-Öğrenme Süreci' başlıklı çalışmada, birleştirilmiş sınıflarda öğretmenlerin öğretme-öğrenme süreçlerine dair yaşadıkları deneyimler incelenmiştir. Araştırma, birleştirilmiş sınıfların eğitimdeki rolüne dair önemli bulgulara ulaşmıştır. Çalışmaya göre, birleştirilmiş sınıflar özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde eğitimin önemli bir parçası haline gelmiş ve kırsal bölgelerdeki çocuklar için eğitim haklarının sağlanmasında kritik bir çözüm sunmuştur. Bu sınıfların, öğrencilerin heterojen (çeşitli) özelliklere sahip olmaları nedeniyle öğretim yöntemlerinin ve etkinliklerinin çeşitlenmesi, onları tekli

sınıflardan ayıran temel bir özellik olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca, birleştirilmiş sınıflar, düşük maliyetli eğitim sağlayarak eğitim sisteminden dışlanmış çocuklara daha erişilebilir imkanlar sunduğu gibi, bu süreçte grup çalışması ve akran öğretimi gibi işbirlikçi öğrenme yöntemlerinin de önemli bir yer tuttuğu vurgulanmaktadır. Bu tür sınıflarda, öğrenciler yalnızca akademik becerilerini değil, aynı zamanda liderlik yeteneklerini de geliştirirken bilişsel gelişimlerini de desteklemektedir. Bu bulgular, birleştirilmiş sınıfların, öğrencilerin çok yönlü gelişimlerini teşvik eden olumlu bir eğitim modeli sunduğunu ortaya koymaktadır.

Phajane (2014) tarafından yapılan ‘Ses bilimi kullanarak okumaya başlama’ başlıklı çalışmada, ‘Birleştirilmiş sınıflarda yapılan öğretimin zorlukları ve olanakları nelerdir?’ sorusu sorulmuş ve bu soruya yönelik veriler toplanmıştır. Araştırma, bir durum çalışması (case study) yöntemine dayanmaktadır ve bu yöntemle elde edilen veriler, birleştirilmiş sınıf uygulamalarının eğitim-öğretim süreçlerine etkilerini derinlemesine incelemektedir. Araştırmanın bulgularına göre, gözlem ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler aracılığıyla elde edilen veriler, birleştirilmiş sınıf strateji ve tekniklerinin okulun eğitim ve öğretim uygulamaları üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu ortaya koymuştur. Birleştirilmiş sınıfların, öğretim yöntemlerini çeşitlendirmek, öğretmenlerin esnekliğini artırmak ve öğrenciler için daha kişiselleştirilmiş öğrenme fırsatları sunmak gibi avantajlar sunduğu belirtilmiştir. Phajane’ın çalışması, birleştirilmiş sınıf uygulamalarının başlangıçta zorluklar yaratabileceğini, ancak uygun strateji ve tekniklerle bu zorlukların aşılabileceğini ve uygulamanın öğretim kalitesini iyileştirme potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Bu, eğitimde farklı seviyelerdeki öğrencilerin bir arada eğitilmesinin, iyi yönetildiğinde eğitim sürecine olumlu katkılarda bulunabileceğini göstermektedir.

Lisbeth Aberg-Bengtsson’un (2009) ‘Ne Kadar Küçükse O Kadar Mı İyi? Konuyla İlgili Araştırmaların Gözden Geçirilmesi: İsveç’teki Kırsal Okullar’ başlıklı çalışması, İsveç’teki küçük kırsal okulların karşılaştığı zorlukları ve bu okullarda eğitim sisteminin nasıl şekillendiğini incelemektedir. Çalışmanın odak noktası, kırsal kesimlerdeki okullarda eğitim kalitesinin diğer bölgelere kıyasla nasıl olduğu ve özellikle birleştirilmiş sınıf uygulamalarının bu durumu nasıl etkilediğidir. Çalışmanın bulgularına göre, İsveç’teki kırsal okulların eğitim kalitesi, şehir merkezlerindeki okullarla karşılaştırıldığında daha düşük kalmaktadır. Ancak, kırsal

okullarda nüfusun az olması nedeniyle eğitim harcamalarının yüksek olması, bu okulların kapanmasına yol açabilmektedir. Kapanma riskiyle karşı karşıya kalan bu okullarda, birleştirilmiş sınıf uygulamaları (bir sınıfta farklı yaş gruplarının bir arada eğitilmesi) maliyetleri düşürmek ve okulların varlıklarını sürdürmelerine yardımcı olmak için önerilmektedir. Birleştirilmiş sınıf uygulamasının, eğitim kalitesinin ülke genelindeki seviyede kalmasını sağlaması ve öğrencilerin yükseköğrenime geçişini desteklemesi, oldukça önemli bir bulgudur. Bu uygulamanın başarılı olabilmesi için öğretmenlerin birleştirilmiş sınıf eğitimine dair yeterli eğitim alması ve köy okullarında bu tür sınıflarda çalışmaya gönüllü olmalarının teşvik edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bu çalışmada öne çıkan temel noktalar şunlardır, Kırsal okullarda nüfusun azlığı nedeniyle eğitim maliyetleri yüksek olabilir. Bu durum, okulların kapanmasına yol açabilir. Birleştirilmiş sınıflar, kırsal okullarda maliyetleri azaltmak ve okulları açık tutmak için bir çözüm önerisi olarak sunulmuştur. Ayrıca, bu uygulamanın öğrencilerin eğitim seviyesini ülke geneli ile eşit tutmaya yardımcı olacağı belirtilmiştir. Öğretmenlerin, birleştirilmiş sınıf eğitimine dair eğitim alması ve bu tür sınıflarda çalışmaya gönüllü olmaları gerektiği önerilmektedir.

Simone White'ın (2013)' Kırsal staj: Kaliteli bir öğretmen hazırlamak kırsal ve bölgesel Avustralya için işgücü adlı çalışması, Avustralya'daki kırsal okullarda öğretmenlerin birleştirilmiş sınıf uygulamalarıyla ilgili karşılaştıkları zorlukları ve bu zorlukların aşılabilmesi için yapılması gereken destekleyici önlemleri incelemektedir. White, kırsal bölgelerdeki okulların, genellikle düşük öğrenci sayıları ve geniş coğrafi dağılımlar nedeniyle eğitimde fırsat eşitsizliği yaratabileceğini belirterek, birleştirilmiş sınıf uygulamalarının bu sorunu çözme amacı taşıdığını vurgulamaktadır. Ancak, bu tür sınıf yapılarına öğretmenlerin genellikle isteksiz olduğunu ve bu isteksizliğin çeşitli nedenlerden kaynaklandığını ifade etmektedir. Birleştirilmiş sınıflarda öğretmenler, farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin aynı anda eğitim almasını sağlamak zorunda kaldıklarında, hem öğretim stratejilerini hem de sınıf yönetimini daha karmaşık bir hale getirebilmektedir. Bu durum, öğretmenlerin üzerine ek bir yük bindirir ve bu tür sınıflarda çalışmayı daha az cazip hale getirebilir. White, bu isteksizliğin üstesinden gelebilmek için öğretmenlere yönelik

sistematiik destek mekanizmalarının oluşturulması gerektiğini savunmaktadır. Bu destek, öğretmenlerin kırsal okullardaki özel ihtiyaçları ve zorlukları daha iyi anlamalarını sağlayacak eğitimler ve kaynaklar şeklinde olabilir. Ayrıca, ğretmenlerin birleştirilmiş sınıflarda daha etkili çalışabilmeleri için profesyonel gelişim fırsatları sunulmalı ve bu okullarda görev yapmaya yönelik motivasyonları artırılmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Yöntemi

Nitel araştırma, sosyal bilimlerde kullanılan bir araştırma yaklaşımıdır ve katılımcıların deneyimlerine odaklanır. Nitel araştırmada, araştırmacılar genellikle gözlem, mülakat ve odak grup gibi yöntemlerle veri toplarlar. Bu yaklaşım, sosyal hayatın doğal akışını anlamayı ve olayların içsel niteliğini ortaya koymayı hedefler. Olguları sadece dışsal belirleyicileriyle değil, aynı zamanda katılımcıların iç deneyimleriyle birlikte ele alır. Bu nedenle, katılımcıların bakış açıları ve deneyimleri araştırmanın merkezinde yer alır. Nitel araştırma, özellikle karmaşık sosyal olguları anlamak ve açıklamak için etkili bir araştırma yöntemi olarak kabul edilir. Araştırmacılara derinlemesine bir anlayış sağlar ve genellikle sosyal değişim, ilişkiler ve kültürel dinamikler gibi konuları incelemek için kullanılır (Maxwell, 2008). Nitel araştırma yöntemleri, insan yaşamının karmaşıklığını anlamak ve açıklamak amacıyla 20. yüzyılın başlarında antropoloji, psikoloji ve sosyoloji gibi disiplinlerde ortaya çıkmıştır. Nitel araştırma, pozitivist bilimsel yöntemlerin tam olarak yeterli olmadığı durumlarda, insan deneyimini, içsel dünyayı, sosyal etkileşimleri ve karmaşık ilişkileri anlamak için kullanılmıştır. Bu araştırma yöntemi, içsel deneyimleri, duyguları, motivasyonları ve sosyal dinamikleri anlamak için nitel veri toplama tekniklerine dayanır. Araştırmacının katılımı, derinlemesine görüşmeler, odak grupları, gözlem ve içerik analizi gibi teknikler bu tür araştırmalarda kullanılır. Bir araştırmacının hem nitel araştırmalarda hem de diğer tür araştırmalarda, araştırılacak konuyla ilgili bir farkındalık ve merak duygusuna sahip olması son derece önemlidir. Araştırmacının problemi tanıması, farkında olması ve bu probleme çözüm bulma konusunda bir merak duyması, araştırma sürecindeki motivasyonunu ve odaklanmasını artırır. (Baltacı, 2017).

Problemi tanımak, araştırmacının çalışacağı konunun önemini ve gerekliliğini anlamasını sağlar. Bu, araştırmacının çalışmasını yönlendiren temel bir adımdır. Ardından, araştırmacının problem hakkında farkında olması, konunun derinliklerine inmesini ve önemli soruları belirlemesini sağlar. Bu aşama, araştırmanın kapsamını belirlemek ve doğru yönde ilerlemek için kritiktir. Problemin çözümüne ilişkin merak duymak da önemlidir çünkü araştırmacıyı motive eder ve ilgili konuda daha fazla bilgi edinmeye teşvik eder. Araştırmacı, problemi çözmek için gereken adımları

ve araştırma sürecinde izleyeceği yolu planlamaya yardımcı olacak şekilde bu merak duygusunu kullanabilir. Araştırmacının dağılma veya sıkılma riski, araştırmacının karmaşıklığı, veri toplama zorlukları veya beklenmedik engellerle karşılaşma gibi faktörlerden kaynaklanabilir. Ancak, araştırmacının konuya duyduğu merak ve tutku, bu tür zorlukların üstesinden gelmesine ve araştırma sürecinde odaklanmasına yardımcı olabilir. (Creswell, 2002; Guba ve Lincoln, 1994; Shenton, 2004).

Problemin analizi, araştırmacının problemi oluşturan unsurları, ilişkileri ve etkileri detaylı olarak incelemesini gerektirir. Bu, problemi çevreleyen faktörleri ve bağlamları anlamak için önemlidir. Problemin tüm yönlerini ele almak, araştırmacının probleme yönelik kapsamlı bir bakış açısı geliştirmesine yardımcı olur. Detayların belirlenmesi, araştırmacının problemin karmaşıklığını ve önceliklerini belirlemesine yardımcı olur. Bu aşamada, araştırmacı genellikle literatür taraması, veri toplama ve analiz gibi teknikleri kullanarak bilgi toplar ve problemin çeşitli boyutlarını inceler. Çözüme ilişkin alternatif yaklaşımlar arasından hangisinin problemi tutarlı şekilde çözeceğini seçmek ise, problemin analizi sonucunda ortaya çıkan bilgi ve anlayışa dayanır. Araştırmacı, belirlenen alternatif yaklaşımları değerlendirir. Morgan ve Smircich, 1980;Morse, (2016). Bunların avantajlarını ve dezavantajlarını değerlendirir ve en uygun olanı seçer. Bu süreç, araştırmacının problem odaklı bir yaklaşım benimsemesini sağlar ve problemin çözümüne yönelik etkili bir strateji geliştirmesine yardımcı olur. Sonuç olarak, problemin analizi ve alternatif yaklaşımların değerlendirilmesi, araştırmacının sorunlara sistemli bir şekilde yaklaşmasını sağlar ve çözüm sürecini iyileştirir. Morgan ve Smircich, 1980; Morse (2016). Ardından çalışma tasarlanır ve veri toplama aracı geliştirilir. Veri toplama süreci uzun sürebilir ve araştırmacı ilgili ilgisiz tüm nitel verileri edinmiş olabilir .Neuman ve Robson (2014).

Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerin olgu bilim deseni çalışması olarak gerçekleşmiştir. Olgubilim deseni, araştırmacıların bireylerin deneyimlerini ve bu deneyimlerin nasıl anlamlandırıldığını anlamak için kullandığı bir araştırma yöntemidir. Bu desen genellikle nitel araştırmaların bir parçası olarak kullanılır. Olgubilim deseni, bireylerin belirli bir olguyu deneyimlemeleri üzerine odaklanır ve bu deneyimlerin nasıl anlamlar çıkardıklarını inceler (Baker, Wuest ve Stern, 1992;

Creswell, 2021; Jasper, 1994; Miller, 2003; Tekindal,2021). En yalın ifadeyle ise olgubilim, bireyin anlık deneyimlerinin tanımıdır (Edmonds ve Kennedy, 2017).

Olgubilim deseni, Edmund Husserl'in fenomenoloji felsefesinden türetilmiş bir araştırma yöntemidir. Husserl, insanların dünyayı anlamalarının evrensel yapılarını incelemek için bir program önermiştir. Bu program, bireylerin yaşam deneyimlerinden kaynaklanan bilinçli algılar ve duyular gibi benliğin olgularla ilgili deneyimlerini temel alır. Husserl, "doğal tutum" kavramını kullanarak, günlük dünyanın anlamlandırılmasında sıkça kullanılan varsayımlar ağını tanımlar. Bu doğal tutum, dünyanın öznel deneyimlerin, içeriğin ve biçimin sorgulanmadan kabul edilmesini ifade eder. Ancak Husserl, gözlemcinin öznel deneyimini saf bir şekilde anlayabilmesi için önceki anlamaların bir kenara bırakılması gerektiğini savunur. Bu yaklaşım, dünyanın mevcut kavrayışının, gözlemcinin öznel deneyimini dikkate alarak, önceki varsayımlardan arındırılması gerektiğini öne sürer. Bu sürecin adı "olgubilimsel indirgemecilik" olarak bilinir. Olgubilim deseni, Husserl'ün fenomenolojik yaklaşımını temel alarak, bireylerin deneyimlerini ve bu deneyimlerin nasıl anlamlandırıldığını derinlemesine incelemeyi amaçlar. Bu yöntem, araştırmacılara bireylerin deneyimlerini daha derinlemesine anlamalarını sağlayan bir çerçeve sunar (Creswell, 2021; Patton, 2018; Edmonds ve Kennedy, 2017; McLeod, 2011; Kuş, 2003).

Olgubilim deseni, bireylerin deneyimlerini, yaşamlarını nasıl anlamlandırdıklarını incelemek; olanlar ile bireylerin bunları nasıl anladıkları arasındaki ilişkileri ortaya koymak; belirli bir olgunun özünü nasıl deneyimlediklerini keşfetmek ve bireyler arasındaki ortak noktaları incelemek isteyen araştırmacılar için en uygun nitel araştırma desenidir. Olgubilim deseni, araştırmacıların bireylerin deneyimlerini anlamak için derinlemesine ve kapsamlı bir şekilde inceleme fırsatı sunar. Bu desen altında incelenebilecek olası olgular şunlar olabilir (Tekindal, 2021; Swanborn, 2010):

3.2.Araştırma Grubu

Bu araştırma, birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan öğretmenlerin deneyimlerini derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın hedefi, bu öğretmenlerin görevlerinin kendileri için ne anlama geldiğini anlamak, karşılaştıkları çeşitli zorluklara odaklanarak farkındalık yaratmaktır. Ayrıca, bu öğretmenlerin işleri

sırasında yaşadıkları zorlukları ve bu zorlukları aşmak için kullandıkları stratejileri detaylı bir şekilde incelemek de araştırmanın hedeflerinden biridir. Bu çalışma, birleştirilmiş sınıflı okullardaki öğretmenlerin deneyimlerini anlamak ve bu deneyimlere dayalı olarak eğitim sistemine katkı sağlamak amacıyla yapılmaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlerin bu okullarda çalışmanın anlamını, karşılaştıkları zorlukları ve bu zorluklara karşı geliştirdikleri çözüm stratejilerini anlamaya yönelik bir farkındalık oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu yaklaşım, öğretmenlerin yaşadığı sorunların daha iyi anlaşılmasını ve etkili çözümler geliştirilmesini sağlayarak eğitim kalitesini artırma potansiyeli taşımaktadır.

Bu çalışma kolay ulaşılabilir örnekleme tekniğinden faydalanılmıştır. Kolay ulaşılabilir örnekleme, araştırmacıların mevcut, hızlıca erişilebilen ve düşük maliyetli ögelere dayandığı bir yöntemdir. Nitel araştırmalarda sıkça kullanılsa da, genellikle önerilmez çünkü bu yöntemle yapılan örneklem büyüklüğü, genelleme yapma olanağı tanımaz (Patton, 2005). Araştırmacılar, genellikle maliyetin düşük olması ve erişimin kolay olması nedeniyle bu stratejiyi tercih ederler, ancak örnekleme alınan durumların dikkatlice seçilmesi gerektiği unutulmamalıdır (Vogt vd., 2012). Kolay ulaşılabilir örneklem, ne amaçlı ne de stratejiktir ve geçerliliği ile güvenilirliği diğer yöntemlere göre daha düşüktür (Creswell, 2013; Shenton, 2004). Bu tür bir örnekleme, tesadüfi ve şans eseri seçilen öğelerden oluşur ve genellikle araştırmanın geçerliliğini olumsuz etkiler (Singleton & Straits, 2005). Örneğin, bir araştırmacının yaklaşan seçimlerde halkın parti tercihlerini ölçmek için sokakta yoldan geçen insanlara soru sorması, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemine örnek teşkil eder (Creswell, 2013).

Araştırmanın çalışma grubu, Ağrı ilinin merkez ilçesindeki birleştirilmiş sınıf okullarında görev yapan öğretmenler arasından Ağrı Merkez İlçesine olan uzaklıkları farklı, ulaşım ve bina alt yapıları birbirinden farklı olan okullar arasından seçilmiştir. Bu seçim, araştırmanın belirli bir coğrafi bölgede öğretmenlerin deneyimlerini ve karşılaştıkları zorlukları anlamaya odaklandığını göstermektedir. Böylece, Ağrı'nın yerel koşullarının ve öğretmenlerin yaşadığı spesifik sorunların derinlemesine incelenmesi sağlanarak, daha anlamlı ve hedeflenmiş sonuçlar elde edilmesi amaçlanmaktadır.

Bu öğretmenler, araştırmacının görev yaptığı Ağrı ilindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı birleştirilmiş sınıflı okullarda çalışmaktadır. Bu nitelikler, katılımcıların araştırma sürecine katkıda bulunacak değerli bilgiler sunmalarını sağlayarak, elde edilecek verilerin derinliğini ve geçerliliğini artırmaktadır. Bu şekilde, araştırma sonuçlarının daha kapsamlı ve etkili olması hedeflenmektedir.

Aşağıdaki tabloda çalışma gurubunun bilgileri verilmiştir.

Tablo 3. Araştırma Gurubu

Görevi	Görev Süresi	Medeni Durumu
Müdür Yetkili Öğretmen	12	Evli
Müdür Yetkili Öğretmen	4	Bekar
Müdür Yetkili Öğretmen	5	Evli
Sınıf Öğretmeni	14	Evli
Sınıf Öğretmeni	2	Bekar
Sınıf Öğretmeni	3	Bekar

Araştırmaya katılanların kimliklerini gizli tutmak amacıyla M1, M2, M3, Ö1,Ö2 ve Ö3 şeklinde kodlar kullanılmış olup araştırmadaki katılımcıların; yaşlarına, medeni durumlarına, cinsiyetlerine, ve birleştirilmiş sınıflı okullardaki görev sürelerine ait bilgiler yukarıdaki tabloda verilmiştir.

Nitel araştırmalarda, araştırma kaynaklarının sınırlılığı ve kullanılan bilgi toplama ve analiz yöntemlerinin doğası, örneklem grubunun büyük olmasını zorlaştırabilir. Anlatı araştırmalarında, katılımcıların deneyimlerini ve hikâyelerini derinlemesine incelemek önemli olduğundan, araştırmadaki katılımcı sayısı genellikle bir ya da daha fazla kişiden oluşabilir. Bu durumda, seçilecek katılımcıların erişilebilir, bilgi sağlamaya istekli ve araştırılan konuyu açıklayabilecek nitelikte olması önemlidir. Bu özelliklere sahip katılımcılar, araştırmanın amacına ulaşmak ve derinlemesine anlayış sağlamak için önemli bir kaynak olabilirler (Yıldırım ve Şimşek, 2011), (Creswell, 2016).

Araştırmanın katılımcıları, ulaşılabilir, farklı arka planlara sahip, bilgi vermeye istekli, kendine özgü deneyimlere sahip olan ve birleştirilmiş sınıflı okullar hakkında

bilgi verebilecek öğretmenlerden oluşmaktadır. Bu öğretmenler, araştırmanın hedeflerine ulaşmak için önemli bilgiler ve iç görüler sağlayabilirler. Araştırmanın amacına uygun olarak, katılımcıların çeşitlilik göstermesi ve deneyimlerini paylaşmaya istekli olmaları önemlidir. Bu şekilde, araştırmanın kapsamı genişleyebilir ve daha kapsamlı bir anlayış sağlanabilir (Creswell, 2016).

Araştırma grubunun seçiminde olasılıklı olamayan örneklem yönteminden yararlanılmaktadır. Araştırmalar, çoğunlukla belirli bir evrene genellenmek amacıyla, evrenden yansızlık (random) kuralına göre seçilen küçük örnek gruplar (örneklem) üzerinde yapılır (Karasar, 2009). Örneklem yöntemi, araştırmanın genel evrenini temsil edebilecek bir parçayı seçmek için kullanılan bir yöntemdir. Olasılık dışı örneklem yöntemlerinden biri olan tipik durum örneklem yöntemi çalışmanın örneklem yöntemi olarak belirlenmiştir. var olan evrenden tipik veya karakteristik bir durumu yansıtacak bir örneklem seçmeyi amaçlar. Bu yöntem, araştırmacının belirli bir konuda temsil edici veya tipik olan bir örneklem seçmesine olanak tanır. Araştırmacı, evrenin anahtar özelliklerini ve desenlerini dikkate alarak, araştırmanın hedeflerine en uygun örneklem grubunu belirler. Bu yöntem, araştırmacının sınırlı zaman ve kaynaklar içinde çalışmasına olanak tanırken, aynı zamanda genel evrenin önemli özelliklerini yansıtan bir örneklem elde etmesine yardımcı olur. (Kaptan, 1998).

Araştırmanın katılımcıları, ulaşılabilir, çeşitli, bilgi vermeye istekli ve konu hakkında deneyim sahibi öğretmenlerden oluşmaktadır. (Creswell, 2016)

3.3.Verilerin Toplama Araçları

Bu araştırma, Ağrı ilindeki birleştirilmiş sınıflarda yaşanan problemleri incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın amacına ulaşabilmek için çeşitli veri toplama araçları kullanılmıştır. Bu araçlar, araştırmanın kapsamını ve sorularını derinlemesine inceleyebilmek için bir araya getirilmiş olup, nitel veri toplama yöntemlerine dayanarak analiz edilmiştir. Görüşme, gözlem yöntemleri kullanılarak öğretmenlerin ve müdür yetkili öğretmenlerin deneyimleri hakkında ayrıntılı bilgiler elde edilmiştir. Bu veri toplama araçları, araştırmanın güvenilirliğini ve geçerliliğini artırmak için dikkatlice seçilmiş ve uygulama sürecinde etik kurallara titizlikle uyulmuştur.

3.3.1.Gözlem Formu

Bu araştırma

2023-2024 eğitim öğretim yılı boyunca, birleştirilmiş sınıf uygulamalarında öğretmenler ve okul yönetimi tarafından karşılaşılan zorluklar ve problemler detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Eğitim Ortamlarının Gözlemlenmesi;Araştırmada, 3 müdür yetkili öğretmen ve 3 öğretmen, kendi sınıf ve okul ortamlarında gözlemlenerek, uygulamanın günlük işleyişi hakkında veri toplanmıştır.

Eğitim Uygulamalarının Değerlendirilmesi; Birleştirilmiş sınıf modelinin etkinliği, öğretmenlerin ve öğrencilerin gözünden değerlendirilmiş, öğretim yöntemleri ve sınıf içi uygulamalara dair yorumlar toplanmıştır.

Gözlem süreci, öğretim programlarının etkinliğini ve verimliliğini değerlendirmek amacıyla tüm eğitim öğretim dönemini kapsamaktadır. Gözlem süreci, belirlenen hedefler doğrultusunda, katılımcıların gerçek düşünce ve davranışlarını yansıtan verilerin toplanması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Bu aşamada, gözlemler izleme, kayıt etme, analiz etme ve yorumlama şeklinde yapılmıştır. Ayrıca, gözlemde kullanılan araçlar ve yöntemler, katılımcıların eğitim sürecine dair betimleyici ifadelerle desteklenmiştir. Gözlem sınıflandırılması açısından, araştırmada yarı yapılandırılmış gözlem yöntemleri kullanılmıştır. Katılımcı rolü açısından ise, gözlemci olarak katılımcı gözlem yapılmıştır. Bu gözlem, öğretmenlerin sınıf içindeki davranışları, karşılaştıkları zorluklar, öğrencilerin durumu ve genel okul yönetimi gibi unsurları kapsayacak şekilde gerçekleştirilmiştir.

3.3.2.Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Görüşme, nitel araştırmalarda sıkça kullanılan bir veri toplama tekniğidir. Bu teknik, araştırmacının katılımcılarla yüz yüze veya çevrimiçi olarak etkileşimde bulunarak derinlemesine bilgi elde etmesini sağlar. Görüşme, katılımcıların deneyimlerini, düşüncelerini, duygularını ve inançlarını anlamak için kullanılır. Görüşmeler, yapılandırılmış veya yapılandırılmamış olabilir. Yapılandırılmış görüşmelerde, araştırmacı önceden belirlenmiş bir dizi soruyu katılımcılara yönlendirir. Bu sorular, araştırmanın hedeflerine ve konusuna göre belirlenir ve genellikle belirli bir konuya odaklanır. Yapılandırılmamış görüşmeler ise daha esnek bir yaklaşıma sahiptir ve araştırmacı, katılımcıların yanıtlarına göre sorularını yönlendirir. Bu tür görüşmeler, katılımcıların serbestçe ifade etmelerine olanak tanır ve daha derinlemesine anlayış

sağlayabilir (Punch, 2005). Görüşme, amacı bilgi toplamak olan bir sohbettir (Berg ve Lune, 2015). Başka bir ifade ile görüşme, araştırmaya dahil edilen bireylerin bir konu ya da durum hakkında duygu ve düşüncelerinin anlaşılması etkinliğidir (Karataş, 2017). Görüşme, katılımcıların duygularını, düşüncelerini, tutumlarını, deneyimlerini ve şikayetlerini anlamak için etkili bir veri toplama tekniğidir. Bu teknik, araştırmacının katılımcılarla birebir etkileşimde bulunarak derinlemesine bir anlayış elde etmesini sağlar. Görüşmeler, katılımcıların doğrudan ifade etmelerine olanak tanır ve araştırmacının belirli bir konuda katılımcıların iç dünyasını keşfetmesine izin verir. Katılımcılar, görüşmelerde duygularını ifade edebilir, düşüncelerini paylaşabilir, deneyimlerini aktarabilir ve şikayetlerini dile getirebilirler. Bu teknik, araştırmacıya katılımcıların bakış açısını ve deneyimlerini daha iyi anlama imkanı sunar. Araştırmacı, katılımcıların yanıtlarını dinleyerek ve derinlemesine sorular sorarak, katılımcıların deneyimlerini anlamak ve araştırmanın hedeflerine ulaşmak için kritik bilgiler elde eder. Görüşmeler, genellikle yapılandırılmış veya yapılandırılmamış şekilde gerçekleştirilir. Yapılandırılmış görüşmelerde, araştırmacı belirli bir konuya odaklanan önceden belirlenmiş bir soru setini kullanırken, yapılandırılmamış görüşmelerde daha esnek bir yaklaşım benimser ve katılımcıların yanıtlarına göre sorularını yönlendirir. (Sevecan ve Çilingiroğlu, 2007). Mülakat veya görüşmeler, araştırmacının belirli bir konuda derinlemesine bilgi elde etmek amacıyla katılımcılarla etkileşime geçtiği ve belirli bir yapıya veya düzene sahip olduğu söyleşilerdir. Bu yöntem, araştırmacıların katılımcıların bakış açılarını ve deneyimlerini daha iyi anlamasına ve araştırmanın amacına uygun veriler toplamasına olanak sağlar. Bu nedenle, mülakat veya görüşme terimleri, araştırma süreçlerinde bireylerle yapılan söyleşmeleri tanımlamak için kullanılır (Coşkun, Altunışık ve Yıldırım, 2017).

Bu yöntem, veri toplama sürecinde daha yapılandırılmış bir yaklaşımı temsil eder. Standartlaştırılmış sorular ve cevap kategorileri kullanılması, veri setlerinin daha kolay analiz edilmesini ve nicel veri elde etmeyi sağlar. Dolayısıyla, yapılandırılmış görüşmeler, diğer görüşme yöntemlerine göre daha çok nicel yöntemeye yakın bir veri toplama tekniği olarak kabul edilir (Punch, 2005). Yapılandırılmış görüşmeler, genellikle büyük örneklemeler üzerinde çalışıldığında tercih edilir. Bu yöntem, benzer özelliklere sahip bir örneklemden standartlaştırılmış veriler elde etmek istendiğinde

kullanımı uygun olabilir. Örneğin, belirli bir demografik gruba veya belirli bir kriterlere sahip katılımcılara odaklanmak istendiğinde bu yöntem kullanılabilir. Ayrıca, birden fazla görüşmecinin katıldığı durumlarda öznelliğe yer vermemek adına da tercih edilebilir. Birden fazla araştırmacının katılması, verilerin daha nesnel bir şekilde toplanmasına ve değerlendirilmesine yardımcı olabilir. Bu görüşme türü, standartlaştırılmış sorularla katılımcılara yöneltilerek tutarlı ve karşılaştırılabilir veriler elde etmeyi sağlar. Bu sayede, elde edilen verilerin analizi ve sonuçların çıkarılması daha kolay olabilir. (Berg ve Lune, 2015). Bu veri toplama tekniği boyamsal nitelikteki çalışmalar için de uygun görülür. Farklı zamanlarda aynı türde verinin elde edilebilmesi için kolaylık sağlar (Yalın Uçar, 2012).

3.4. Veri Toplama Süreci

Bu araştırma, Ağrı ili merkez ve kırsal bölgelerinde yer alan üç farklı okulda gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı, birleştirilmiş sınıflarda yaşanan sorunları incelemek ve bu sorunların öğretmen, müdür-yetkili öğretmen ve sınıf öğretmenleri açısından nasıl algılandığını ortaya koymaktır. Veri toplama süreci, çeşitli yöntemlerin bir arada kullanılmasıyla gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemler, nitel araştırma yaklaşımlarına uygun olarak yapılandırılmıştır. Veri toplama sürecinin ilk aşamasında, üç farklı okuldan üç müdür-yetkili öğretmen ve üç sınıf öğretmeniyle yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde, birleştirilmiş sınıflar ile ilgili karşılaşılan sorunlar, bu sorunların çözümüne dair öneriler ve genel olarak öğretim süreçlerindeki zorluklar ele alınmıştır. Görüşmelerde kullanılan 11 soruluk yarı yapılandırılmış form, katılımcıların görüşlerini derinlemesine almak amacıyla tasarlanmıştır. Görüşmeler ses kaydı ile kaydedilmiş ve daha sonra analiz edilmiştir. Araştırma sürecinde, öğretmenlerin sınıf içindeki uygulamaları daha iyi anlayabilmek amacıyla doğrudan gözlemler yapılmıştır. Öğrencilerin sınıf içindeki davranışları, öğretmenlerin ders işleyişleri ve sınıflarda yaşanan etkileşimler gözlemlenmiştir. Gözlemler, sınıfın en arkasında yer alarak yapılmış ve derslerin farklı aşamalarında öğretmenlerin stratejileri ve öğrencilerin bu stratejilere tepkileri dikkatle izlenmiştir. Araştırma sürecinde, okulun velileriyle de etkileşime girilmiştir. Veli ziyaretlerine katılarak, öğrencilerin aile yapıları ve öğretmenlerle olan ilişkileri hakkında bilgi toplanmıştır. Bu ziyaretler, okul yönetiminin ve öğretmenlerin velilere yönelik uyguladığı stratejilerin anlaşılmasına katkı sağlamıştır. Araştırmanın bir

başka önemli veri kaynağı, okulların farklı mevsimlerde çekilen fotoğraflarıdır. Bu fotoğraflar, okul ortamının fiziksel koşullarını ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini etkileyen çevresel faktörleri belgelemek amacıyla alınmıştır. Çekilen fotoğraflar, araştırmanın görsel veri toplama sürecini tamamlayıcı nitelikte kullanılmıştır. Araştırma sürecinin başında, Ağrı İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinler alınarak, çalışmanın etik kurallara uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Görüşmelerde yer alan tüm katılımcılardan yazılı onamlar alınmış ve kişisel bilgiler gizlilik içinde tutulmuştur.

Veri toplama sürecinde kullanılan çoklu yöntemler, araştırma sorularına kapsamlı bir cevap aramak amacıyla tasarlanmış ve çeşitli bakış açılarıyla birleştirilmiş sınıflarda yaşanan problemlerin derinlemesine incelenmesine olanak tanımıştır.

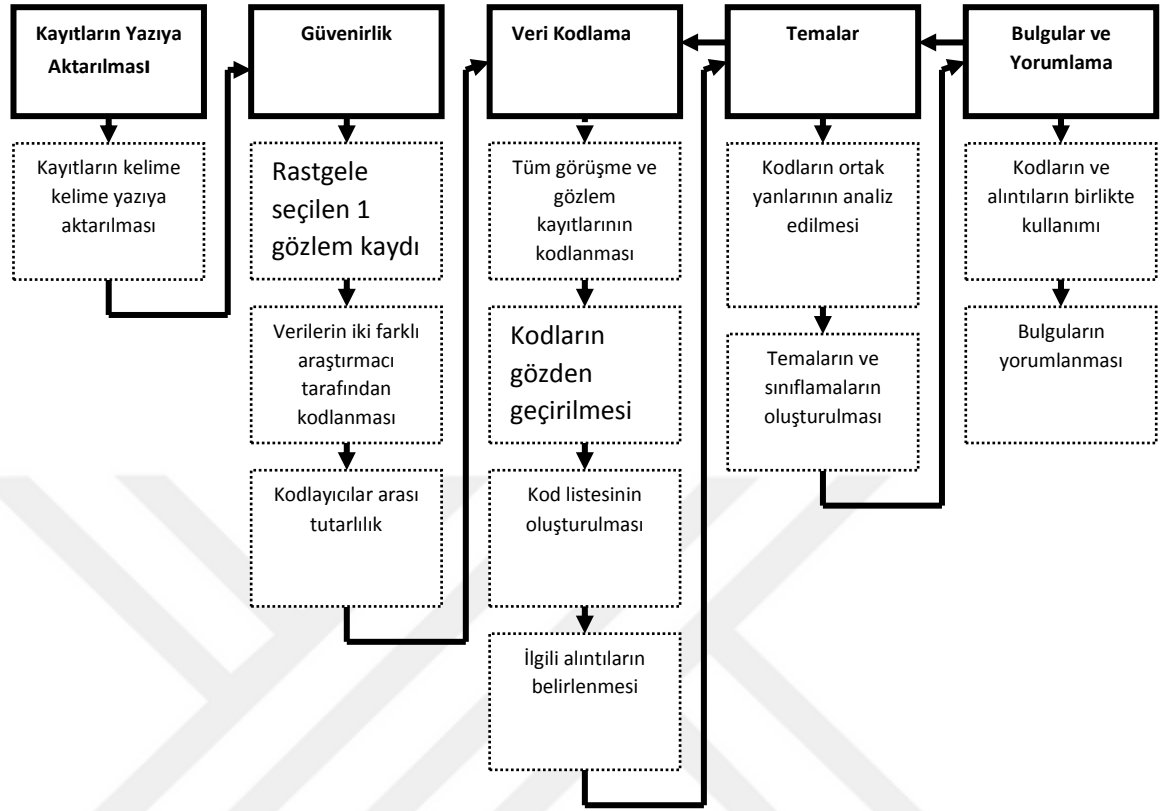
3.5.Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Araştırmada görüşme formunun kullanılmasının asıl nedeni diğer ölçme araçlarından elde edilen yanıtların geçerlilik kontrolünü sağlamaktır (Glesner 1999). İç geçerliği güçlendirmek için tüm katılımcılara aynı görüşme soruları yöneltilmiştir. Araştırmacı, uygulamanın gerçekleştiği kurumda veri toplamak ve toplanan verilere karşı yanıtlayanların algılarını kontrol etmek için Glesner (1999)'un da belirttiği gibi önemli miktarda zaman harcayarak nesnelliği arttırmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu, deneyim ile davranışı, fikir ve değerle birleştirerek (Patton, 2014) birleştirilmiş sınıflara yönelik derinlemesine bir bakış açısı kazandırmıştır. Form hazırlandıktan sonra Eğitim Programları ve Öğretim alanından 1, Ölçme ve Değerlendirme alanından 1, sınıf eğitimi alanından 5 uzmana sunulurak sorulara yönelik görüş bildirmeleri talep edilmiş ve gelen öneriler ile güncellenmiştir. Görüşme formunun hazırlanma sürecinde kolay anlaşılabilir sorular yazma, odaklı sorular hazırlama, yönlendirmekten kaçınma, çok boyutlu soru sormaktan kaçınma gibi ilkeler göz önünde bulundurulmuştur. Görüşme sonucunda elde edilen verilerin güvenilirlik analizi için Kappa analizi uygulama aşamaları dikkate alınmıştır. Yapılan Kappa analizi sonucunda kodlayıcılar arası uyumun kappa katsayısı 0.78 olarak bulunmuştur. Dolayısıyla elde edilen değer sonucunda kodlayıcılar arasında iyi düzeyde uyum olduğu söylenebilir.

3.6. Veri Analizi

Bu çalışmada Nitel araştırmalarda kullanılan veri analiz tekniklerinden betimsel analiz tekniğinden faydalanmıştır. Betimsel analiz, derinlemesine analiz gerektirmeyen verilerin işlenmesinde kullanılır. Betimsel analiz, verilerin genel özelliklerini tanımlama ve özetleme amacı taşırken, içerik analizi daha derinlemesine veri incelemesi yaparak bu verilerdeki kavramsal yapıları ve temaları ortaya çıkarmayı hedefler. Bu yöntemler, verilerin farklı detay düzeylerinde incelenmesine ve anlaşılmasına olanak tanır (Yıldırım ve şimşek, 2008: 89). Betimsel analiz, görüşme yapılan bireyleri tanıtıcı bulguları değerlendirir. Bu, görüşmelerde elde edilen verilerin temel özelliklerini tanımlamaya yöneliktir, yani katılımcıların demografik özellikleri, deneyimleri, tutumları gibi. Bu analiz, veri setinin genel bir resmini oluşturur ve katılımcıların araştırma konusuyla ilgili profillerini anlamamıza yardımcı olur. (Altunışık ve Diğerleri, 2010). Bu araştırma doğrultusunda izlenen nitel veri analiz aşamaları tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 4 Nitel veri analiz işlem adımları.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.BULGULAR

Kodlama, verilerin anlamını ortaya koymak için betimsel bir yöntemle yapılmıştır. Kodlar, verilerdeki belirli temalar ve alt temalar doğrultusunda oluşturulmuş, böylece her bir veri parçası, araştırmanın temel soruları ve kavramsal çerçevesiyle anlamlandırılmıştır. Verilerin yüzeyindeki özellikler tanımlanır ve detaylı bir şekilde kategorize edilmiştir.. Veriler önce geniş kapsamda kodlanmış, sonra bu kodlar daraltılarak daha spesifik anlamlar çıkartılmıştır. Bu da, verilerin anlamının anlaşılmasını sağlamıştır. Kodlamada kullanılan verilerin özünü yansıtan anahtar kavramlar olarak işlev görmüş ve böylece betimsel analiz yoluyla verilerin temel özellikleri açık bir biçimde ortaya konmuştur.

1.Okuldaki yönetsel faaliyetler ile alakalı karşılaşılan sorunlar hakkındaki bulgular

Tablo 5.Okulda yönetsel faaliyetler açısından karşılaşılan zorluklar ile alakalı bulgular.

Tema	Kodlar	Görüşme verileri	Gözlem Verileri
İdari İşler	• Çoklu görev süreci • Zaman yönetimindeki problem	Müdür yetkili öğretmen olarak idari işlerde çok sıkıntı çekiyoruz(M1) Evrak problemi, zaman kaybı(M2) Ödenek sıkıntısı yaşıyoruz (M2) Hem öğretmenlik yapıp hem de bu idareyi sürdürmek gerçekten zor(M3)	Müdür yetkili öğretmenler, idari işlerle ilgili yoğun evrak işlemleri ve zaman yönetimi sorunları yaşarken, aynı zamanda öğretmenlik görevlerini de sürdürebilmenin zorluklarıyla karşılaşmaktadırlar.
Zaman Yönetimi Zorlukları	• İş yükü • Motivasyon eksikliği • Veli etkileşimi • Okulun	Yani bir örnek vereyim tam ders esnasında öğrenciler ders işlerken bir tane veli çıkıp geliyor(M1) Açıkçası 3 senelik müdür yetkililik döneminde motive edici bir durumla karşılaşmadım. Çünkü zaman problemi inanılmaz yaşıyorum(M2)	Okulla uğraşmakla olurken, öğretmenler hem ders vermek hem de idari işlerle ilgilenmek zorunda kalıyorlar, bu da motivasyon kaybına

	yapısal sorunları	Merkez müstakil okul düşünün. Öğretmen müdürse sadece onun işi evraklarla uğraşmak ve okulla uğraşmakla. Biz ise ekstra bir de öğrenciye ders vermeye çalışıyoruz(M3)	neden oluyor.
Çoklu Görev	• Çift rol • Zaman yönetimi ve motivasyon • Etkinlik ve verimlilik	En çok hem öğretmenlik hem de idari işleri birlikte yürütmekte sıkıntı yaşıyorsunuz anladığım kadarıyla(M1) Hem öğretmenlik yapıp hem de bu idareyi sürdürmek gerçekten zor oluyor(M3)	Müdür yetkili öğretmenler, öğretmenlik ve idari görevleri aynı anda yürütmekte zorluk yaşamakta, bu durum iş yükünü artırmaktadır.
İdari İşlerin Ağırlığı	• Evrak ve idari işler • Öğretmenlik ve idareciliğin paralelliği • İş doyumu • Stres	Tabii bir ders saati boyunca da benim işlerimle uğraşmak zorunda kalıyorum. Arşiv işleriyle uğraşıyorsunuz aynı zamanda(M1) Yani şu şekilde hem sınıfa giriyorsunuz, hem okul evraklarıyla uğraşıyorsunuz(M2) Ve bu yetmezmiş gibi bir de yönetim var işte evraklar(M3)	Müdür yetkili öğretmenler, ders saatlerinde sınıfla ilgilenirken aynı anda arşiv işleri ve okul evraklarıyla da uğraşmak zorunda kalmaktadır, bu da iş yükünü daha da artırmaktadır.
Motivasyon ve İş Memnuniyeti	• Eğitim süreci • Sınıf içi çeşitlilik • Ekstra sorumluluk • Nöbetçi öğretmenlik • Öğrenci ilgisi	Ben o velinin işini halletmeye çalışırken o sırada çocukların derse olan ilgisi derse olan motivasyonu azalıyor(M1) Yani nöbetçi öğretmenlik mi yapayım? Evrak işleriyle mi uğraşayım? Yoksa müdürü yetkililiğe gelen yazılara mı cevap veririm? Ayrıca milli eğitimin sunduğu projeler var. Bunlarla mı uğraşayım?(M2) Hani öğrenci ile sınırlı kalsa tamam dersin bu ekstra birleştirilmiş sınıf oluyor yani düşünün birinci sınıf	Müdür yetkili öğretmenler, veli işleriyle ilgilenirken öğrencilerin derse olan ilgisi ve motivasyonu düşmekte, bu durum sınıf içi verimliliği olumsuz etkilemektedir.

		öğrencisiyle ayrı uğraşacaksın ikinci sınıf öğrencisiyle ayrı(M3)	
--	--	---	--

Tablo 4’e bakıldığında okulda yönetsel açıdan karşılaşılan zorluklar açısından en çok karşılaşılan durumun idari işler, zaman yönetimi, çoklu görev, idari işlerin yükü, motivasyon eksikliği ve memnuniyetsizlik olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda elde edilen görüşme verileri aşağıda sunulmuştur:

M1: En büyük zorluklar yani Müdür yetkili öğretmen olarak idari işlerde çok sıkıntı çekiyoruz. Çünkü aynı anda hem derse girmek zorundayız hem idari işleri yapmak zorundayız. Zaten bu tarz okullar biliyorsunuz birleştirilmiş sınıfı olduğu için birden fazla sınıfla da uğraşıyoruz. Bu yüzden idari işlerde pek vakit ayıramıyoruz. Öğle arası ya da okul çıkışında ancak ilgilenebiliyorum idari işlerle. En çok hem öğretmenlik hem de idari işleri birlikte yürütmekte sıkıntı yaşıyorsunuz anladığım kadarıyla.

Yani bir örnek vereyim tam ders esnasında öğrenciler ders işlerken bir tane veli çıkıp geliyor benim işte ehliyet almam lazım, bana öğrenim belgesi vermen gerekiyor diyor. Ben o velinin işini halletmeye çalışırken o sırada çocukların derse olan ilgisi derse olan motivasyonu azalıyor. Tabii bir ders saati boyunca da benim işlerimle uğraşmak zorunda kalıyorum. Arşiv işleriyle uğraşıyorsunuz aynı zamanda.

M2’ Ödenek sıkıntısı yaşıyoruz. Evrak problemi, zaman kaybı ve veli profili. Maddi anlamda hiçbir şekilde tamamlayamıyoruz. Özel ödeneğimiz olmadığı için milli eğitim tarafından karşılanıyor ve milli eğitime bağlı kalıyoruz aslında ayırlamamak denilmez buna ama ayrılıp milli eğitim tarafından kullanılıyor. Diğer okullar gibi ihale sistemine giremiyoruz. O yüzden belli başlı zorluklar yaşıyoruz.

Açıkçası 3 senelik müdür yetkililik döneminde motive edici bir durumla karşılaşmadım. Çünkü zaman problemi inanılmaz yaşıyorum. Teneffüslerde Vakit bulamıyorum dinlenmeye. Yani nöbetçi öğretmenlik mi yapayım? Evrak işleriyle mi uğraşayım? Yoksa müdürü yetkililiğe gelen yazılara mı cevap veririm? Ayrıca milli eğitimin sunduğu projeler var. Bunlarla mı uğraşayım? Müdür yetkili olarak tek kendi sınıfımdan da sorumlu değilim. Yani şu şekilde hem sınıfa giriyorsunuz, hem okul evraklarıyla uğraşıyorsunuz, hem de nöbetçi öğretmenlik yapıyorsunuz....’

M3'...Mesela birleştirilmiş bir sınıf dizaynımız var. Birleştirilmiş sınıflarımızda görev yapan öğretmenlerimiz var. , hem öğretmenlik yapıp hem de bu idareyi sürdürmek gerçekten zor oluyor bir müdür yetkili öğretmen için. Aynı zamanda hem okul müdürlüğü yapıp aynı zamanda temizlik işleriyle bir nevi okul hademesi gibi çalışabildiğimiz zamanlar oluyor yeri geliyor okulun güvenliğini sağlıyoruz. Mesela geçen gün, geçen gün mesela baca tıkanı, mecbur kalktım bacaya çıktım. Dediğim gibi hem öğretmen hem bu ikisi bir ara gelince mecburen bu zorluk karşımıza çıkmıyor. Merkez müstakil okul düşünün. Öğretmen müdürse sadece onun işi evraklarla uğraşmak ve okulla uğraşmakla. Biz ise ekstra bir de öğrenciye ders vermeye çalışıyoruz. Hani öğrenci ile sınırlı kalsa tamam dersin bu ekstra birleştirilmiş sınıf oluyor yani düşünün birinci sınıf öğrencisiyle ayrı uğraşacaksınız ikinci sınıf öğrencisiyle ayrı. Hepsini ayrı ayrı ders öğreteceksin. Ve bu yetmezmiş gibi bir de yönetim var işte evraklar, temizliği, okulun boyası, badanası...

2. Okulda fiziki alt yapıya ilişkin yaşanan zorluklar ile alakalı bulgular.

Tablo 6. Okulda fiziki alt yapıya ilişkin yaşanan zorluklar.

Tema	Kodlar	Görüşme verileri	Gözlem Verileri
Fiziksel Altyapı Sorunları	- Isınma Sorunları - Fiziksel Altyapı Sorunları - Hijyen ve Temizlik Sorunları - Bakım ve Onarım Sorunları	Özellikle ısınma konusunda çok problem çekiyoruz soba konusunda çok sıkıntı çekiyoruz(M1) Yani fiziksel olarak okulumuz çok eski bir okul. Fiziksel olarak, donanımsal olarak bir sürü problem mevcut(M2) En başta mesela boya olsun, hijyen olsun, elektrik, internet sorunu oluyor mesela bir duvar herhalde bir yer kırılmıştır, onu yaptıramıyorsun(M3)	Okulun fiziksel ve donanımsal eksiklikleri, ısınma, hijyen, elektrik ve internet sorunları gibi problemler, öğretmenlerin ve öğrencilerin eğitim ortamında zorluk yaşamalarına neden olduğu gözlemlenmiştir.
Personel Eksikliği	- Isınma Sorunları - Personel Eksikliği	Köy okulları taştan olduğu için ısınma öyle kolay sağlanamıyor maalesef yeterli personelimiz de bulunmuyor(M1)	Köy okullarındaki yetersiz ısınma koşulları ve personel eksiklikleri, eğitim ortamını olumsuz

			etkileyen önemli sorunlar arasında yer almaktadır.
Çalışma Koşulları	•Ulaşım Sorunları	Ondan sonra ulaşım konusunda da sıkıntı çekiyoruz Bu tür sıkıntılar bizi gerçekten çok zorluyor köy okulunda(M1)	Köy okullarındaki ulaşım zorlukları, öğretmenler ve öğrenciler için büyük bir engel oluşturmakta ve eğitim süreçlerini olumsuz yönde etkilemektedir.

Tablo 5'e bakıldığında alt yapıya ilişkin yaşanan zorluklar en çok karşılaşılan durumun fiziksel altyapı sorunları, personel eksikliği, çalışma koşulları, milli eğitimden beklentilerin karşılanmaması olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda elde edilen görüşme verileri aşağıda sunulmuştur:

M1 "...Yani Milli Eğitim Müdürlüklerin köy okullarına daha çok destek vermesi gerekiyor. Özellikle ısınma konusunda çok problem çekiyoruz soba konusunda çok sıkıntı çekiyoruz Köy okulları taştan olduğu için ısınma öyle kolay sağlanamıyor maalesef yeterli personelimiz de bulunmuyor maalesef. Bazen personel vermiyorlar bize. Sobayı da biz yakmak zorunda kalıyoruz. Saatlerce sobayla uğraşıyoruz kömürüdür, odunudur, tozudur... Ondan sonra onun tekrar boşaltılmasıdır Ondan sonra ulaşım konusunda da sıkıntı çekiyoruz. Bu tür sıkıntılar bizi gerçekten çok zorluyor köy okulunda"....'

M2'...'Yani fiziksel olarak okulumuz çok eski bir okul. Fiziksel olarak, donanımsal olarak bir sürü problem mevcut. Okul eski bir bina, yıkık dökük. O yüzden taşları falan hani böyle kendimizin yapabileceği bir imkan yok. Açıkçası milli eğitimden bekliyoruz. Bu fiziksel kaybı tek başımıza karşılamamız mümkün değil. Tek çözüm önerisin milli eğitim ve ödenek ayrılması...'

M3'...'Genelde mesela bizim okulda fiziksel yetersizlikler zaten merkez okullarına göre çok çok fazla mesela fiziksel sıkıntılarımız, en başta mesela boya olsun, hijyen olsun, elektrik, internet sorunu oluyor mesela bir duvar herhalde bir yer kırılmıştır,

onu yaptıramıyorsun. Ama merkez okullarına mesela ödenekleri vardır, şu vardır, bu vardır. Ama ödenek ayrılırsa bu sorunlar çözülür...'

3.Velilerle iletişimde yaşanan sorunlar hakkındaki bulgular.

Tablo 7.Velilerle iletişimde yaşanan sorunlar.

Tema	Kodlar	Görüşme verileri	Gözlem Verileri
Kadın Veli Muhataplığı ve İletişim Zorlukları	• Kadın Velilerle İletişim • Velilerin Tepkileri • Çocuklara Müdahale Eksikliği	Köy okullarında çalışırken genelde kadın velilerle muhatap olmak zorunda kalıyoruz(M1) Hani veliler Bazı şeylere çok çok fazla tepki verirken en önemlisi de çocuklarına tepki veremiyorlar(M2)	Köy okullarında öğretmenler, genellikle kadın velilerle iletişim kurmak zorunda kalmakta ve bazı velilerin çocuklarına yönelik eleştirilerde bulunmakta zorluk yaşadığı gözlemlenmektedir.
Veli Eğitimi	• Sık Veli Ziyaretleri • Veli Eğitim ve Sosyalleşme • Veli Bilinçlendirme Seminerleri	Yani köy geneli böyle özellikle velileri bilinçlendirecek, onları eğitecek seminerler düzenlenebilir(M1) İyileştirmek için eğitim seminerleri verilebilir, velilerle ilgili çalışmalar yapılabilir, toplu sosyalleşme etkinlikleri yapılabilir, velilerin dahil edilebilir(M2) Bu sorunu aşmak için en önemli şey sık sık veli ziyaretleri yapmaktır(M3)	Köy okullarında, veli eğitimi ve bilinçlendirilmesi için seminerler düzenlenmesi, sık sık veli ziyaretleri yapılması ve toplu sosyalleşme etkinlikleri organize edilmesi gerektiği ifade edilmektedir.
Veli Ziyaretleri	• İletişim Sorunları • Veli Ziyaretleri • Köy Okullarında Samimi Ortam	Orada bir iletişim sıkıntısı yaşanıyor. Bu yüzden veli ziyaretleri yapamıyoruz. Evde bir erkek bulunmadığı için gidemiyoruz evlere(M1) Velilerimizle kıyaslama	Köy okullarında, iletişim sıkıntıları ve ev ziyaretlerine engel olan durumlar yaşanırken, velilerle daha samimi bir ortamın olduğu

		yaparsak merkez okullarına göre daha samimi bir ortam var köy okullarında(M3)	gözlemlenmektedir.
Çocuk Odaklı Yaklaşım	• Ev Ortamını Görme Zorluğu • Maddi Yönelim • Eğitimden Kopma • Veli Desteği Eksikliği	Çocukların ev ortamını görme konusunda da sıkıntı çekiyoruz(M1) Çocuklar arka planda kalıyor. Maddiyat, tamamen dünyanın maddi olanaklarına yönelmeleri olabilir(M2) Öğrencilere destek noktasında maalesef velilerimiz öğrencilere gerekli desteği sağlamıyor eğitim anlamında(M3)	Öğrencilerin ev ortamını gözlemleme, maddi zorluklar ve velilerin eğitim desteği sağlama konularında sıkıntılar yaşandığı belirtilmektedir.
Veli Yardımları	• Yardım Talebine Dönüş Alamama • Maddi Destek Alamama	Vellilerden herhangi bir maddi destek alamıyoruz velilerin maddi durumları kötü zaten(M1) Velilerden yardım istiyoruz ama çoğundan dönüş alamıyoruz(M2)	Velilerin maddi destek sağlayamaması ve yardım taleplerine çoğunlukla dönüş alamamaları, köy okullarında öğretmenlerin karşılaştığı önemli zorluklar arasında yer almaktadır.
Maddi destek yetersizliği	• Kendi Çözümleri	Diğer şekilde bir ödeneğimiz yok kendimize ait(M3) Karşılamıyorlarsa biz bir şekilde çözüm bulmaya çalışıyoruz(M3)	Öğretmenler, maddi kaynak eksikliklerini aşmak için çözüm bulmaya çalışmakta, ancak okulun ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk yaşamaktadırlar.

Tablo 6'ya bakıldığında iletişimde yaşanan sorunlar hakkındaki en çok karşılaşılan sorunların kadın veli muhataplığı ve iletişim zorlukları, veli eğitimi, veli ziyaretleri, çocuk odaklı yaklaşım, veli yardımları, maddi destek yetersizliği olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda elde edilen görüşme verileri aşağıda sunulmuştur:

M1'...Köy okullarında çalışırken genelde kadın velilerle muhatap olmak zorunda kalıyoruz. Çünkü erkekler çalışıyor. Çoğu da dışarıda, şehir dışında çalışıyor. Kadınlarda da bize karşı erkek olduğumuz için bize karşı samimi olamıyorlar. Yani erkek veliden ziyade kadın velilerle muhatap oluyorsunuz. Orada bir iletişim sıkıntısı yaşanıyor. Bu yüzden veli ziyaretleri yapamıyoruz. Evde bir erkek bulunmadığı için gidemiyoruz evlere. Çocukların ev ortamını görme konusunda da sıkıntı çekiyoruz. Yani köy geneli böyle özellikle velileri bilinçlendirecek, onları eğitecek seminerler düzenlenebilir. Ne bileyim yani okula karşı tutumları değiştirecek onlara bilgiler verilebilir.

Velilerden herhangi bir maddi destek alamıyoruz velilerin maddi durumları kötü zaten genelde. İyi olanlar da pek okulla ilgilenmiyor. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nde de yani muhatap bulmakta çok zorlanıyoruz işlerimizi hal olana kadar baya zaman geçiyor. Köy hukukları biraz daha kendi kaderine bırakılmış. Yani öğretmenlikten ziyade her şeyi yapıyoruz biz orada. Temizliğidir, bakımlıdır ne bileyim. Veliler daha çok kendilerine maddi destek sağlamamızı istiyorlar. Biz de bir maaşımız var zaten. Onu nasıl sağlayacağız?...

M2'...Yani dedim ki velilerle iletişimde yaşanan sorunlar şu şekilde hani veliler Bazı şeylere çok çok fazla tepki verirken en önemlisi de çocuklarına tepki veremiyorlar hepsini demesem de hepsini demesem de bazıları evet maalesef öyle ve bu üzücü bir durum. Çocuklar arka planda kalıyor. Maddiyat, tamamen dünyanın maddi olanaklarına yönelmeleri olabilir. Çözüm önerilerine gelince bunu iyileştirmek için eğitim seminerleri verilebilir, velilerle ilgili çalışmalar yapılabilir, toplu sosyalleşme etkinlikleri yapılabilir, velilerin dahil edilebilir.

Velilerden yardım talep ediyoruz. Tabii bunlar küçük çaplı sorunlar. Velilerden yardım istiyoruz ama çoğundan dönüş alamıyoruz. Aldıklarımızı da sağ olsunlar yapıyorlar. İlçe Milli Eğitimi ise resmi yazıyla bildiriyoruz. İlçe Milli Eğitim gelip denetliyor. İhtiyacımız varsa, ödenekleri varsa karşılıyorlar. Karşılamıyorlarsa biz bir şekilde çözüm bulmaya çalışıyoruz...

M3 '...Velilerimizle kıyaslama yaparsak merkez okullarına göre daha samimi bir ortam var köy okullarında. Ben 12 yıldır buradayım veli öğretmenlerden ziyade abi kardeş aileden biri dost ,akraba gibi görüyorlar beni artık. Velilerden yana herhangi

bir sorun yaşamadım bu zamana kadar ama öğrencilere destek noktasında maalesef velilerimiz öğrencilere gerekli desteği sağlamıyor eğitim anlamında. Bu sorunu aşmak için en önemli şey sık sık veli ziyaretleri yapmaktır zaten bununla alakalı projelerde var örneğin ‘Bir çayını içeriz’ projesi var. Böylelikle daha sağlıklı iletişim kurabiliyoruz.

Velilerden destek alabiliyoruz maddi anlamda değil fakat kendileri yapabilecekleri iş olduğunda destek oluyorlar örneğin duvar ile ilgili bir sorunumuz olduğunda duvardan anlayan veli geliyor yardımcı oluyor bize fakat maddi anlamda herhangi bir yardımda bulunmuyorlar. Diğer anlamda ellerinde geldiğinde yardımcı oluyorlar sağ olsunlar. İlçe Milli Eğitimden bir ihtiyacımız olduğunda yazışmalar yoluyla istiyoruz diğer şekilde bir ödeneğimiz yok kendimize ait...’

4. Bölgesel şartlar açısından yaşanan zorluklar hakkındaki bulgular.

Tablo 8. Bölgesel şartlar açısından yaşanan zorluklar.

Tema	Kodlar	Görüşme verileri	Gözlem Verileir
Ulaşım	• Servis Problemi • Ulaşımın Büyük Sorun Olması	Ulaşımında sıkıntı çekiyoruz. Gidiş gelişlerimiz problemlidir(M1) Servis problemi her sene yaşıyoruz Bu bizi çok zorluyor(M2) En büyük sorunlardan biri ulaşım oluyor(M3)	Ulaşım sorunları, köy okullarındaki en büyük zorluklardan biri olup, öğretmenlerin gidiş gelişlerinde ve servis hizmetlerinde sürekli problemler yaşanmaktadır.
Devamsızlık	• Mevsimsel Devamsızlık • Çobanlık	İlkbaharda Çocukların genellikle okula gelmiyor, hayvanların peşine gidiyor(M1)	Mevsimsel devamsızlığın yaygın olduğu gözlemlenmiştir.
Altyapı sorunu	• Okul Alt yapısının eksik	En önemlilerinden bir tanesi olan şey ise okulun fiziksel yapıları kaynaklı(M2)	Okul binalarının eski ve tadilata

	olması		ihtiyaç duymatadır.
Hijyen	• Hijyenik Olmayan Tuvaletler • Su Problemi	Çocuklar tuvalette hiç hijyen olmayan ortamlarda, hijyenik olmayan ortamlarda gidip gelmek zorunda kaldılar(M2) Diğer taraftan su ve hijyen ile alakalı sorunlar yaşıyoruz(M3)	Öğrenciler, hijyenik olmayan tuvaletlerde zorunlu olarak vakit geçirmek zorunda kalırken, su ve hijyenle ilgili başka sorunlar da yaşanmaktadır.
Isınma	• Kalorifer Altyapısı Eksikliği • Kömürle Isınma ve İlgili Riskle	Eski okul olduğu için maalesef kalorifer alt yapısı yok(M2) Isınma ile ilgili sorunlarımız var kömürle ısınma sağlıyoruz yanlış soba olursa yada başka bir şey olursa sıkıntı çekiyoruz.(M3)	Okulun eski olması nedeniyle kalorifer altyapısı bulunmamakta, kömürle ısınma sağlanırken yanlış soba kullanımı gibi sebeplerle ısınma sorunları yaşanmaktadır.
İklim Koşulları	• Mevsimsel zorluklar	Kış şartları çok zor(M1)	Kış şartları durumu ağırlaştırmaktadır.

Tablo 7'ya bölgesel şartlar açısından yaşanan zorluklar hakkındaki en çok karşılaşılan sorunların Ulaşım, Devamsızlık , Altyapı sorunu, Hijyen, Isınma ,İklim Koşulları olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda elde edilen görüşme verileri aşağıda sunulmuştur:

M1'...Kış şartları çok zor. Ulaşım da sıkıntı çekiyoruz. Gidiş gelişlerimiz problemlidir. Kendimize ait özel alıcımız da olmadığı için servislerde sıkıntı çekiyoruz. İlkbaharda Çocukların genellikle okula gelmiyor, hayvanların peşine gidiyor. Bu yüzden çocukların da okula devamı konusunda da problem çekiyoruz...'

M2'...Yani iki temel sorundan bahsedebilirim. Bu birincisi bizi ilgilendiren bir sorun. Servis problemi her sene yaşıyoruz bu bizi çok zorluyor. İkincisi ise en önemlilerinden bir tanesi olan şey ise okulun fiziksel yapıları kaynaklı. Eski okul olduğu için maalesef kalorifer alt yapısı yok. Su problemimiz var. Sürekli su donma problemi yaşıyoruz. Isınma soba için gelen kömürler ve odunlar. Misal 2 sene önce çok sert bir kış geçirdik. Sularımız dışarıda olduğu için dondu ve çocuklar tuvalette hiç hijyen olmayan ortamlarda, hijyenik olmayan ortamlarda gidip gelmek zorunda kaldılar. Bu yüzden sağlık problemleri de ortaya çıkabilir. Dikkat etmeye çalıştık ama bir noktadan sonra engel olamıyorsunuz...'

M3'..En büyük sorunlardan biri ulaşım oluyor. Isınma ile ilgili sorunlarımız var kömürle ısınma sağlıyoruz yanlış soba olursa yada başka bir şey olursa sıkıntı çekiyoruz. Sobayı hizmetli olursa o yakıyor olmadığı zamanlarda biz kendimiz yakıyoruz. Diğer taraftan su ve hijyen ile alakalı sorunlar yaşıyoruz...'

5. Okulda aile birliği noktasında yaşanan zorluklar ile alakalı bulgular.

Tablo 9.Okulda aile birliği noktasında yaşanan zorluklar.

Tema	Kodlar	Görüşme verileri	Gözlem Verileri
Destek Eksikliği	• Yalnız Bırakılma • Okul Aile Birliğinden Destek Alamama • Maddi Destek Eksikliği	Açıkçası yalnız bırakıyoruz(M1) Okul aile birliğinden gerekli desteği almıyoruz(M2) Maddi anlamda bir destek alamıyoruz(M3)	Okulların maddi anlamda ciddi sorunları mevcuttur.
Kadın veli profili	• Veli Profil kaynaklı Problemler	Dediğim gibi sadece kadın veliler olduğu için onlar da işte iş güç derken okula uğramıyorlar(M1)	Kadın velilerin iş güç nedeniyle okula uğramamaları, okul-veli iletişimini zorlaştıran bir sorun oluşturmaktadır.
Mevsimlik işçi göçü	• Velilerin Şehir Dışında Olması	Şartlardan dolayı İstanbul'da, Ankara'da, Muğla'da çalışmak zorunda kalıyor(M2)	Veliler, ekonomik koşullar nedeniyle büyük şehirlerde

			çalışmak zorunda kalmaktadırlar.
Katılım eksikliği	• Velilerin Okula Karşı İlgisizliği	Mesela bir toplantı yaptığımızda bile veliler toplantıya katılım sağlamıyor(M1)	Veliler, toplantılara katılım sağlamamakta.

Tablo 8'e bakıldığında Okulda aile birliği noktasında yaşanan zorluklar hakkındaki en çok karşılaşılan sorunların Destek Eksikliği, Kadın veli profili, Mevsimlik işçi göçü, Katılım eksikliği olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda elde edilen görüşme verileri aşağıda sunulmuştur:

M1' ...Yani okul aile birliğini şöyle söyleyeyim. Mesela bir toplantı yaptığımızda bile veliler toplantıya katılım sağlamıyor. Velilere ulaşmakta sıkıntı çekiyoruz. Dediğim gibi sadece kadın veliler olduğu için onlar da işte iş güç derken okula uğramıyorlar. Açıkçası yalnız bırakıyoruz...'

M2' ...Okul aile birliğinden gerekli desteği almıyoruz. Niye diyeceksiniz? Okul aile birliğini kuruyoruz. Seçtiğimiz başkan bir anda bakıyorsunuz. Şartlardan dolayı İstanbul'da, Ankara'da, Muğla'da çalışmak zorunda kalıyor. Bunlardan dolayı bulamıyoruz. Hani destek sağlanmıyor. Toplantılara yeterli katılım var...'

M3' ...Okul aile birliğimiz var fakat maddi anlamda bir destek alamıyoruz...'

6.Birleştirilmiş sınıflarda eğitsel açıdan yaşanan zorluklar ile alakalı bulgular.

Tablo 10.Birleştirilmiş sınıflarda eğitsel açıdan yaşanan zorluklar.

Tema	Kodlar	Görüşme verileri	Gözlem Verileri
Zaman Yönetimi	• Zaman Yönetimi Sorunu • Zamanın Yetersizliği • Zaman Konusundaki Zorluklar	İlk önce zaman yönetimi, en büyük problemimiz (M1) Ama en büyük sıkıntımız zaman oluyor(M2) Zaman konusunda çok sıkıntı yaşıyorum(M3)	Zaman yönetimi, öğretmenlerin en büyük problemi olarak belirtilmekte ve bu alanda ciddi zorluklar yaşanmaktadır.
Dikkat	• Ödevlendirme	Çünkü anlatırken diğerini ödevlendiriyoruz(Ö2)	Öğretmenler, ders anlatırken diğer öğrencileri ödevlendirerek zaman yönetimini sağlamaya

			çalışmaktadır.
--	--	--	----------------

Tablo 9'a bakıldığında Birleştirilmiş sınıflarda eğitsel açıdan yaşanan zorluklar hakkındaki en çok karşılaşılan sorunların Zaman Yönetimi, Dikkat olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda elde edilen görüşme verileri aşağıda sunulmuştur:

Ö1'...İlk önce zaman yönetimi, en büyük problemimiz o, İkinci olarak da materyal ulaşımında zorluk yaşıyoruz. Bu ikisini söyleyebilirim...'

Ö2'...Şimdi birleştirme sınıflarda öğretmenlik yaparken gerçekten birden çok zorlukla karşılaşıyoruz. Ama en büyük sıkıntımız zaman oluyor. Mesela müfredatı yetiştirmekte sıkıntı yaşıyoruz. Çünkü anlatırken diğerini ödevlendiriyoruz. Bu şekilde gitmeye çalışıyoruz. En büyük sıkıntınız zaman...'

Ö3 '...Zaman konusunda çok sıkıntı yaşıyorum. İki ayrı sınıfın derslerini aynı sınıfa aynı anda ders ...'

7.Birleştirilmiş sınıfta eğitim gören öğrencilerin dezavantajı ile alakalı bulgular.

Tablo 11 Birleştirilmiş sınıfta eğitim gören öğrencilerin dezavantajları.

Tema	Kodlar	Görüşme verileri	Gözlem Verileri
Devamsızlık	- Öğrencilerim - Mevsimle devamsızlık Sorunu	Meralarda hayvanlarını otlatmaya giden aileler yılın bir ayı, bir buçuk ayı gibi süreler çocuklarını bazen okula göndermiyorlar(Ö2)	Yılın belirli dönemlerinde çocuklarını okula göndermemektedirler.
Vakit yetersizliği	- Öğretmenin öğrencilere yeterli vakti ayıramaması - Zaman kaybı.	İkincisi öğrencilere öğretmen yeteri kadar vakti onlara ayıramayabiliyor. (Ö1) Zaman kaybımız var (Ö3)	Öğretmenler, öğrencilere yeterli vakit ayıramadıklarını ve zaman kaybı yaşadıklarını belirtmektedirler.
Dikkat	Dikkat Dağınıklığı	Onun haricinde Onun haricinde dikkat dağınıklığı(Ö3)	Farklı sınıflar aynı ortamda ders işledikleri için dağınıklık yaşanmaktadır.

Veli destek azlığı	Ailenin Öğrenciye Destek azlığı	Buradaki öğrenciler maalesef ailelerinden fazla destek alamıyorlar(Ö2)	Öğrenciler, ailelerinden yeterli destek alamadıkları için eğitim süreçlerinde zorluk yaşamaktadırlar.
Sosyalleşme ve okul kültürü	- Sosyal ortam Yetersizliği - Sosyal Tesis Eksikliği	Üçüncü olarak...Okulun sosyal ortamı da eksik oluyor ,sosyal ortamı yok (Ö1)	Okulun sosyal ortamı eksik olup, öğrencilerin sosyal gelişimleri bu durumdan olumsuz etkilenmektedir.

Tablo 10'a bakıldığında Birleştirilmiş sınıfta eğitim gören öğrencilerin dezavantajları hakkındaki en çok karşılaşılan sorunların Devamsızlık, Vakit yetersizliği, Dikkat, Veli destek azlığı, Sosyalleşme ve okul kültürü olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda elde edilen görüşme verileri aşağıda sunulmuştur:

Ö1'...İlk öncesi birleştirilmiş sınıflı okullar daha küçük okullar olduğu için çocuklar okul kültürünü tam tanımıyor. İkincisi öğrencilere öğretmen yeteri kadar vakti onlara ayıramayabiliyor. Orada eksiklik yaşıyor. Üçüncü olarak...Okulun sosyal ortamı da eksik oluyor, sosyal ortamı yok. Başka ... Kimi okullarda kütüphane yok, kimi okullarda akıllı taht da yok. Bunları diyebilirim...'

Ö2'...Birleşmiş Sınıftaki okullar köylerde olduğu için buradaki öğrenciler maalesef ailelerinden fazla destek alamıyorlar. Aynı şekilde tabi bu bize de yansıyor. Onun dışında meralarda hayvanlarını otlatmaya giden aileler yılın bir ayı, bir buçuk ayı gibi süreler çocuklarını bazen okula göndermiyorlar. Hayvanların önüne gönderiyorlar. Bu konuda biraz sıkıntı yaşıyoruz. Benim bulduğum köyde genelde bunu ilkbaharda yaşıyoruz daha çok. Sonbaharda çünkü çoban işi halledildiği için bunu ilkbaharda da çok yaşıyoruz...'

Ö3'...Hocam en büyük dezavantajı konularda kazanımlarda geri kalıyorlar. Zaman kaybımız var dedik. Onun haricinde Onun haricinde dikkat dağınıklığı. Birden fazla sınıf eğitim gördüğü için mesela eğitim gören üçüncü sınıf ve dördüncü sınıf bir aradaysa üçlere ders anlatırken dörtler dikkat dağınıklığı yaşıyor veya tam tersi

dörtler dersteyken üçler dikkat dağınıklığı yaşıyor. Konular da aynı değil. Bu konuda da sıkıntı yaşıyoruz aynı şekilde...'

8.Sınıf içinde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerin zorluğu ile alakalı bulgular.

Tablo 12.Sınıf içinde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerin zorlukları

Tema	Kodlar	Görüşme verileri	Gözlem Verileri
Zaman - Dikkat	•Dikkat dağınıklığı, •Zaman kaybı •Yöntem-teknik kopuşu	Bu da bir dikkat dağınıklığına, zaman kaybına, yöntem ve teknikte kopuşa nedeni olabilir (Ö1) İki sınıf bir arada olduğu için dikkat dağınıklığı oluyor (Ö3)	İki sınıfın bir arada olması, dikkat dağınıklığına, zaman kaybına ve öğretim yöntemlerinde kopuşlara neden olabilmektedir.
Materyal eksikliği	•Eğitim araç ve gereçlerinin eksikliği.	Mesela merkezde birçok okulda akıllı tahta ve benzeri araçlara donatılırken bizim öyle bir şansımız yok. (Ö2)	Köy okullarında, merkezdeki okullarda bulunan akıllı tahta ve benzeri teknolojik araçlardan yoksunluk, öğretim süreçlerini olumsuz etkilemektedir.

Tablo 11'a bakıldığında Sınıf içinde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerin zorlukları hakkındaki en çok karşılaşılan sorunların Zaman -Dikkat, Materyal eksikliği olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda elde edilen görüşme verileri aşağıda sunulmuştur:

Ö1'...Şimdi iki farklı sınıf olduğu için, bazı yerlerde üç, bazı yerlerde dört, her dersin kazanımı farklı ve her derse uygulanabilecek yöntem ve teknik de farklı. Bu sebeple bir derste birden fazla yöntem ve tekniği aynı anda uygulamanız gerekiyor. Bu bir sınıfta iyi ilerlerken diğer sınıfın o yöntem ve teknikten kopmasına neden olabilir. Bu da bir dikkat dağınıklığına, zaman kaybına, yöntem ve teknikte kopuşa nedeni olabilir. En büyük dezavantajı bu...'

Ö2'...Şimdi bu konuda tabii ki sıkıntılarımız çok işin gerçeği. Mesela merkezde birçok okulda akıllı tahta ve benzeri araçlara donatılırken bizim öyle bir şansımız

yok. Bildiğiniz tahtada (kara tahta) genelde dersi işliyoruz. Onun dışında uygulayabildiğimiz yöntemler kısıtlı yani onu söyleyeyim. Araç gereç konusunda bir de teknoloji donanımı bakımında sıkıntı yaşıyorsunuz yöntemleri uygulamak adına...’

Ö3’...Etkili sürdüremiyoruz. İki sınıf bir arada olduğu için dikkat dağınıklığı oluyor. Bu yüzden yöntem ve teknikler çok da etkili oluyor söylenemez...’

9. Sınıf yönetimi bağlamında karşılaşılan zorluklar hakkındaki bulgular.

Tablo 13 Sınıf yönetimi bağlamında karşılaşılan zorluklar.

Tema	Kodlar	Görüşme verileri	Gözlem Verileri
Süre Kullanımı	• Müfredat yetiştirme sıkıntısı • Sınıf yönetimi • Zaman kaybı	Bu süreç sınıf yönetiminden geliyor aslında zamanından alıyor. (Ö1) Müfredatı yetiştirme sıkıntısı var. Ödevlendirme anlamında zamanımız harcıyor. (Ö2)	Müfredat için fazladan zamana ihtiyaç duyulmaktadır.
Tecrübe eksikliği	• İdarecilikte deneyim sahibi olma • İki Sınıfı Aynı anda yönetme deneyimi	Belki ilerleyen zamanlarda hani kazandığımız deneyimlerle merkeze gittikten sonra bu zorluğu yaşadıkten sonra orada biraz daha bunun artısını kullanabiliriz(Ö2) Deneyim zaten iki sınıfı aynı anda yönetmek ve iki sınıfı aynı anda ders vermek öğretmen için büyük bir deneyimdir. (Ö3)	Birden fazla sınıfın aynı anda okutulduğu görülmektedir.
Zihinsel yorgunluk	• Dikkat dağılması • Zihinsel ve psikolojik yorgunluk.	Bu da ister istemez senin dikkatini dağıtıyor. (Ö1) Zihinsel ve psikolojik olarak çocukları çok yoruyor(Ö3)	İki sınıfı aynı anda yönetmek, öğretmenin dikkatini dağıtarak zihinsel ve psikolojik olarak çocukları da yormaktadır.

Tablo 12'e bakıldığında Sınıf yönetimi bağlamında karşılaşılan zorluklar hakkındaki en çok karşılaşılan sorunların Süre Kullanımı , Tecrübe eksikliği, Zihinsel yorgunluk olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda elde edilen görüşme verileri aşağıda sunulmuştur:

Ö1'... İki farklı öğrenci grubu olduğu için iki farklı ders işliyoruz aslında, iki farklı kazanım işliyoruz. Buna bağlı olarak bir tarafta ders işlerken, birinci gruba ders işlerken ikinci grupta kopmalar yaşanıyor ya da ikinci gruba ders işlerken birinci grupta kopmalar yaşanıyor. Bu da ister istemez senin dikkatini dağıtıyor. Öğrencinin dikkatini dağıtıyor. Bu süreç sınıf yönetiminden geliyor aslında. Zamanından alıyor. Bir daha sınıfın konsantresini oturtmaya çalışıyorsunuz. Konsantreyi oturtana kadar belli bir vakit geçiyor. Bu da kazanımın verilmesinde gerçekleşecek süreye eksi olarak yazılıyor... '

Ö2'...Belki ilerleyen zamanlarda hani kazandığımız deneyimlerle merkeze gittikten sonra bu zorluğu yaşadıkten sonra orada biraz daha bunun artısını kullanabiliriz. Zorluklar konusunda işte hani sabah geldiğimizde bir motive anlamında sıkıntı yaşıyoruz için gerçeği. Hani bugün bu sınıfa ödevlendirirken diğerinde derste başlıyoruz. Diğer derste bunu ödevlendirirken diğerinde başlıyoruz. Müfredatı yetiştirme sıkıntısı var. Ödevlendirme anlamında zamanımız harcıyor. 5-10 dakikamız ödevlendirme ile geçiyor. Çocuklar ödevlerini doğru yapmış mı, yapmamış mı bunlarla uğraşıyoruz. Bunlar hep zorluk sonuçta... '

Ö3'...Deneyim zaten iki sınıfı aynı anda yönetmek ve iki sınıfı aynı anda ders vermek öğretmen için büyük bir deneyimdir. Zorluklar ise hocam bir doygunluk hissi vermiyor. Zihinsel ve psikolojik olarak çocukları çok yoruyor... '

10.Ölçme ve değerlendirmeye ilişkin yaşanan zorluklar ile alakalı bulgular.

Tablo 14.Ölçme ve değerlendirmeye ilişkin yaşanan zorluklar.

Tema	Kodlar	Görüşme verileri	Gözlem Verileri
Değerlendirme kısıtlılığı	• Mutlak değerlendirme ile notlarda düşüş. • Mutlak değerlendirmede zorluk yaşanması	Mutlak ölçekle değerlendirmeye kalkarsak yani kazanımların tam olarak kazanılıp kazanılmadığını dair bu zaman ister istemez bir notlarda düşüş yaşanıyor (Ö1)	Zaman kısıtlamaları, öğretmenlerin kazanımların tam olarak elde edilip

		Bu konuda da tabii ki mutlak değerlendirmeyi yapmakta sıkıntı yaşıyoruz(Ö2)	edilmediğini değerlendirirken notlarda düşüş yaşanmasına ve mutlak değerlendirme yapmada zorluklar yaşanmasına neden olmaktadır.
Müfredatın Yetersizliği	• Öğrenme sağlanamaması ve öğrencinin hazır bulunuşluluğunun yetersizliği. • Müfredatın genişliği ve kazanımların kazandırılmasındaki zorluklar. • Zamanın yetersizliği ve kazanımlara ayrılan sürenin eksikliği.	Yani programın bizden istediği dahilinde öğrenmeyi sağlayamıyor (Ö1) Ya da öğrencinin hazır bulunuşluluğu buna yeterli olmuyor(Ö1) Müfredat geniş bazı kazanımları kazandırmıyoruz ya da kazandırmaktan zorluk yaşıyoruz (Ö2) Kazanımları işlediğimiz halde kazanıma ayrılan zaman yetersiz(Ö3)	Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyinin yetersizliği, kazanımları tam olarak kazandıramamaya ve bu kazanımları işlemek için ayrılan zamanın yetersiz olduğu gözlemlenmiştir.
Ölçme Teknikleri	• Okul ve sınıf ortamına göre ölçme tekniği geliştirme. • Öğrenciler hakkında gözlem ve düşüncelerden yararlanma.	Yani biz tamamen okul ve sınıf ortamına göre bir ölçme tekniği geliştiriyoruz(Ö1) Öğrenciler hakkında kanılarımızdan, düşüncelerinizden yararlanıyoruz (Ö2)	Öğretmenler öğrenciler hakkında edindikleri kanılar ve düşünceler doğrultusunda değerlendirme yapmaktadırlar.

Tablo 13'ye bakıldığında Ölçme ve değerlendirmeye ilişkin yaşanan zorluklar hakkındaki en çok karşılaşılan sorunların Değerlendirme kısıtlılığı, Müfredatın Yetersizliği, Ölçme Teknikleri olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda elde edilen görüşme verileri aşağıda sunulmuştur:

Ö1'...Mutlak ölçekle değerlendirmeye kalkarsak yani kazanımların tam olarak kazanılıp kazanılmadığını dair bu zaman ister istemez bir notlarda düşüş yaşanıyor.

Çünkü ister istemez kazanımlar bazen tam olarak öğrenciye aktarılamıyor. Ya da öğrencinin hazır bulunuşluluğu buna yeterli olmuyor. Bölgeden kaynaklı, yöreden kaynaklı, yönteminden kaynaklı, öğretim ortamından kaynaklı... Bu sebeple öğrenci öğrenmede güçlük çekiyor ya gerçek manada sağlayamıyor. Yani programın bizden istediği dahilinde öğrenmeyi sağlayamıyor. Bizde kendimize göre bir değerlendirme geliştiriyoruz. Yani biz tamamen okul ve sınıf ortamına göre bir ölçme tekniği geliştiriyoruz...'

Ö2'...Bu konuda da tabii ki mutlak değerlendirmeyi yapmakta sıkıntı yaşıyoruz. Takdir edersiniz ki müfredat geniş bazı kazanımları kazandırıyoruz ya da kazandırmaktan zorluk yaşıyoruz müfredatı yetiştireceğiz diye. Mutlak değerlendirmede kastım sınav ya da çoktan seçmeli gibi ölçmeler onun dışında bağlı değerlendirme biraz daha basit oluyor buna göre. Öğrenciler hakkında kanılarımızdan, düşüncelerinizden yararlanıyoruz kimin ne kadar daha iyi olduğuna dair bir değerlendirme yapıyoruz. Sınıf içindeki durumu, yıl içinde derslere katılımı gibi...Bu şekilde dersi yürütmeye çalışıyoruz...'

Ö3'...Ölçüme değerlendirme noktasında zaten kazanımları yeterli şekilde veremediğimiz için iki sınıf bir arada. Kazanım da yeterli olmadığı için ölçüme ve değerlendirme konusunda da aynı şekilde sıkıntı yaşıyoruz. Kazanımları işlediğimiz halde kazanıma ayrılan zaman yetersiz olduğu içinde tam anlamıyla kazanımlar için kapsamlı bir değerlendirme ortaya çıkmıyor...'

11.Sınıf içi zaman yönetimindeki zorluklar ile ilgili bulgular.

Tablo 15. Sınıf içi zaman yönetimindeki zorluklar.

Tema	Kodlar	Görüşme verileri	Gözlem Verileri
Ödevlendirme	• Aynı anda ödevlendirme ve ders işleme. • Zaman yönetimi ve ödevlendirme.	Çünkü bir sınıfı ödevlendirirken bir sınıfta da ders işliyoruz(Ö2) Zaman yönetimi sınıf içinde ödevlendirme yapıyoruz. (Ö3)	Zaman yönetimi açısından, bir sınıfı ödevlendirirken diğer sınıfta ders işlemek, öğretmenlerin sınıf içi yönetimini zorlaştırmaktadır.
Ders programı	• Ders programını denkleştirme ve	İlk önce ders programını denk getiriyoruz. (Ö1)	Öğretmenler, ders programını

	uyum sağlama.		denkleştirerek sınıf içi zaman yönetimini sağlamaya çalışmaktadırlar.
Müfredat	Müfredatın birleştirilmesinin sınıfa uygun olmaması	Müfredatta birleştirme sınıfa pek uygun değil işin gerçeği (Ö2)	Müfredat bu sınıfların seviyelerine ağır gelmektedir.

Tablo 14'e bakıldığında Sınıf içi zaman yönetimindeki zorluklar hakkındaki en çok karşılaşılan sorunların Ödevlendirme , Ders programı , Müfredat olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda elde edilen görüşme verileri aşağıda sunulmuştur:

Ö1'...İlk önce ders programını denk getiriyoruz. Mümkün olabildiğince her dersin aynı saatlere gelmesine dikkat ediyoruz. İlk önce dersleri kendisine denk getiriyoruz hocam. Matematikse matematik, Türkçeyse Türkçe. Özellikle 1. ve 2. sınıftaki dersler bu konuda birbiriyle eşleşiyor. Aynı dersleri aynı saatlere getirmeye çalışıyoruz ders programında. Ondan sonra işleyeceğimiz kazanımların birbirine yakın olanları denk getirmeye çalışıyoruz...

Ö2'...Şimdi işin gerçeği bu konuda yine söylüyorum zaman yetmiyor bize. Çünkü bir sınıfı ödevlendirirken bir sınıfta da ders işliyoruz. Müfredatta birleştirme sınıfa pek uygun değil işin gerçeği. Bu konuda sıkıntı yaşıyoruz. Bir de bir dersin tamamını bir sınıfa veremiyoruz dersi yarılayıp yarı yarıya ders işlemek zorundayız...

Ö3 '...Zaman yönetimi sınıf içinde ödevlendirme yapıyoruz. Bir sınıfa 40 dakika veriyorum diğer sınıfa ödevlendirme, aynı şekilde diğer derste ise diğer sınıf için ders anlatıp diğerine ödevlendirme yapıyorum...'

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.TARTIŞMA,SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.Tartışma Ve Sonuç

Bu araştırmada, Ağrı ilinde birleştirilmiş sınıflarda eğitim-öğretim alanında karşılaşılan temel problemler belirlenmiş ve bu problemler üzerine bir değerlendirme yapılmıştır. Elde edilen bulgular, birleştirilmiş sınıflarda eğitim süreçlerinin, öğrenci ve öğretmenler açısından önemli zorluklarla şekillendiğini ortaya koymuştur. Bu bölümde, araştırma bulguları tartışılacak, bulgulardan elde edilen sonuçlar sunulacak ve son olarak, araştırmanın sonucuna dayalı önerilerde bulunulacaktır.

Okulda yönetsel faaliyetler, öğrenci başarısını ve okulun genel işleyişini etkileyen kritik faktörlerdir. Araştırma bulguları, okul yöneticilerinin karşılaştığı zorlukların, genellikle kaynak eksiklikleri, öğretmen kadrosunun yönetimi, sınıf içi disiplin sorunları ve ebeveyn katılımı gibi unsurlardan kaynaklandığını göstermektedir. Öğretmen sayısının yetersizliği ve eğitim materyallerinin eksikliği, okul yöneticilerinin verimli bir eğitim süreci sunabilmelerini zorlaştırmaktadır. Ayrıca, okul dışındaki toplumsal ve ekonomik faktörler, yöneticilerin okulun genel yönetimini etkili bir şekilde yapmalarını engellemektedir. Araştırmanın sonuçlarına göre, okulda yönetsel faaliyetler açısından karşılaşılan zorlukların başında finansal kaynakların yetersizliği, öğretmen kadrosunun yönetimi ve sınıf içindeki disiplin problemleri yer almaktadır. Bu zorlukların üstesinden gelmek için okul yöneticilerine yönelik mesleki gelişim programlarının artırılması, kaynakların daha verimli kullanılması ve öğrenci-öğretmen-ebeveyn ilişkilerinin güçlendirilmesi önerilmektedir. Ayrıca, okul yönetiminin karar alma süreçlerinde daha şeffaf ve katılımcı bir yaklaşım benimsenmeli, okul içindeki tüm paydaşların görüşlerine değer verilmelidir. Okul yöneticilerinin etkili bir liderlik sergileyebilmesi, eğitim kalitesinin artırılmasında belirleyici bir faktör olacaktır. Bu konuyla alakalı; Göçer (2017) çalışmasında, birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan öğretmenler, öğretim görevlerinin yanı sıra yöneticilik görevlerinin olmaması durumunda daha başarılı olacaklarını belirtmişlerdir.. Ayrıca, Dal (2004) Müdür yetkili öğretmenlerin en

büyük stres kaynağının okul yönetimi ile ilgili olduğu, yönetsel zorlukların öğretmenler üzerinde baskı yarattığını göstermektedir.

Bu araştırmada, okul fiziki altyapısına ilişkin karşılaşılan zorluklar ele alınmıştır. Bulgular, okul binalarının fiziksel durumunun, öğrencilerin eğitim kalitesini doğrudan etkileyen önemli bir faktör olduğunu göstermektedir. Özellikle kırsal ve düşük gelirli bölgelerdeki okullarda, okul binalarının yaşlılığı, sınıfların yetersizliği, ısınma ve aydınlatma gibi temel altyapı sorunları sıklıkla karşılaşılan problemler arasında yer almaktadır. Bu tür altyapı eksiklikleri, hem öğrencilerin derslere olan katılımını hem de öğretmenlerin verimliliğini olumsuz yönde etkilemektedir. Okul yöneticileri, fiziksel koşulların iyileştirilmesi için gerekli desteği almakta ve çözüm üretmekte zorlanmaktadır. Ayrıca, eğitim materyallerine ulaşımında yaşanan zorluklar ve okul çevresinin güvenliği de önemli meseleler arasında bulunmaktadır. Fiziki altyapı eksikliklerinin okul yönetimini zorlaştırmasının yanı sıra, öğrencilerin öğrenme süreçlerini de aksattığı gözlemlenmiştir. Özellikle güvenlik, hijyen ve sağlık koşulları, eğitim kalitesini doğrudan etkilemektedir. Araştırma bulguları, eğitim ortamlarının iyileştirilmesinin, öğrenci motivasyonunu artıracığı ve öğretim süreçlerini daha etkili hale getireceği sonucuna ulaşılmasına olanak tanımaktadır. Araştırma sonuçları, okul fiziki altyapısındaki eksikliklerin, öğrencilerin eğitime büyük olumsuz etkilerde bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu zorlukların giderilebilmesi için okul binalarının bakım ve onarımları için daha fazla kaynak ayrılmalı, okul içindeki hijyen ve güvenlik koşulları iyileştirilmelidir. Ayrıca, okul dışı paydaşlar ve yerel yönetimlerle işbirliği yapılarak altyapı sorunlarına çözüm üretmek için kapsamlı projeler geliştirilmelidir. Eğitimde verimliliği artırmak ve öğrenci başarısını desteklemek amacıyla fiziki koşulların iyileştirilmesi, eğitimdeki eşitsizlikleri azaltmak için kritik bir adımdır. Bunlarla alakalı; Bingöl'ün (2002) çalışmasında, birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin okullarının donanım yönünden büyük oranda problemli olduğunu düşündüğü ifade edilmektedir. Bu bulgu, birleşik sınıf uygulamalarının verimli bir şekilde yönetilmesinin, okulun fiziki altyapı ve materyal eksiklikleri nedeniyle zorlaştığını ortaya koymaktadır. Döş ve Sağır'ın (2013) çalışmasında, birleştirilmiş sınıflı okulların öğretmen görüşlerine dayanarak belirlenen temel problemleri şunlar olarak vurgulanmıştır: Okulların fiziksel olarak eski binalara sahip olması: Bu durum,

öğrencilerin ve öğretmenlerin daha modern ve işlevsel bir eğitim ortamından yoksun olmalarına neden olabilir. Yıldız ve Köksal (2009) çalışmalarında, birleştirilmiş sınıflı okullarda kaynak yetersizliği, ısınma ve temizlik problemleri gibi konuların, öğretmenlerin etkili eğitim-öğretim faaliyetleri sunmalarını zorlaştırdığını belirtmişlerdir. Bu durum, öğretmenlerin gereken materyal ve ortamı sağlayamadıkları için verimli çalışma koşullarından yoksun kalmalarına neden olabilir.

Bu araştırmada, veliler ile yaşanan zorluklar okul yönetimi ve eğitim süreci üzerinde önemli etkiler yaratmaktadır. Veliler ile etkili iletişim kuramamak, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin karşılaştığı başlıca problemler arasında yer almaktadır. Araştırma bulguları, velilerin eğitim sürecine katılımının genellikle sınırlı olduğunu ve bu durumun öğrencilerin akademik başarısını olumsuz etkileyebileceğini göstermektedir. Velilerin eğitime dair yeterli bilgiye sahip olmamaları veya okul aktivitelerine katılmamaları, öğretmenlerin öğrenci takibini zorlaştırmakta, öğrenci ile ev arasında güçlü bir işbirliği sağlanamamasına neden olmaktadır. Özellikle kırsal bölgelerde, velilerin eğitim düzeyinin düşük olması ve ekonomik zorluklar nedeniyle okula olan ilgi de sınırlı kalmaktadır. Veliler ile yaşanan zorlukların aşılabilmesi için okul ve veli arasında daha etkili iletişim yolları geliştirilmelidir. Velilere yönelik eğitim programları düzenlenmeli, onların eğitim sürecine katılımını teşvik edecek ortamlar yaratılmalıdır. Ayrıca, okul yönetimleri, velilerle güven ve işbirliği içinde çalışarak, onların okul aktivitelerine katılımını artırabilir. Veli bilgilendirme toplantıları, açık kapı günleri gibi etkinlikler düzenleyerek, eğitimde işbirliği ortamı güçlendirilebilir. Velilerle sağlıklı bir iletişim kurmak, öğrencilerin akademik başarılarını ve okul hayatlarını doğrudan iyileştirecek önemli bir adımdır. Bu bulgularla alakalı; Eğitimin, aile desteği olmadan başarılı bir şekilde yürütülmesi oldukça güçtür. Özellikle kırsal alanlarda, aileler genellikle tarım ve bahçe işleriyle meşgul oldukları için çocuklarının eğitimine gereken özeni gösterememekte ve bu durum, veliler tarafından genellikle normal bir durum olarak kabul edilmektedir (Summak ve diğerleri, 2011). Karayel'in (2017) araştırmasında öğretmenlerin yaşadıkları sorunların arasında veli ilgisizliği görülmektedir. Palavan ve Göçer (2017) çalışmalarında, birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan öğretmenler,

eğitimde karşılaşılan sorunların çözümünde aile desteğinin önemli olduğunu vurgulamışlardır.

Bu araştırma, bölgesel şartların eğitim süreci üzerindeki etkilerini incelemiş ve çeşitli zorlukları ortaya koymuştur. Bölgesel faktörler, özellikle kırsal ve dezavantajlı bölgelerdeki okullarda eğitimde ciddi engeller oluşturmakta, bu da öğrenci başarıları ve öğretim kalitesini doğrudan etkilemektedir. Araştırma bulguları, bölgelerdeki ekonomik yetersizlikler, altyapı eksiklikleri, ulaşım zorlukları ve sosyo-kültürel faktörlerin, eğitimdeki eşitsizlikleri derinleştirdiğini ortaya koymuştur. Özellikle kırsal alanlarda okullara ulaşım sorunu, öğrencilerin okula devamlılığını zorlaştırmakta, bu da devamsızlık oranlarını artırmaktadır. Ayrıca, bölgedeki ekonomik durumu yetersiz ailelerin çocuklarına eğitim materyali temin etme konusunda güçlük çekmelerine ve çocukların eğitimine daha az ilgi göstermelerine neden olmaktadır. Bu durum, eğitimde fırsat eşitsizliği yaratmakta, özellikle düşük gelirli ailelerin çocukları daha az eğitim kaynağına ve desteğe erişebilmektedir. Bunun yanı sıra, bazı bölgelerde ailelerin eğitim anlayışının da sınırlı olması, eğitim sürecinin verimli bir şekilde işlemesini engellemektedir. Eğitim kültürünün zayıf olduğu yerlerde, ailelerin eğitimle ilgili bilinç düzeyi düşük olabilir ve bu da öğrencilerin öğrenme süreçlerini olumsuz yönde etkiler. Bölgesel şartların eğitim süreci üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak için, özellikle kırsal ve dezavantajlı bölgelerdeki okulların fiziki altyapısı güçlendirilmelidir. Okul binalarının yenilenmesi, ulaşım imkânlarının iyileştirilmesi ve eğitim materyallerinin sağlanması, öğrencilerin eğitime daha kolay erişmesini sağlayacaktır. Ayrıca, bölgesel farkları göz önünde bulunduran eğitim politikaları geliştirilerek, her öğrencinin eşit eğitim fırsatlarına ulaşması sağlanmalıdır. Yerel yönetimler, eğitim alanındaki yatırımlarını artırmalı ve ailelerin eğitim konusunda bilinçlendirilmesi için çeşitli programlar hayata geçirilmelidir. Bölgesel zorlukların aşılması, eğitimdeki eşitsizlikleri azaltacak ve öğrencilerin daha kaliteli bir eğitim almalarını sağlayacaktır. Bununla alakalı Meydan (2002) tarafından yapılan çalışmada, nüfus dağılımı, yol koşulları ve iklim şartlarının diğer bölgelere kıyasla daha olumsuz olduğu Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgelerinde birleştirilmiş sınıflı okulların daha yaygın olarak tercih edildiği belirtilmektedir.

Araştırma bulguları, okulda aile birliği noktasında karşılaşılan zorlukların, öğrencilerin eğitim sürecini olumsuz etkileyen önemli bir faktör olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle kırsal ve dezavantajlı bölgelerde, velilerin eğitim sürecine katılımı sınırlıdır. Aileler, genellikle ekonomik sıkıntılar, iş yoğunluğu ve eğitim konusunda bilgi eksiklikleri gibi sebeplerle okulla yeterince iletişim kuramamaktadırlar. Bu durum, okul ile aile arasındaki işbirliğini zayıflatarak, öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerini engellemektedir. Ayrıca, velilerin eğitim hakkında bilinçli olmamaları, çocuklarının eğitimine aktif olarak katkı sağlama konusunda isteksizlik yaratmaktadır. Ayrıca, ailelerin eğitimdeki rolü ile ilgili anlayış farklılıkları da önemli bir sorun teşkil etmektedir. Bazı aileler, eğitimi sadece okulun sorumluluğunda görürken, bazı aileler daha fazla sorumluluk almak istememekte ya da bunun gerekliliğini anlamamaktadır. Bu da okul ve aile arasında bir kopukluk oluşturmakta ve öğrencilerin eğitim süreci üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Okulda aile birliğini güçlendirebilmek için, velilerle daha etkili iletişim kurmaya yönelik stratejiler geliştirilmelidir. Ailelere yönelik bilinçlendirme programları, eğitim süreçlerine katılımlarını artırmak için teşvik edici etkinlikler ve düzenli veli toplantıları düzenlenmelidir. Ayrıca, öğretmenler, ailelerin eğitimle ilgili sorularına açıklık getirecek rehberlik ve destek hizmetleri sunarak bu kopukluğu aşabilirler. Ailelerin eğitim süreçlerine dahil edilmesi, öğrencilerin başarısını artırmak ve eğitimdeki eşitsizlikleri azaltmak için kritik öneme sahiptir. Bu bulguyla alakalı Aile-okul arasındaki iş birliğinin eğitimde başarıyı sağlamada önemli koşullardan biri olduğu belirtilmektedir (Elma, 2013)

Birleştirilmiş sınıflarda eğitsel açıdan yaşanan zorluklar, hem öğretmenler hem de öğrenciler için önemli engeller teşkil etmektedir. Araştırma bulguları, birleştirilmiş sınıflarda eğitim verirken öğretmenlerin, farklı yaş gruplarındaki öğrencilere aynı anda eğitim verme zorunluluğuyla karşı karşıya kaldığını göstermektedir. Bu durum, öğretmenlerin sınıf içi yönetim becerilerini daha karmaşık hale getirirken, her öğrenciye yeterli zaman ayırmalarını da zorlaştırmaktadır. Özellikle sınıf seviyeleri arasındaki akademik farklar, öğretmenin aynı anda farklı müfredatları işleyebilme becerisini sınırlandırmakta, bu da öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına yanıt verme konusunda güçlükler yaratmaktadır. Birleştirilmiş sınıflarda, öğrencilerin yaş ve gelişimsel düzey farkları da önemli bir zorluktur. Yaş olarak daha küçük

öğrenciler, daha olgun yaştaki öğrencilerden farklı öğrenme hızlarına ve stratejilerine sahiptir. Bu da öğretmenin her iki gruba uygun ders planları hazırlamasını ve bireysel eğitim ihtiyaçlarını karşılamasını zorlaştırmaktadır. Ayrıca, öğrenciler arasında yeterli öğretim materyali ve ders içeriği çeşitliliği sağlanamaması, öğretim sürecinin etkinliğini olumsuz yönde etkileyebilir. Birleştirilmiş sınıflarda eğitsel açıdan yaşanan zorlukların aşılabilmesi için, öğretmenlere yönelik özel eğitim programları ve mesleki gelişim fırsatları sağlanmalıdır. Öğretmenlerin, farklı yaş ve gelişim düzeylerindeki öğrencilere hitap edebilmesi için sınıf yönetimi ve pedagojik becerilerini güçlendirecek eğitimler verilmeli, ayrıca öğretim materyalleri ve kaynakları daha çeşitlendirilmeli ve öğrencilere uygun hale getirilmelidir. Bunun yanında, bireysel öğrenme ihtiyaçlarını karşılayabilmek için sınıf içi grup çalışmaları ve farklı öğretim stratejileri kullanılabilir. Öğrencilerin gelişimsel farklılıkları göz önünde bulundurularak, daha esnek ve dinamik bir eğitim yaklaşımı benimsenmelidir. Ayrıca, okul yönetimleri, bu tür sınıflarda çalışan öğretmenlere daha fazla destek sağlayarak, sınıf içi eğitsel süreci kolaylaştırmalıdır. Bu konuyla alakalı birleştirilmiş sınıflarda eğitsel ve öğretimsel süreçleri yönetmek, öğretmenler için önemli zorluklar yaratmaktadır. Güneş ve Şahin (2021) ile Uygun (2020) tarafından yapılan araştırmalar, birleştirilmiş sınıflara özel olarak hazırlanmış bir eğitim ve öğretim programının eksik olmasının, öğrencilerin ölçme ve değerlendirme açısından yeterli desteği alamamalarına neden olduğunu ortaya koymaktadır. Birleştirilmiş sınıflarda, aynı öğretmen birden fazla sınıfın dersini yürüttüğü için, her bir sınıfın müfredatını tamamlamak oldukça zorlaşmaktadır. Öğretmenlerin sınıf içi zamanlarını farklı seviyedeki öğrenciler arasında dengelemeleri gerektiği için, tüm içerikleri zamanında işleme fırsatları sınırlıdır. Bir diğer önemli sorun ise, mevcut öğretim programlarının birleştirilmiş sınıflara uygun şekilde yapılandırılmamış olmasıdır. Palavan ve Göçer (2017) ise, bu tür sınıflarda genellikle iki saatlik bir teorik dersin verilmesine karşın, uygulamaya yönelik herhangi bir pratik çalışma veya rehberlik sağlanmadığını belirtmektedir. Bu durum, öğretmenlerin teorik bilgileri öğrencilerine aktarmada zorluk yaşamasına ve öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına yeterince cevap verilememesine yol açmaktadır. Birleştirilmiş sınıfların etkili bir şekilde yönetilebilmesi için, özel olarak hazırlanmış öğretim programları ve daha fazla uygulamalı öğretim desteği gereklidir. Özdemir ve Aydoğdu (2023)

tarafından yapılan araştırmada, birleştirilmiş sınıflarda eēitim-ōēretim sūrecinde karşılaşılan zorluklar arasında ōēretim programı ile ilgili ciddi sorunlar vurgulanmıştır. Bu zorluklar, birleştirilmiş sınıflara ōzgū ōzel bir ōēretim programının bulunmaması, mevcut programların sūre aēısından yetersiz kalması ve uygulamada tutarsızlıkların yaşanması olarak ōzetlenebilir

Araştırma bulguları, birleştirilmiş sınıflarda ōēretmenlerin sınıf iēi zaman yōnetiminde ciddi zorluklarla karřılařtıēını ortaya koymaktadır. Birleřtirilmiř sınıflarda, farklı yař ve gelişim seviyelerindeki ōērencilerin aynı sınıfta eēitim alması, ōēretmenlerin zamanını etkin kullanmalarını zorlaştıran temel faktōrlerden biridir. ōēretmenler, her seviyeye uygun ders iēeriēi sunmak ve her ōērenciye yeterli ilgiyi gōstermek zorunda olduklarından, sınıf iēindeki tūm ōērencilere eēit bir şekilde vakit ayırabilmek iēin sınıf yōnetim becerilerini ūst dūzeye ēıkarmak zorundadır. Bu durum, dersin her bōlūmūnūn aynı kalitede işlenmesini engelleyebilir ve ōēretmenin ōēretim sūrecini tamamlamasında gecikmelere yol aēabilir. Birleřtirilmiř sınıflarda zaman yōnetimi, yalnızca ōēretmen iēin deēil, ōērenciler iēin de sorun yaratabilir. ōērenciler, grup aktivitelerinde veya bireysel ēalıřmalarda beklemek zorunda kalabilirler, bu da onların motivasyonunu olumsuz etkileyebilir. Ayrıca, ders iēeriēi arasında geēiř yaparken ōērencilere yeterli yōnlendirme yapılmadıēında, ōērencilerin dikkatlerinin daēılması ve odaklanma sorunları yaşanabilir. Birleřtirilmiř sınıflarda sınıf iēi zaman yōnetiminin etkin bir şekilde yapılabilmesi iēin ōēretmenlere ōzel stratejiler geliştirilmesi gerekmektedir. ōēretmenlerin, farklı yař gruplarındaki ōērencilerle etkili bir şekilde ēalıřabilmesi iēin, zaman yōnetimini optimize edebilecek yōntemler ōērenmeleri ōnemlidir. Ayrıca, ōēretim sūrecini daha verimli hale getirebilmek iēin ōēretim materyallerinin ēeřitlendirilmesi ve sınıf iēi aktivitelerin daha dinamik hale getirilmesi gerekmektedir. ōērenciler arasındaki farklılıkları dikkate alarak, bireysel ihtiyaēlarına yōnelik esnek zaman planlamaları yapılabilir. Bu baēlamda, ōēretmenlerin sınıf yōnetimi eēitimleri alması ve farklı sınıf dūzeylerine yōnelik daha fazla uygulamalı rehberlik saēlanması, ōēretmenlerin zaman yōnetimini daha etkin bir şekilde kullanmalarına yardımcı olabilir. Bu konuyla alakalı, birleştirilmiş sınıflarda, bir ōēretmenin aynı anda birden fazla sınıfı yōnetmesi, baēımsız sınıfları okutan bir ōēretmene gōre iēeriēi tamamlamada daha fazla zorluk yaşanmasına yol aēmaktadır (Palavan ve Gōēer, 2017).

Birleştirilmiş sınıflarda öğretim yöntem ve tekniklerini uygulamak, öğretmenler için önemli zorluklar yaratmaktadır. Farklı yaş ve gelişim seviyelerindeki öğrencilerle aynı anda çalışmak, öğretmenlerin her öğrencinin ihtiyaçlarına uygun stratejiler geliştirmesini zorlaştırır. Bu durum, öğretmenin ders içeriğini hem grup bazında hem de bireysel seviyede etkili bir şekilde sunmasını engeller. Öğretmenler, her öğrenciye farklı hızda öğretim yapabilmek için sınıf içindeki zamanı verimli kullanmak zorundadır, ancak bu, sınıf yönetimi ve öğretim sürecinde sık sık aksamalara neden olabilir. Birleştirilmiş sınıflarda etkili öğretim için, öğretmenlerin çok seviyeli öğretim tekniklerine ve sınıf yönetim becerilerine sahip olmaları gerekmektedir. Öğretmenlerin, farklı yaş ve gelişim seviyelerindeki öğrencilere uygun yöntemleri kullanabilmesi için, mesleki gelişim programlarına katılmaları önemlidir. Ayrıca, öğretim materyallerinin çeşitlendirilmesi ve esnek öğretim yöntemlerinin benimsenmesi, öğretmenlerin sınıf içi verimliliği artırmalarına yardımcı olabilir. Bu sayede, her öğrencinin ihtiyacına göre daha etkili bir eğitim süreci sağlanabilir. Bu bulguyla alakalı; Abay (2007) araştırmasında, birleştirilmiş sınıflarda sosyal bilgiler dersinin öğretimiyle ilgili sorunları incelemiş ve öğretmenlerin ders içeriğini öğrenciye göre düzenleyemediklerini, uygun öğretim yöntemlerinin kullanılmadığını, etkinliklerin zamanında yapılmadığını ve ders saatlerinin yetersiz olduğunu tespit etmiştir.

Sınıf yönetimi, birleştirilmiş sınıflarda önemli bir zorluk oluşturmakta, öğretmenlerin farklı yaş gruplarındaki öğrencilerle aynı anda etkili bir şekilde çalışabilmelerini zorlaştırmaktadır. Araştırma bulguları, birleştirilmiş sınıflarda sınıf içindeki farklı seviyelerdeki öğrencilerin ihtiyaçlarının çeşitlenmesi nedeniyle, öğretmenlerin sınıf yönetiminde güçlüklerle karşılaştığını göstermektedir. Özellikle, farklı yaş gruplarının bir arada olması, öğretmenin her öğrencinin gelişim düzeyine uygun öğretim ve yönlendirme yapmasını zorlaştırır. Öğrenciler arasında disiplin ve dikkat dağılması gibi sorunlar daha sık yaşanabilir çünkü öğretmen, her iki grup için de uygun ders içeriği ve aktiviteler düzenlemeye çalışırken sınıfı denetlemek konusunda zaman ve enerji kaybı yaşayabilir. Sınıf yönetimi konusundaki zorlukları aşabilmek için öğretmenlerin etkili sınıf yönetimi stratejilerine ve pedagojik becerilere sahip olmaları önemlidir. Ayrıca, öğretmenlerin, birleştirilmiş sınıflarda farklı yaş ve gelişim düzeylerindeki öğrencilere yönelik daha esnek ve uyumlu yöntemler

geliştirmeleri gerekmektedir. Sınıf içi disiplinin sağlanması, öğrencilerin dikkatinin toplanması ve sınıf içindeki etkileşimlerin yönetilmesi için öğretmenlere yönelik özel eğitim programları sunulmalıdır. Okul yönetimi de öğretmenlere sınıf yönetiminde yardımcı olacak destek ve kaynaklar sağlayarak, öğretmenlerin sınıf içi düzeni daha verimli bir şekilde kurmalarına katkı sunabilir. Bu bulgularla alakalı; Dursun (2006) ve Yıldız ve Köksal (2009) çalışmalarına göre, birleştirilmiş sınıflarda ders işlenirken ödevli çalışan öğrencilerin dikkatlerinin dağılması ve öğretmenlerin her öğrenciye yeterli zaman ve ilgi ayıramamaları gibi sorunlar yaşanmaktadır. Bayar (2009), birleştirilmiş sınıflı okullarda öğrencilerin ders sırasında sıkça dikkat dağınıklığı yaşadığını ifade etmektedir.

Birleştirilmiş sınıflarda ölçme ve değerlendirme süreçlerinde karşılaşılan zorluklar, öğretmenlerin farklı yaş ve gelişim seviyelerindeki öğrencilere eşit ve doğru değerlendirme yapmalarını zorlaştırmaktadır. Farklı sınıflar arasında müfredat farklılıkları ve öğrencilerin öğrenme hızlarındaki çeşitlilik, öğretmenlerin tüm öğrencilere uygun değerlendirme yöntemleri uygulamalarını güçleştirir. Ayrıca, sınıf içindeki her öğrencinin bireysel başarı düzeyini adil bir şekilde ölçmek, öğretmenin zaman ve kaynak sıkıntısı nedeniyle daha karmaşık hale gelebilir. Birleştirilmiş sınıflarda ölçme ve değerlendirme süreçlerini daha etkin hale getirebilmek için, öğretmenlere yönelik alternatif değerlendirme yöntemleri konusunda eğitimler verilmeli ve daha esnek, öğrenci odaklı değerlendirme araçları geliştirilmelidir. Ayrıca, ölçme ve değerlendirme süreçlerinde daha fazla zaman ve kaynak ayrılması, öğretmenlerin öğrencilerin bireysel gelişimlerini doğru bir şekilde izlemelerine olanak tanıyacaktır. Bu şekilde, tüm öğrencilerin eşit fırsatlarla değerlendirilmeleri sağlanabilir. Bu bulgularla alakalı Güneş ve Şahin (2021) ile Uygun (2020) tarafından yapılan araştırmalara göre, birleştirilmiş sınıflara özgü özel bir eğitim ve öğretim programının olmaması, öğrencilere yeterli ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin uygulanamamasına yol açmaktadır. Bu eksiklik, öğretmenlerin öğrencilerin bireysel gelişimlerini doğru bir şekilde değerlendirmelerini zorlaştırmaktadır.

Birleştirilmiş sınıflarda eğitim gören öğrenciler, yaş ve gelişim düzeylerinin farklı olması nedeniyle belirgin dezavantajlarla karşılaşmaktadır. Bu sınıflarda, öğretmenlerin her öğrencinin ihtiyaçlarına uygun bir eğitim sunabilmesi

zorlaşmaktadır. Genellikle, daha olgun yaş grubundaki öğrenciler daha fazla dikkat ve rehberlik alırken, daha genç öğrenciler bu desteği yeterince alamamaktadır. Bu durum, düşük seviyedeki öğrencilerin akademik başarısının geride kalmasına ve ilerlemelerinin yavaşlamasına yol açabilir. Birleştirilmiş sınıflarda eğitim gören öğrencilerin dezavantajlarını azaltabilmek için, öğretmenlerin bireysel farklılıkları gözeten öğretim yöntemleri kullanmaları gerekmektedir. Ayrıca, öğretmenlere yönelik mesleki gelişim fırsatları sunulurken, farklı yaş ve gelişim seviyelerindeki öğrencilere daha etkili bir şekilde eğitim verme becerileri güçlendirilmelidir. Eğitim materyallerinin çeşitlendirilmesi ve esnek öğretim stratejilerinin benimsenmesi, öğrencilerin başarılarını artırarak bu dezavantajları minimize edebilir. Bu bulgularla alakalı; Çakır ve Fırat (2019) çalışmasında, birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenler, öğrencilerin bilgiye erişim kaynaklarının sınırlı olduğunu, yalnızca temel kazanımların öğretilmediğini ve farklı seviye gruplarının olması nedeniyle öğrencilere yeterli ilgi gösterilemediğini belirtmişlerdir. İspir ve Akan (2023), birleştirilmiş sınıflı okullardaki öğretmenlerin, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyindeki farklılıklar nedeniyle sorunlar yaşadığını belirtmişlerdir.

5.2.Öneriler

5.2.1. Karar Vericiler İçin Öneriler

Birleştirilmiş sınıflı okullarda yönetsel faaliyetlerin daha verimli hale gelmesi için, okul yönetiminin daha güçlü bir liderlik sergilemesi, öğretmenlere zaman yönetimi ve sınıf içi koordinasyon konularında eğitimler verilmesi, öğretmenlerin yöneticilik görevlerinden ziyade sadece öğretimle ilgilenebilmeleri için yönetsel görevlerin dağıtılması önemlidir. Ayrıca, okul içi iletişimin güçlendirilmesi, öğretmen ve velilerle etkili işbirliği yapılması, sınıf yönetimi ve disiplin süreçlerinin netleştirilmesi gerekmektedir. Okul yöneticileri, kaynakların daha etkin kullanılabilmesi için bütçe yönetimi konusunda eğitim almalı ve sınıf içindeki farklı seviyelere yönelik materyallerin çeşitlendirilmesi sağlanmalıdır.

Birleştirilmiş sınıflı okullarda fiziki altyapının iyileştirilmesi için,okulların mevcut yapılarına yönelik kapsamlı bir değerlendirme yapılmalı ve öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarına uygun olarak sınıfların yeniden düzenlenmesi sağlanmalıdır. Ayrıca, yeterli öğretim materyalleri ve teknoloji altyapısının temin edilmesi, okulun fiziki imkanlarının artırılması ve bakım süreçlerinin düzenli hale getirilmesi

gerekmektedir. Özellikle kırsal ve uzak bölgelerdeki okullar için yerel yönetim ve devlet desteği ile fiziki koşulların iyileştirilmesi, öğretim sürecinin kalitesini artırabilir.

Bölgesel şartlar nedeniyle karşılaşılan zorlukların aşılabilmesi için, özellikle kırsal ve dağlık bölgelerdeki okullara yönelik özel stratejiler geliştirilmelidir. Ulaşım altyapısının iyileştirilmesi, öğrenci ve öğretmenlerin okula erişimini kolaylaştıracak projeler hayata geçirilmelidir. Ayrıca, bölgedeki iklim koşulları ve doğal engeller göz önünde bulundurularak, okullar için daha dayanıklı ve uygun yapılar inşa edilmelidir. Yerel yönetimler ve devlet kurumları arasında işbirliği güçlendirilmeli, okul binalarının modernizasyonu ve gerekli öğretim materyallerinin sağlanması için bölgesel bütçeler ayrılmalıdır. Eğitimde eşitliği sağlamak adına, uzaktan eğitim imkanları ve dijital altyapı güçlendirilerek, kırsal bölgelerdeki öğrencilerin şehir merkezlerinde bulunan öğrencilere eşdeğer eğitim fırsatlarına ulaşmaları sağlanmalıdır.

5.2.2. Öğretmenler İçin Öneriler

Birleştirilmiş sınıflarda eğitsel açıdan yaşanan zorlukların aşılabilmesi için, öğretim programlarının ve öğretim yöntemlerinin birleştirilmiş sınıflara özgü şekilde yeniden yapılandırılması gerekmektedir. İlk olarak, birleştirilmiş sınıflarda eğitim gören öğrencilerin farklı yaş ve gelişim seviyelerine hitap edebilmek için özel olarak hazırlanmış bir müfredat geliştirilmelidir. Bu müfredat, öğretmenlerin her bir grup için farklı içerik ve etkinlikler sunabilmesini sağlayacak şekilde esnek olmalıdır. Öğretmenlerin sınıf içi yönetimi daha verimli hale getirebilmesi için, eğitsel materyallerin çeşitlendirilmesi ve sınıf içi etkinliklerin modüler bir şekilde planlanması önemlidir. Öğrencilerin bireysel gelişimlerini takip etmek ve onlara uygun öğrenme fırsatları sunmak için daha fazla özelleştirilmiş ölçme ve değerlendirme yöntemleri uygulanmalıdır. Öğrencilerin eğitimdeki ilerlemeleri sadece grup bazında değil, bireysel düzeyde de değerlendirilmelidir.

Birleştirilmiş sınıflarda öğretmenlerin zaman yönetimini optimize edebilmesi için eğitimde teknoloji kullanımının artırılması gerekmektedir. Dijital araçlar ve eğitim yazılımları, öğrencilerin bağımsız çalışarak öğretmenin rehberliğinde ilerlemelerini destekleyecek şekilde entegre edilmelidir. Ayrıca, öğretmenlere yönelik özel

eğitimler düzenlenerek, birden fazla sınıfı yönetme ve farklı seviyedeki öğrencilerle etkili iletişim kurma becerileri geliştirilmelidir.

Birleştirilmiş sınıflarda sınıf içi zaman yönetimi, farklı yaş ve gelişim seviyelerindeki öğrencilere aynı anda eğitim vermek nedeniyle oldukça zorlayıcı olabilir. Bu sorunun üstesinden gelebilmek için, öğretmenlerin ders planlarını daha esnek ve modüler bir şekilde tasarlamaları gerekmektedir. Her bir öğrencinin öğrenme hızına uygun görevler ve aktiviteler belirlenerek, sınıfın tamamı ile eşzamanlı ilerlemek yerine, bireysel ya da küçük grup çalışmalarına yer verilebilir. Böylece, öğretmen daha fazla öğrenciye bireysel olarak ilgisini verebilir ve farklı seviyelerdeki öğrenciler aynı anda verimli bir şekilde çalışabilirler. Öğretmenlerin derslerinde teknoloji kullanımını artırarak, öğrencilerin bağımsız çalışma fırsatlarını desteklemeleri faydalı olacaktır. Eğitim yazılımları ve dijital araçlar, öğrencilerin kendi hızlarında öğrenmelerine olanak tanırken, öğretmenlerin de sınıf içi etkinliklere daha fazla odaklanmalarını sağlar. Birleştirilmiş sınıflarda ölçme ve değerlendirme süreçlerinin daha etkili olabilmesi için, öğretmenlerin öğrenci seviyelerine göre farklılaştırılmış değerlendirme yöntemleri kullanması önemlidir. Öğrencilerin bireysel gelişimlerini izleyebilmek adına, geleneksel testlerin yanı sıra proje tabanlı değerlendirmeler, öz-değerlendirme ve akran değerlendirmeleri gibi çeşitlendirilmiş araçlar uygulanmalıdır. Ayrıca, dijital ölçme ve değerlendirme araçları kullanılarak, öğretmenlerin her öğrenciye geri bildirimde bulunma ve ilerlemeyi izleme süreçleri kolaylaştırılmalıdır.

5.2.3.İleriki Çalışmalar İçin Öneriler

Birleştirilmiş sınıflarda farklı yaş ve seviyelerdeki öğrenciler bir arada eğitim alırken, her öğrencinin ihtiyaçları ve gelişim düzeyi farklı olabilir. Bu durum, öğretim yöntemlerini ve müfredat tasarımını zorlu hale getirebilir. Gelecekte yapılacak çalışmalar, birleştirilmiş sınıfların dinamiklerine uygun özel müfredat modelleri geliştirmeye odaklanabilir. Esnek, modüler ve çok seviyeli bir müfredat tasarımı üzerine yapılacak araştırmalar, öğrencilerin bireysel hızlarına ve öğrenme ihtiyaçlarına göre özelleştirilebilir. Ve, bu müfredatın uygulanabilirliğini test etmek ve etkilerini değerlendirmek için saha çalışmaları yapılabilir. Bu konuda yapılacak deneysel çalışmalar, müfredatın öğrenci başarıları üzerindeki etkisini, öğretim

sürecindeki zorlukları ve öğrencilerin bu tür müfredatlara adaptasyon düzeylerini inceleyebilir.

Farklı yaş ve seviyelerdeki öğrencilere yönelik bireyselleştirilmiş öğretim stratejilerinin geliştirilmesi, öğrenci başarısını artırmaya yönelik etkili bir yol olabilir. Gelecekte yapılacak çalışmalar, öğretim yöntemlerinin öğrencilerin öğrenme çıktılarına etkisini araştırarak, farklılaştırılmış öğretimin en uygun biçimlerini belirleyebilir. Öğrencilerin öğrenme hızları, stilleri ve ilgi alanlarına göre özelleştirilen öğretim stratejilerinin, öğrencilerin akademik başarılarını nasıl etkilediği üzerine deneysel çalışmalar gerçekleştirilebilir. Ayrıca, bu stratejilerin sosyal beceriler ve öğrenmeye yönelik tutumlar üzerindeki etkileri de araştırılabilir. Farklılaştırılmış öğretim yöntemlerinin etkinliğini ölçmek için çeşitli ölçüm araçları ve testler kullanılabilir. Bu araştırmalar, öğretmenlerin öğretim stratejilerini daha etkili bir şekilde kullanabilmesi için rehberlik sağlayabilir.

Kırsal bölgelerde eğitimde eşitlik sağlanması, öğrenci başarısını artırmaya yönelik önemli bir adımdır. Bu bölgelerde dijital altyapının geliştirilmesi ve öğretim materyallerinin çeşitlendirilmesi, öğrencilerin eğitimdeki fırsat eşitsizliğini azaltabilir. Gelecekte yapılacak çalışmalar, dijital araçların ve materyallerin eğitimdeki etkilerini analiz edebilir. Kırsal bölgelerdeki okullarda dijital altyapının güçlendirilmesi, öğretim materyallerinin çeşitlendirilmesi ve öğretmenlerin dijital becerilerinin artırılması üzerine çalışmalar yapılabilir. Bu araştırmalar, öğrenci başarısı ile dijital araçların entegrasyonu arasındaki ilişkiyi inceleyebilir. Saha çalışmaları ve vaka analizleri, kırsal bölgelerdeki okullarda dijital araçların kullanımının öğrenci başarıları üzerindeki etkisini ölçebilir. Ayrıca, internet erişimi ve akıllı tahta kullanımı gibi dijital unsurların eğitimdeki rolü üzerine veri toplanabilir.

Bu üç konu üzerine yapılacak çalışmalar, kısa vadeli sonuçlarla sınırlı kalmamalı, uzun vadeli araştırmalarla desteklenmelidir. Öğrenci başarıları ve öğretim yöntemlerinin uzun vadeli etkileri üzerine yapılan çalışmalar, daha kalıcı çözümler geliştirilmesine yardımcı olabilir

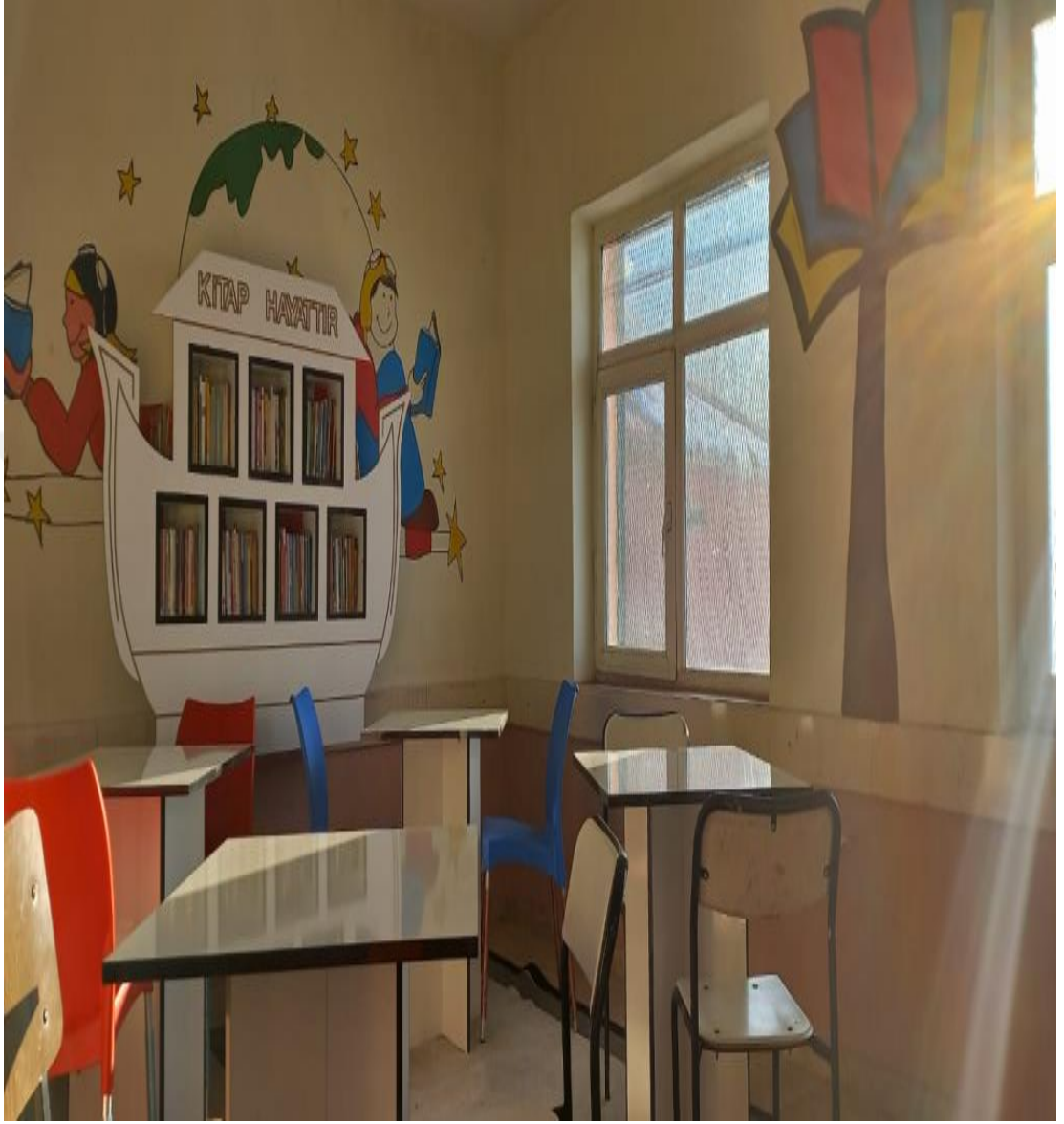
Şekil 1 Birleştirilmiş sınıflı okulun dıştan görünümü.

Şekil 2 Birleştirilmiş sınıflı okuldaki bir sınıf.

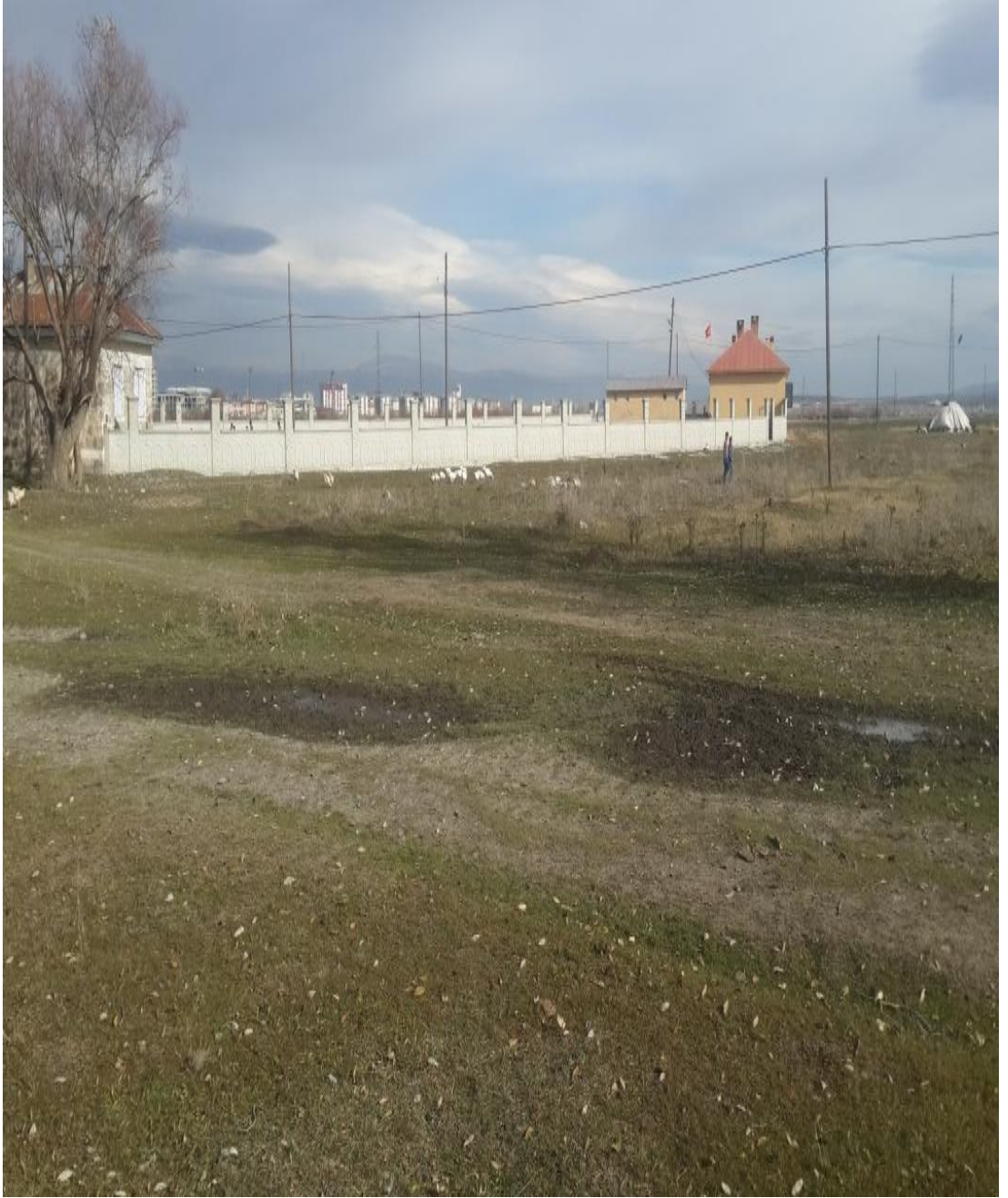
Şekil 3 Birleştirilmiş sınıflı okuldaki bir kütüphane.

Şekil 4 Birleştirilmiş sınıflı okulun bahçesi.

Şekil 5 Birleştirilmiş sınıflı okullun dıştan görünümü.

Şekil 6 Birleştirilmiş sınıflı okulda oyun alanı.

Şekil 7 Birleştirilmiş sınıflı okuldan bir etkinlik.

Şekil 8 Birleştirilmiş sınıflı okulun iç bahçesinin görseli.

Şekil 9 Birleştirilmiş sınıflı okulda bir sınıf.

Şekil 10 Birleştirilmiş sınıflı okulda etkinlik için kurulan cihazlar.

Şekil 11 Birleştirilmiş sınıflı okullun dıştan görünümü.

Şekil 12 Birleştirilmiş sınıflı okulun dıştan görünümü.

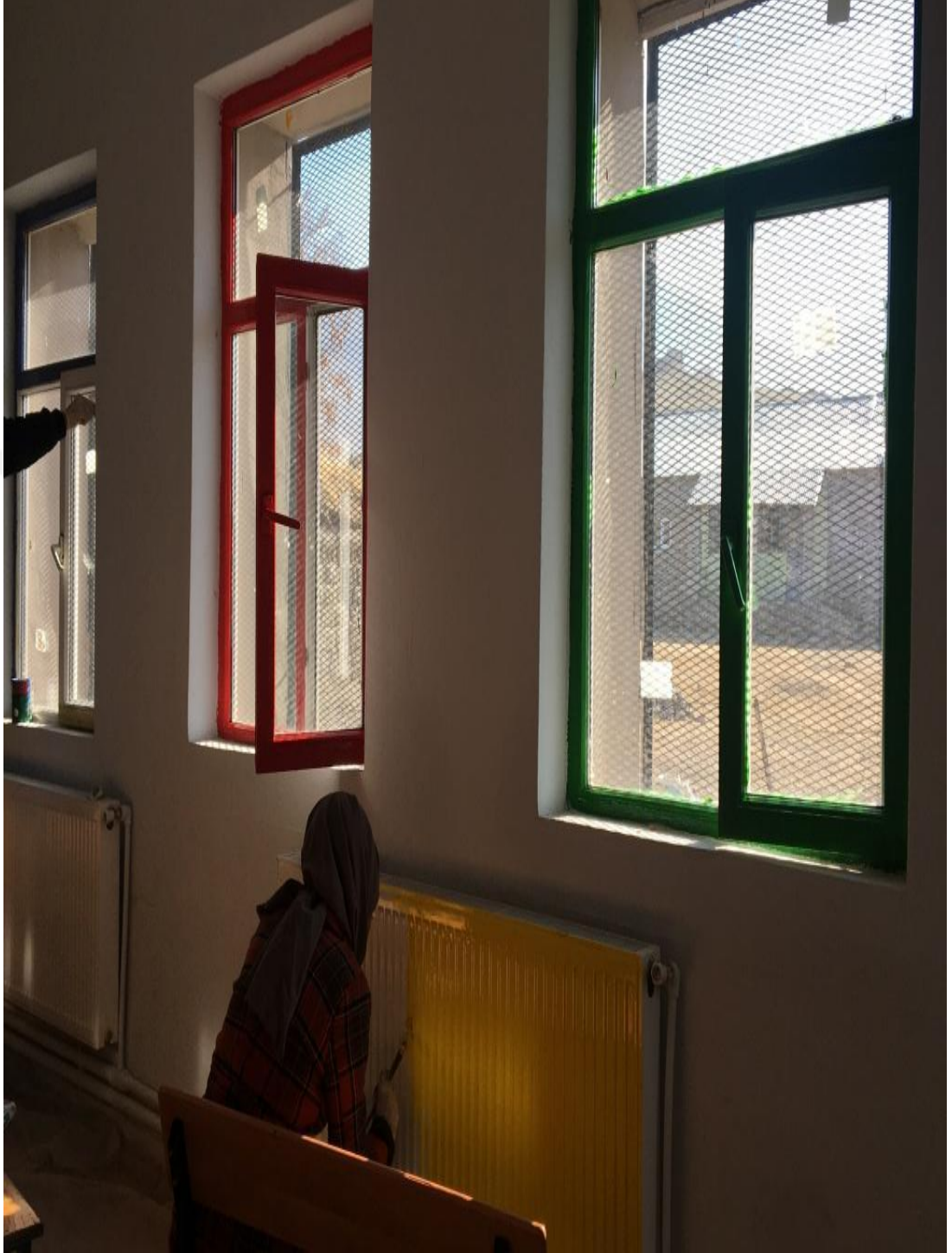
Şekil 13 Birleştirilmiş sınıflı okulun gidiş yolu.

Şekil 14 birleştirilmiş sınıflı okulun veli ziyareti.

Şekil 15 birleştirilmiş sınıflarda öğretmenlerin çalışmaları.

Şekil 16 Birleştirilmiş sınıflı bir okulun bulunduğu köyün görünümü.

Şekil 17 Birleştirilmiş sınıflarda çalışan öğretmenlerin okul binasını boyama etkinliği.

Şekil 18 Birleştirilmiş sınıflı bir okulun kış aylarındaki bahçesi.

Şekil 19 Birleştirilmiş sınıflı bir okulun etkinliği.

2

KAYNAKÇA

- Abay, S. (2006). *Birleştirilmiş sınıf uygulamasında öğretmenlerin öğretme-öğrenme sürecinde karşılaştığı sorunlar* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Açan, M. (2015). *Birleştirilmiş sınıfta ilk okuma yazmayı öğrenme ve öğretme sürecinin betimlenmesi: Bir durum çalışması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2010). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: SPSS uygulamalı* (6. baskı). Sakarya Yayıncılık.
- Aslan, S. (2013). Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin "öğretmen" kavramı ile ilgili algılarının metaforik incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 8(6). <https://doi.org/xxxxxxx>
- Akbaşlı, S., & Piltin, Ö. (2005). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim*. Mikro Yayıncılık.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1–15. <https://doi.org/x>
- Batmaz, G. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencilerine yönelik yaptıkları öğretimsel düzenlemeler* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368–388. <https://doi.org/x>
- Baker, C., Wuest, J., & Stern, P. N. (1992). Method slurring: The grounded theory/phenomenology example. *Journal of Advanced Nursing*, 17(11), 1355–1360. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.1992.tb01859.x>

- Berry, C. (2000). *Multigrade teaching: A discussion document*. Retrieved December 10, 2012, from <http://multigrade.ioe.ac.uk/fulltext/fulltextberry.pdf>
- Bernard, H. R. (2011). *Research Methods in Anthropology: Qualitative And Quantitative Approaches*. New York: Rowman Altamira.
- Bilir, A. (2008). Birleştirilmiş sınıflı köy ilköğretim okullarında öğretmen ve öğretim gerçeği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1–22.
- Binbaşıoğlu, C. (1983). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim rehberi*. Binbaşıoğlu Yayınevi.
- Creswell, J. W. (2013). *Research Design: Qualitative, Quantitative, And Mixed Methods Approaches*. New York: Sage.
- Creswell, J. W. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri*. Siyasal Kitapevi.
- Cakır, P., & Fırat, N. (2019). Birleştirilmiş sınıflarda görev yapmış öğretmenlerin birleştirilmiş sınıf uygulamasına ilişkin görüşleri. In *10. Uluslararası Eğitim Yönetimi Forumu* (Antalya, Türkiye). <https://avesis.deu.edu.tr/publication/showdocument/d3acb527-3944-4478-adc7-4a39fe1f8993>
- Çıkrık, M. (2017). *Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin sorunları: Denizli ve Erzurum örneği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Dal, A. (2004). *Birleştirilmiş sınıflı köy ilköğretim okullarında görevli müdür yetkili öğretmenlerin stres kaynakları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Dursun, F. (2006). Birleştirilmiş sınıflarda eğitim sorunları ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 33-57.
- Erdem, A. R. (2004). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim*. Anı Yayıncılık.
- Erdem, A. R. (2015). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim* (7. baskı). Anı Yayıncılık.
- Elma, C. (2013). Birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan öğretmenlerin yönetim ve eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunlar. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler

- Fidan, N. & Baykul, Y. (1993). Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim Öğretmen Rehberi. Milli Eğitim Bakanlığı ve Unicef Türkiye Temsilciliği, Ankara.
- İspir, B., & Akan, E. (2023). Birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin okula uyum süreci ve bu süreçte karşılaştıkları sorunlarla ilgili görüşlerinin incelenmesi. Educational Academic Research, 50, 14-27. <https://dergipark.org.tr/en/download/articlefile/3408743>
- Gönül, İ. (2019). *Birleştirilmiş sınıfta görev yapan öğretmenlerin uygulamada karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu, Amasya.
- Gözbaba, Y. (2020). *Birleştirilmiş sınıfta bütünleştirilmiş öğretim programı uygulamaları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Burdur.
- Summak, M. S., Summak, A. E., & Gelebek, M. S. (2011). Birleştirilmiş sınıflarda karşılaşılan sorunlar ve öğretmenlerin bakış açısından olası çözüm önerileri. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1221-1238.
- Swanborn, P. (2010). *Case study research: What, why, and how?* Sage Publications.
- Şahin, Ç. (Ed.). (2012). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim*. Pegem Akademi.
- Tekindal, S. (2021). *Nicel, nitel, karma yöntem araştırma desenleri ve istatistik*. Nobel Yayınevi.
- Taşdemir, M. (2000). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim*. Ocak. Resmi Gazete. (2022, Mayıs 14). Millî Eğitim Bakanlığı kurum açma, kapatma ve ad verme yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/05/20220514-2.htm>
- Taole, M. J. (2020). Diversity and inclusion in rural South African multigrade classrooms. *International Journal of Inclusive Education*, 24(12), 1268-1284. <https://doi.org/10.1080/13603116.2018.1520310>

- Ülker, F. (2022). *Sınıf öğretmenlerinin birleştirilmiş sınıflarda yabancı dil öğretiminde yaşanan sorunlara ilişkin görüşleri* (Doktora tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Gelebek, M. S. (2011). *Birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin yapılandırmacılık temelli yeni ilköğretim programının birleştirilmiş sınıflarda uygulanmasına ilişkin görüşlerinin incelenmesi: Kilis ili örneği* (Yüksek lisans tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kilis.
- Genç, S. Z. (2012). Birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan öğretmenin yeterlilikleri. Ç.
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1994). Competing paradigms in qualitative research. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research* (2nd ed., pp. 163-194). SAGE.
- Güneş, A. M., & Şahin, G. (2021). Öğretmen adaylarının gözüyle birleştirilmiş sınıflara ilişkin bir değerlendirme: Sorun mu, çözüm mü? *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(3), 1539-1551. <https://doi.org/10.33206/mjss.886302>
- Gönül, İ. (2019). *Birleştirilmiş sınıfta görev yapan öğretmenlerin uygulamada karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Amasya Üniversitesi, Amasya.
- Shenton, A. K. (2004). Strategies For Ensuring Trustworthiness in Qualitative Research Projects. *Education for Information*, 22(2), 63-75.
- Şahin, Ç. (Ed.). (2012). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim* (pp. 31-53). Pegem Akademi.
- Palavan, Ö., & Göçer, V. (2017). Sınıf öğretmenlerinin birleştirilmiş sınıflarda karşılaştıkları problemler: Malatya ili örneği. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 69-96.
- Patton, M. Q. (2005). *Qualitative Research*. New York: John Wiley & Sons, Ltd.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (Çev. M. Bütün & S. B. Demir). Pegem Akademi.

- Phajane, M. H. (2014). Introducing beginning reading using phonics approach. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 5(10), 477.
- Pooniah, K., Thannimalai, T. M. ve Nawastheen, F. M. (2020). Multigrading classes application and teacher's preparation in low enrolment schools in Malaysia. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*, 24(06), 7112-7133. <https://doi.org/10.37200/IJPR/V24I6/PR260717>
- Punch, K. F. (2005). *Sosyal araştırmalara giriş* (Çev. D. Bayrak, H. B. Arslan, & Z. Akyüz). Siyasal Kitabevi.
- Samancı, O. (2016). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim*. Pegem Akademi.
- Sevencan, F., & Çilingiroğlu, N. (2007). Sağlık alanındaki araştırmalarda kullanılan niteliksel veri toplama yöntemleri. *Toplum Hekimliği Bülteni*, 26(1), 1-6. http://www.thb.hacettepe.edu.tr/arsiv/2007/sayi_1/baslik1.pdf
- Sezer, R. (2010). *Birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin mesleki ihtiyaçları analizi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Burdur.
- Ural, A., & Kılıç, İ. (2011). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*. Detay Yayıncılık.
- Uygun, N. (2020). Sınıf öğretmeni adaylarının matematik dersindeki ölçme ve değerlendirme tekniklerine ilişkin görüşleri: Birleştirilmiş sınıf uygulaması örneği. *Harran Maarif Dergisi*, 5(2), 29-45. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/hej/issue/58673/839887>
- Karasar, N. (2009). *Araştırmalarda rapor hazırlama*. Nobel Yayıncılık.
- Karayel, E. (2017). Birleştirilmiş sınıf uygulaması olan ilkokullarda görevli öğretmenlerin yaşadığı sorunlar. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi*, 1(1), 26-39. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ijolt/issue/31367/351377>
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri* (11. baskı). Bilim Kitap Kırtasiye Limited şirketi.
- Kaya, K. (2005). *Birleştirilmiş sınıflar ile bağımsız sınıflarda ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların karşılaşırtmalı incelemesi*

- (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Kılıç, D., & Abay, S. (2009). Birleştirilmiş sınıf uygulamasında öğretmenlerin öğrenme öğretme sürecinde karşılaştığı problemlere ilişkin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(3), 623-654.
- Külekçi, A. G. E. (2013). 4+4+4 eğitim sistemi kapsamında birleştirilmiş sınıf uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Kilis.
- Köksal, K. (2006). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim* (4. baskı). Pegem Yayıncılık.
- Lisbeth Aberg-Bengtsson. (2009). The Smaller the Better? A Review of Research on Small Rural Schools in Sweden. *International Journal of Educational Research*, 48(2).
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0883035509000147?via%3Dihub> (Erişim tarihi: 5.6.2017)
- Little, A. W. (2004). Learning and teaching in multigrade settings. Paper prepared for UNESCO.
- MEB, (2017). Millî Eğitim Bakanlığı Kurum Açma, Kapatma Ve Ad Verme Yönetmeliği. (2017, 24 Haziran). Resmi Gazete. (Sayı:30106). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/06/20170624-5.htm>
- Maxwell, J. A. (2008). Designing a qualitative study. In *The SAGE handbook of applied social research methods* (2nd ed., pp. 214-253). SAGE.
- Meydan, A. (2002). *Taşımali ilköğretim uygulaması*. Selçuk Üniversitesi Doktora Semineri.
- Mortazaviadeh, S. H., Nili, M. R., Isfahani, A. R. N., & Hassani, M. (2017). Teachers' lived experiences about teaching-learning process in multi-grade classes. *Journal of Education and Learning*, 6(4), 354-363.
<https://doi.org/10.5539/jel.v6n4p354>
- Morgan, G., & Smircich, L. (1980). The case for qualitative research. *Academy of Management Review*, 5(4), 491-500.

- Neuman, W. L., & Robson, K. (2014). *Basics of social research*. Pearson Canada.
- Özben, K. (1997). *Birleştirilmiş sınıf uygulamasında karşılaşılan sorunlar* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Özdemir, C., & Aydoğdu, E. (2023). Birleştirilmiş sınıflarda öğretmen olmanın zorlukları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(1), 310-343.
<https://doi.org/10.19171/uefad.1197158>
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Köklü, M. (2000). *Birleştirilmiş sınıfların yönetimi ve öğretim*. Beta Basım.
- Köksal, K. (2005). *Birleştirilmiş sınıflarda eğitim*. Pegem Yayıncılık.
- Vogt, W. P., Gardner, D. C., & Haeffele, L. M. (2012). When To Use What Research Design.
- West, W. (2001). Beyond Grounded Theory: The Use Of A Heuristic Approach To Qualitative Research. *Counselling and Psychotherapy Research*, 1(2), 126-131.
- White, S., Kline, J., & Lock, G. (2013). The rural practicum: Preparing a quality teacher workforce for rural and regional Australia. *Journal of Research in Rural Education*, 28(3).
- Yalın Uçar, M. (2012). Öğretmenlik uygulamasına ilişkin durum çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(4), 2637-2660.
<https://www.acarindex.com/kuram-ve-uygulamada-egitimbilimleri/ogretmenlik-uygulamasina-iliskin-durum-calismasi-396063>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, M., & Köksal, K. (2009). Birleştirilmiş sınıf uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Education Journal*, 17(1), 1-14.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/49070/626128>

EK-1:Etik Kurulu Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 29.03.2024-E.98287

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Hukuk Müşavirliği

Sayı : E-95531838-050.99-98287
Konu : Etik Kurul Kararı

29.03.2024

Sayın Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir KURT

İlgi : Eğitim Fakültesi Dekanlığının 25.03.2024 tarih ve 97910 sayılı yazısı

Eğitim Fakültesi Dekanlığının ilgi yazısına istinaden Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir KURT'un danışmanlığında, yüksek lisans öğrencisi Mehmet FİDAN'ın "Birleştirilmiş Sınıflarla İlgili Yaşanılan Öğrenme-Öğretme Sürecine İlişkin Ortaya Çıkan Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Ağrı İli Örneği" başlıklı bilimsel araştırması Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulunca incelenmiş olup, 28.03.2024 tarih ve 130 sayılı karar ile söz konusu araştırmaya izin verilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Metin AKGÜN
Etik Kurulu Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : *BSCB86R4U4* Pin Kodu : 67452

Belge Takip Adresi : https://ebys.agri.edu.tr/en/Vision/Validate_Doc.aspx?

Adres : Fırat Mah. Yeni Üniversite cad. No:2 AE/1 04100 Merkez, Ağrı - Türkiye

Telefon : 0472 215 98 63 Faks:0472 216 20 08

e-Posta : hukukburosu@agri.edu.tr Web : www.agri.edu.tr

Kep Adresi : agriibrahimceccenuniversitesi@hu01.kep.tr

Bilgi için : Yılmaz SABUNCU

Unvanı : Şube Müdürü

Tel No : 1280

EK-2:Araştırma İzni

AĞRI İL Millî Eğitim Müdürlüğüne

Başvuru No: MEB.TT.2024.001819

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu: 116743

T.C. Kimlik No: [REDACTED]

Adı Soyadı: MEHMET FİDAN

Araştırmanın Adı: Birleştirilmiş Sınıflarla İlgili Yaşanılan Öğrenme-Öğretme Sürecine İlişkin Ortaya Çıkan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri: Ağrı İli Örneği

Araştırmanın Niteliği: Yüksek Lisans Tezi

Araştırmanın Örneklem / Çalışma Grubu: Öğretmen

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatı: AĞRI İL Millî Eğitim Müdürlüğü

Uygulama Yapılacak Birim: İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Uygulama Yapılacak İl: AĞRI

Veri Toplama Aracının Başlığı: Görüşme Formu, Gözlem Formu

Araştırma Uygulama İzninin Kabul Tarihi: 24.09.2024

Araştırmanın Uygulama İzninin Bitiş Tarihi: 24.09.2025

Yukanda kimliği yazılı araştırmacı "Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine (2024/41)" göre belirtilen kapsamda araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup araştırma uygulama izni AĞRI İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanmıştır.

NOT: Okul/kurum yöneticileri tarafından "Araştırma Uygulama İzni" belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) modülde yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.

* Başvuru detayını görüntülemek ve belgeyi doğrulamak için <https://arastirmaiznleri.meb.gov.tr/belge-dogrula> bağlantısını kullanınız.

- Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Modülü -

EK-3:Görüşme Formu(Müdür yetkili öğretmenlerle yapılacak görüşme soruları)

Merhaba ben Mehmet FİDAN;

Sınıf öğretmeni mezunuyum şuanda okul müdürü olarak görev yapmaktayım, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı programında Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir KURT danışmanlığında “Birleştirilmiş sınıflarla ilgili yaşanan öğrenme-öğretme sürecine ilişkin ortaya çıkan sorunlar ve çözüm önerileri Ağrı ili örneği” konu başlıklı bir araştırma yapmaktayım. Bu araştırma için birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenler ve sınıf öğretmenleriyle görüşmeler yapıyorum. Sizlerle yaptığım bu görüşmeler sadece bu araştırma için kullanılacak olup, kişisel bilgiler tamamen gizli tutulacaktır. (Hiçbir şekilde görüntü, ses, kişi ismi, okul ismi vb. verilmeyecek ve paylaşılmayacaktır.) Görüşme yaklaşık 45 dakika sürecek olup, izin vererseniz ses kaydı almak istiyorum bu şekilde zamanı daha verimli kullanmış oluruz. Sorduğum sorularda vurgulamak veya eklemek istediğiniz bir şey varsa lütfen bunu söyleyiniz ve vurgularsanız sevinirim.

Bu araştırmada katılım gösterip yardımcı olduğunuz için teşekkür eder, görüşme öncesi bana sorularınız varsa paylaşabilirsiniz. İzin vererseniz sorularıma başlamak istiyorum.

1. Okulunuzda yönetim ve idare ile ilgili olarak karşılaştığınız en büyük zorluklar nelerdir?
2. Okulunuzun fiziksel koşulları veya altyapısıyla ilgili yaşadığınız sorunlar nelerdir? Bu konuda iyileştirmeler yapmak için neler önerirsiniz?
3. Velilerle iletişimde yaşanan sorunlar hakkında neler söyleyebilirsiniz? Velilerle daha sağlıklı bir iletişim kurmak için neler yapılabilir?
4. Okulunuz kırsal olmasından kaynaklı yaşadığınız sorunlar nelerdir?
5. Okul aile birliğinden gerekli desteği alıyor musunuz? Alamıyorsanız nedenleri neler olabilir?

EK-4:Görüşme Formu(Sınıf Öğretmenleriyle yapılacak görüşme soruları)

Merhaba ben Mehmet FİDAN:

Sınıf öğretmeni mezunuyum şuanda okul müdürü olarak görev yapmaktayım, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı programında Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir KURT danışmanlığında “Birleştirilmiş sınıflarla ilgili yaşanan öğrenme-öğretme sürecine ilişkin ortaya çıkan sorunlar ve çözüm önerileri Ağrı ili örneği” konu başlıklı bir araştırma yapmaktayım. Bu araştırma için birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenler ve sınıf öğretmenleriyle görüşmeler yapıyorum. Sizlerle yaptığım bu görüşmeler sadece bu araştırma için kullanılacak olup, kişisel bilgiler tamamen gizli tutulacaktır. (Hiçbir şekilde görüntü, ses, kişi ismi, okul ismi vb. verilmeyecek ve paylaşılmayacaktır.) Görüşme yaklaşık 45 dakika sürecek olup, izin vererseniz ses kaydı almak istiyorum bu şekilde zamanı daha verimli kullanmış oluruz. Sorduğum sorularda vurgulamak veya eklemek istediğiniz bir şey varsa lütfen bunu söyleyiniz ve vurgularsanız sevinirim.

Bu araştırmada katılım gösterip yardımcı olduğunuz için teşekkür eder, görüşme öncesi bana sorularınız varsa paylaşabilirsiniz. İzin vererseniz sorularıma başlamak istiyorum.

Sınıf Öğretmenleriyle yapılacak görüşme soruları;

1. Birleştirilmiş sınıflarda öğretmenlik yaparken en sık karşılaştığınız zorluklar nelerdir?
2. Sınıf içi öğrencilerle etkileşim noktasında yaşanan zorluklar nelerdir?
3. Birleştirilmiş sınıfta eğitim gören öğrencilerin en büyük dezavantajı neler olabilir?
4. Kullandığınız öğretim yöntemlerinde karşılaştığınız en büyük zorluklar nelerdir?

5. Sınıf yönetimi bağlamında karşılaştığınız deneyimler ve zorluklar nelerdir?
6. Sınıf içi yapmış olduğunuz öğretme sürecine ilişkin ölçme ve değerlendirme noktasında karşılaştığımız sorunlar nelerdir?
7. Sınıf içi zaman yönetimi nasıl gerçekleştiriliyor ve ders planlaması yaparken hangi zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

EK-5:Gözlem Formu

GÖZLEM FORMU

Gözlem Tarihi :	
Gözlemin Yapıldığı Okul ve Sınıf :	
Gözlemin Süresi ve Saati :	
Konu :	
Gözlem Sonucu	
OKUL FİZİKİ ALTYAPISI	
SINIF TASARIMI	
DONANIM ÖZELİKLERİ	
GÜVENLİK VE EMNİYET	
BÖLGESEL KOŞULLAR	
ULAŞIM VE İLETİŞİM	

